

УНІВЕРСІТЭТ

Газета Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта

23 сакавіка 2006 года, № 7 (1937)

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ ЗАПРАШАЕ!

Старшыня прыёмнай камісіі, рэктар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта прафесар Васіль Іванавіч СТРАЖАЎ

ПРЫЁМНАЯ КАМІСІЯ БДУ – 2006

Старшыня прыёмнай камісіі — рэктар БДУ прафесар Васіль Іванавіч СТРАЖАЎ.

Намеснік старшыні — прарэктар па вучэбнай рабоце прафесар Віктар Васільевіч САМАХВАЛ.

Намеснік старшыні — прарэктар па вучэбнай рабоце прафесар Уладзімір Леанідавіч КЛЮНЯ.

Адказны сакратар — дэкан факультэта даўніверсітэцкай адукацыі для беларускіх і замежных грамадзян Вячаслаў Міхайлавіч МАЛАФЕЕЎ.

Адрас прыёмнай камісіі: г. Мінск, вул. Ленінградская, 16, корпус географічнага факультэта.

Даведкі па тэл. 209-50-85.

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт — найстарэйшы класічны ўніверсітэт нашай краіны, вядучая вышэйшая навучальная ўстанова ў сістэме нацыянальнай адукацыі, буйнейшы адукацыйны, навукова-вытворчы і культурны цэнтр Рэспублікі Беларусь. Сёлета ў кастрычніку ўніверсітэт адзначыць 85 гадоў з дня свайго заснавання.

У 2006 годзе прыём на першы курс будучы ажыццяўляць 16 факультэтаў, а таксама Дзяржаўны інстытут кіравання і сацыяльных тэхналогій, Інстытут бізнесу і менеджменту тэхналогій, Інстытут тэалогіі імя Святых Мяфодзія і Кірылы. Усяго па 96 спецыяльнасцях і спецыялізацыях плануецца прыняць каля 2000 абітурыентаў.

Зараз у БДУ навучаецца больш за 21000 студэнтаў, у тым ліку звыш 16 тысяч — на дзённай форме навучання і звыш 5 тысяч — на завочнай форме навучання. Іх падрыхтоўкай займаюцца каля 2300 выкладчыкаў, у тым ліку звыш 200 дактароў навук і амаль 1000 кандыдатаў навук.

Ва ўніверсітэце пастаянна вядзецца пошук новых метадаў і тэхналогій выкладання і арганізацыі навучальнага працэсу, якія накіраваны на стварэнне ўмоў для самастойнага набывання ведаў пры кансультацыях і пад кантролем высокакваліфікаваных выкладчыкаў. Арганізацыя навучальнага працэсу ў БДУ грунтуецца на абавязковым спалучэнні яго з навукова-даследчай дзейнасцю. Выпускнікоў БДУ сёння можна сустраць ва ўсіх кутках нашай краіны і далёка за яе межамі, і ўсюды яны падзяраюць высокі ўзровень прафесійнай падрыхтоўкі.

Асабліва ўвага ва ўніверсітэце нада-

ецца ўмацаванню супрацоўніцтва ў галіне адукацыі і навукі з іншымі айчыннымі і замежнымі вышэйшымі навучальнымі ўстановамі. БДУ мае пагадненні аб супрацоўніцтве больш чым з 90 ўніверсітэтамі з 31 краіны свету. Пакладзены пачатак распрацоўцы і ўкараненню сумесных з замежнымі ўніверсітэтамі вучэбных курсаў з выдачай сертыфікатаў, сапраўдных у Рэспубліцы Беларусь і ў краіне-партнёры.

Ва ўніверсітэце створаны добрыя ўмовы для працы і адпачынку. Каля 75 % іншагародніх студэнтаў пражываюць у 10 добраўпарадкаваных інтэрнатах. Да паслуг студэнтаў — стадыёны, спартыўныя і трэнажорныя залы, басейны. Сёлета дзейнічае больш за 60 агульнаўніверсітэцкіх творчых калектываў і аб'яднанняў. Працуе 8 народных калектываў, сярод якіх ансамбль танца «Крыжачок», фальклорна-этнаграфічны ансамбль «Неруш», фальклорны ансамбль «Тутэйшая шляхта», узорны дзіцячы ансамбль танца «Літарынка», студэнцкі тэатр «На балконе», музычна-драматычны тэатр «На філфаку», харавая капэла, аркестр народных інструментаў, хор супрацоўнікаў і выкладчыкаў БДУ «Родніца». Папулярнасцю ў студэнтаў карыстаюцца Цэнтр сучаснага зацікаўлены ў тым, каб у яго аўдыторыі прыйшлі самыя падрыхтаваныя і таленавітыя маладыя людзі.

Жадаем поспехаў!

ЧЫТАЙЦЕ Ў НУМАРЫ:

Прыкладныя варыянты экзаменацыйных заданняў у БДУ ў 2006 годзе

Стар. 2—9

Інфармацыю пра факультэты прадстаўляюць дэканы

Стар. 9—16

Паважаныя абітурыенты!

Рэдакцыя газеты «Універсітэт» сумесна з прыёмнай камісіяй БДУ ўжо выпусціла ў свет адзін спецыяльны выпуск для абітурыентаў (№5 за 2 сакавіка 2006 г.), у якім змешчаны «Парадак прыёму ў БДУ на 2006 год», у тым ліку пералік уступных выпрабаванняў на дзённую і завочную формы навучання, пералік спецыяльнасцяў, па якіх пазаконкурсны прыём сёлета адбывацца не будзе і інш.

Спецыяльныя выпускі газеты «Універсітэт» для абітурыентаў можна набыць у кніжных кіёсках «Універсітэцкая кніга», размешчаных у фае галоўнага корпуса БДУ (проспект Незалежнасці, 4), у корпусе юрыдычнага факультэта (вул. Ленінградская, 8), хімічнага факультэта (вул. Ленінградская, 14), філалагічнага факультэта (вул. К. Маркса, 31), а таксама ў інтэрнаце № 2 студгарадка БДУ (вул. Кастрычніцкая, 2).

ДА ўВАГІ АБІТУРЫЕНТАў!

**Паважаныя абітурыенты
Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта!**

Звяртаем вашу ўвагу на некаторыя важныя асаблівасці “Правіл прыёму ў вышэйшыя навучальныя ўстановы”, што былі зацверджаны Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 7 лютага 2006 г. № 80.

Згодна з п. 16 названых “Правіл” усе абітурыенты павінны будучы здаваць у 2006 годзе тры ўступныя выпрабаванні: па адной з дзяржаўных моў (беларуская або руская) у форме цэнтралізаванага тэсціравання і два ўступныя выпрабаванні ў адпаведнасці з профілем спецыяльнасці, адно — у форме цэнтралізаванага тэсціравання, другое — у форме, якая вызначаецца прыёмнай камісіяй ВНУ.

Прыёмная камісія Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта прыняла рашэнне, што на шэраг спецыяльнасцей адно з профільных уступных выпрабаванняў будзе праводзіцца ў форме пісьмовага экзамена. У прыватнасці, на ўсе спецыяльнасці механіка-матэматычнага факультэта і факультэта прыкладной матэматыкі і інфарматыкі будзе праведзены пісьмовы экзамен па матэматыцы. Усіх абітурыентаў фізічнага факультэта і факультэта радыёфізікі і электронікі чакае пісьмовы экзамен па фізіцы, а ўсіх абітурыентаў біялагічнага факультэта — пісьмовы экзамен па біялогіі. Абітурыентам гістарычнага факультэта неабходна будзе здаваць пісьмовы экзамен па сусветнай гісторыі навіейшага часу. Пісьмовы экзамен па хіміі дазваджае вытрымаць абітурыентам хімічнага факультэта і спецыяльнасці “хімія (напрамак — радыяцыйная, хімічная і біялагічная абарона)” ваеннага факультэта, пісьмовы экзамен па геаграфіі — абітурыентам геаграфічнага факультэта і спецыяльнасці “геаграфія (спецыялізацыя — геаінфармацыйныя сістэмы ваеннага прызначэння)” ваеннага факультэта. Усе абітурыенты факультэта журналістыкі, а таксама тых, хто будзе паступаць на спецыяльнасць “журналістыка (напрамак — друкаваныя СМІ, спецыялізацыя — ваенная журналістыка)” ваеннага факультэта будучы трымаць у БДУ творчае ўступнае выпрабаванне, якое будзе складацца з двух этапаў — творчае сачыненне і творчае тэсціраванне, прычым кожны з этапаў будзе ацэньвацца паасобку. З двух этапаў (малюнак і кампазіцыя) і таксама з асобнай адзнакай за кожны этап будзе складацца ўступнае выпрабаванне для абітурыентаў спецыяльнасці “дызайн (напрамак — дызайн прадметна-прасторовых комплексаў)” Дзяржаўнага інстытута кіравання і сацыяльных тэхналогій і спецыяльнасці “дызайн (напрамак — камунікацыйны дызайн)” гуманітарнага факультэта. Нарэшце, выпускнікі Юрыдычнага каледжа БДУ, якія будучы паступаць на скарачаны тэрмін навучання на юрыдычны факультэт, павінны будучы здаць адразу два пісьмовыя экзамены — па тэорыі права, канстытуцыйным і адміністрацыйным праве, а таксама па грамадзянскім і крымінальным праве. Працягласць кожнага з названых экзаменаў прыведзена ў табліцы 1.

Абітурыентаў філалагічнага факультэта БДУ чакае сёлета вусны экзамен з пісьмовым заданнем: па беларускай (рускай) літаратуры або па адной з замежных моў (у залежнасці ад абранай спецыяльнасці). Таксама вусны экзамен будучы здаваць абітурыенты Інстытута тэалогіі імя Святых Мяфодзія і Кірылы — па біблейскай гісторыі.

Абітурыентаў філалагічнага факультэта БДУ чакае сёлета вусны экзамен з пісьмовым заданнем: па беларускай (рускай) літаратуры або па адной з замежных моў (у залежнасці ад абранай спецыяльнасці). Таксама вусны экзамен будучы здаваць абітурыенты Інстытута тэалогіі імя Святых Мяфодзія і Кірылы — па біблейскай гісторыі.

Табліца 1
Працягласць пісьмовых экзаменаў (хвілін)

Матэматыка	240
Фізіка	240
Хімія	180
Геаграфія	150
Біялогія	180
Сусветная гісторыя навіейшага часу	240
Творчасць (профіль — журналістыка)	180
1 этап — творчае сачыненне	90
Тэорыя права, канстытуцыйнае і адміністрацыйнае права	90
Грамадзянскае і крымінальнае права	90
Творчасць (напрамак — дызайн прадметна-прасторовых комплексаў)	300
1 этап — малюнак	300
2 этап — кампазіцыя	120
Творчасць (напрамак — камунікацыйны дызайн)	240
1 этап — малюнак	240
2 этап — кампазіцыя	120

Для таго каб дапамагчы абітурыентам лепш зарыентавацца ў падрыхтоўцы да ўступных выпрабаванняў, якія будучы праводзіцца непасрэдна ў БДУ, прыёмная камісія прыняла рашэнне апублікаваць прыкладныя варыянты экзаменацыйных заданняў. З імі вы зможаце азнаёміцца ў гэтым выпуску газеты “Універсітэт”.

На ўсе спецыяльнасці эканамічнага факультэта, факультэта філасофіі і сацыяльных навук, факультэта міжнародных адносін, юрыдычнага факультэта, Інстытута бізнесу і менеджменту тэхналогій, а таксама на большасць спецыяльнасцей Дзяржаўнага інстытута кіравання і сацыяльных тэхналогій, ваеннага факультэта і гуманітарнага факультэта абітурыентам неабходна будзе прадставіць па тры сертыфікаты цэнтралізаванага тэсціравання.

Трэба зазначыць, што на ўсіх экзаменах, якія будучы праводзіцца непасрэдна ў БДУ, будзе выкарыстоўвацца дзесяцібальная шкала адзнак. Вынікі ж цэнтралізаванага тэсціравання будучы залічваюцца згодна з прадстаўленымі сертыфікатамі шляхам пераводу адпаведных балаў у дзесяцібальныя адзнакі па спецыяльнай пераводнай

шкале, зацверджанай Міністэрствам адукацыі. Абітурыенты, якія атрымаюць на ўступным выпрабаванні (або на адным з яго этапаў) адзнакі 0 (нуль), 1 (адзін) ці 2 (два), да ўдзелу ў конкурсе на залічэнне не дапускаюцца.

Такім чынам, па тых спецыяльнасцях, дзе прадугледжаны пісьмовы або вусны экзамен, залічэнне будзе ажыццяўляцца зыходзячы з максімальна магчымай сумы балаў 40 (з улікам сярэдняга бала дакумента аб адукацыі, вылічанага з дакладнасцю да дзесятых долей адзінкі). Па спецыяльнасцях, на якія прадугледжана ўступнае выпрабаванне “творчасць” з двух этапаў, максімальная сума набраных балаў можа дасягаць 50. Па тых спецыяльнасцях, дзе ўсе ўступныя выпрабаванні будучы праводзіцца ў форме цэнтралізаванага тэсціравання, залічэнне будзе ажыццяўляцца непасрэдна па стобальнай шкале, зыходзячы з максімальна магчымай сумы балаў 400. У апошнім выпадку сярэдні бал дакумента аб адукацыі, вызначаны па дзесяцібальнай шкале з дакладнасцю да дзесятых долей адзінкі, будзе пераводзіцца ў стобальную шкалу шляхам памнажэння на 10.

Важнай асаблівасцю “Правіл прыёму ў вышэйшыя навучальныя ўстановы” з’яўляецца таксама тое, што з сёлетняга года на завочную бюджэтную форму навучання могуць паступаць толькі асобы, якія працуюць па профілі абранай спецыяльнасці ці маюць сярэдняю спецыяльную адукацыю або прафесійна-тэхнічную адукацыю з агульнай сярэдняй адукацыяй па адпаведнай ці роднаснай спецыяльнасці. Іншыя асобы могуць прэтэндаваць на атрыманне вышэйшай адукацыі па завочнай форме толькі на ўмовах аплаты.

Прыёмная камісія Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта накіроўвае сваю дзейнасць на тое, каб стварыць для ўсіх абітурыентаў выключна роўныя ўмовы на ўступных экзаменах.

Прыёмная камісія

МАТЕМАТИКА

1. Длина Дуная относится к длине Днепра как 19:15, а длина Дона относится к длине Дуная как 6,5:9,5. Найти протяженность каждой из рек, если известно, что Днепр длиннее Дона на 300 км.

2. Решить систему уравнений

$$\begin{cases} x - y + \sqrt{x^2 - 4y^2} = 2, \\ x^5 \sqrt{x^2 - 4y^2} = 0. \end{cases}$$

3. Средняя линия равнобокой трапеции равна 5. Известно, что в трапецию можно вписать окружность, а средняя линия делит трапецию на две части, отношение площадей которых равно 7/13. Найти высоту трапеции.

4. Решить уравнение

$$2^{|x+2|} - 2^{|x+1|} - 1 = 2^{x+1} + 1.$$

5. Найти все значения x , при каждом из которых производная функции

$$y(x) = \frac{1}{3} \sin 3x - \frac{1}{2} \cos 2x - \sin x$$

равна нулю.

6. Найти область определения функции

$$y = \sqrt{\log_2 x - \log_2 x^2 - \log_2 4x^2}.$$

АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫК

БИЛЕТ № 1

- Аудирование. Прослушивание текста № 1 и выполнение письменного задания.
- Чтение текста № 2, перевод, ответы на вопросы по его содержанию.
- Письменное задание.
- Устная тема. Вопросы по теме.

1. Аудирование. Прослушивание текста № 1 и выполнение письменного задания.

TEXT № 1
Script

Interviewer: Peter, you must have one of the best jobs in the world. Tell us what you do.

Peter White: Well, I get to travel to some of the most beautiful places on earth. In fact, a holiday for me would be to spend time at home with my children, or pottering around the garden. There's nothing I like better than escaping from those exotic beaches and turquoise blue seas. Not for me those snow-covered mountains and icy cold lakes.

Interviewer: I find that difficult to believe. So what do you do?

Peter White: I'm a commercial photographer. I have agents in London, Frankfurt and New York and their job is to get me work. Anywhere in the world. Mostly it's taking still photographs for

advertising, although a large part of my work is providing photographs for photo libraries. So when publishers or whoever need a photo for a book or a magazine, they go to a photo library and hopefully it'll be one of my photos that they'll buy.

Interviewer: So it's quite likely that we see your photos without realising they're yours.

Peter White: Absolutely. There's a shot of a woman standing in the sea — it's not especially famous — and although I don't particularly like it, I know it's considered to be a good photo. I took it about nine years ago in the south Pacific. The light is wonderful there, there's easy access to islands and the beaches are good.

Interviewer: Are there any disadvantages to your job?

Peter White: Well, there's always the danger that carrying such a lot of expensive equipment something might get stolen. And sometimes the equipment is held at customs which means I'm hanging around and can't get on with my job. It gets released eventually but it's very frustrating and it's no use making a fuss. And, of course, the longer I have to wait, the more expensive the whole exercise becomes. I usually fly business class for comfort as most of my trips are long haul flights, and then there's hotels, meals, local transport, insurance. The list is endless. And there's the uncertainty attached to it because for all you know no one will like any of your pictures and you'll end up making a loss.

Письменное задание к тексту

You will hear part of a radio interview with a photographer called Peter White.

I. For questions 1–4, choose the best answer: a), b) or c).

1. Peter earns his living by:

- making advertising films;
- supplying picture libraries;
- selling photos to his agents.

2. The photo of the woman standing in the sea is:

- Peter's favourite;
- highly regarded;
- very famous.

3. What does Peter say is the disadvantage of his job?

- Someone might steal his equipment.
- Customs officers keep his equipment.
- He has lost quite a lot of his equipment.

4. What does Peter say about his trips?

- He makes lists to remember things.
- His agents pay all his expenses.
- There is always a risk to his work.

II. Answer the question.

Where would Peter prefer to spend his holiday?

2. Чтение текста № 2, перевод, ответы на вопросы по его содержанию.

TEXT № 2
Old Hall

Old Hall was a big Victorian house surrounded by woods and parkland. Since it had been proved unsalable as it was, an enterprising speculator had divided it into four flats with a central hot water system, and the use of «the grounds» to be held in common by the tenants. The experiment

had been satisfactory. A rich and eccentric old lady and her maid occupied one flat. The old lady had a passion for birds and entertained a feathered gathering to meals every day. A retired Indian judge and his wife rented a second. A very young couple, recently married, occupied the third, and the fourth had been taken only two months ago by two maiden ladies of the name of Skinner. The four sets of tenants were only on the most distant terms with each other, since none of them had anything in common. The landlord had been heard to say that this was an excellent thing. What he dreaded were friendships followed by estrangements and subsequent complaints to him.

Miss Marple was acquainted with all the tenants, though she knew none of them well. The elder Miss Skinner, Miss Lavinia, was what might be termed the working member of the firm. Miss Emily, the younger, spent most of her time in bed suffering from various complaints which, in the opinion of St. Mary Mead, were largely imaginary. Only Miss Lavinia believed in her sister's martyrdom and patience under affliction, and willingly ran errands and trotted up and down to the village for things that «my sister had suddenly fancied.»

It was the view of St. Mary Mead that if Miss Emily suffered half as much as she said she did, she would have sent for Doctor Haydock long ago. But Miss Emily, when this was hinted to her, shut her eyes in a superior way and murmured that her case was not a simple one — the best specialists in London had been baffled by it. No usual doctor could possibly understand her case.

(A. Christie «The Case of the Perfect Maid»)

Вопросы по содержанию текста

- Why had an enterprising speculator divided the house into four flats?
- Was the judge an Indian?
- Explain the words «the working member of the firm».
- What did Miss Lavinia believe in?
- Was Miss Emily suffering in the opinion of St. Mary Mead?

3. Письменное задание.

- I (stand) at the bus stop when I (see) the speeding car slam into the lamp post.
- What's the matter? You (hurt) your ankle? How you (do) it?
- The pullover was really cheap! I wish I (buy) two of them! • I'm disappointed in this camera. I wish I (not buy) it.
- Your food (still prepare) and the boxes (not pack) yet!
- Frank works as (a, —) security guard at (a, —) university.
- Letters of application (for, about, in) this post should be completed (in, with, by) handwriting.
- The landlord (ought to, ought) have taken his responsibilities more seriously. As he's getting a lodger, he'd (better, better to) have some more keys cut.
- Don't forget to bring me some of your fantastic (carrot, carrot's) cake, ...?
- Even though she looks very young, she's twice (older than, as old than, older, as old as) my (twenty-years-old, twenty-year-old) sister.
- You must not (держат) library books more than 10 days. • The eagle (держит) the prey in its sharp beak.

4. Устная тема. Вопросы по теме.

НЕМЕЦКИЙ ЯЗЫК

БИЛЕТ № 1

- 1. Аудирование. Прослушивание текста № 1 и выполнение письменного задания.
- 2. Чтение текста № 2, перевод, ответы на вопросы по его содержанию.
- 3. Письменное задание.
- 4. Устная тема. Вопросы по теме.

1. Аудирование. Прослушивание текста № 1 и выполнение письменного задания.

Andreas über Ausbildung
Transkription

Andreas: Ja, mein Name ist Andreas Hummel, ich bin 20 Jahre und wohne in Bonn.

Andreas, du hast nach der Schule einen Ausbildungsplatz gefunden. Das war bestimmt nicht so einfach, oder?

Nee, ich hab an die zwanzig Bewerbungen¹ geschrieben und davon war eine Stelle nur frei und da hab ich dann zugeschlagen.

Hast du eigentlich am Ende deiner Schulzeit schon genau gewusst, was du machen willst?

Ja. Ich hab schon auch vorher schon genau gewusst, was ich machen wollte. Ich wollte in einem Autohaus arbeiten und habe mich auch nur in der Richtung beworben und es hat dann Gott sei Dank geklappt.

Erzähl doch mal, Andreas, wie so eine Bewerbung aussehen muss.

Ja, man schreibt 'nen tabellarischen Lebenslauf, dann schreibt man die eigentliche Bewerbung mit den Vorkenntnissen oder Vorbildungen, die man hat, eventuell auch irgendwelche außerordentlichen Bildungen, und schickt das Ganze dann an das Unternehmen.

Spielen eigentlich die Schulnoten eine große Rolle bei der Bewerbung?

Bei meiner haben sie keine Rolle gespielt, das weiß ich.

Aber normalerweise schon, also die Ausbildungsbetriebe schauen sehr genau nach, ob du in der Schule gut warst —

Nee, glaub ich nicht —

Glaubst du nicht?

Nee.

Warst du eigentlich bei 'ner Berufsberatung?

Ja, beim Arbeitsamt, aber das hat nicht soviel gebracht, weil die nicht auf dem neuesten Stand sind.

Was wollen die denn eigentlich machen, oder was sollen die machen? Wenn du sagst, die sind nicht auf dem neuesten Stand, dann —

Ja, zum Beispiel habe ich mich über den Beruf „Kaufmann im Einzelhandel“ informiert, und die wussten weder, wo Stellen frei sind, weder, wann noch welche frei werden und so und was man da genau machen müsste. Und das ganze Informationsmaterial ist auf 'm Stand von vor fünfzehn Jahren. Und das gilt nicht mehr.

Ist ja eigentlich kein gutes Bild —

Nee —

Für eine staatliche Behörde, ne?

Nee.

Andreas, und jetzt bist du seit einem halben Jahr in der Ausbildung. Erzähl doch mal ein bisschen was über deinen Ausbildungsbetrieb.

Ja, es ist 'ne Autohaus in Köln und ich mach dort 'ne Ausbildung als „Kaufmann im Einzelhandel — Teile und Zubehör“, verkauf also Zubehör für Autos und Ersatzteile, und mache das jetzt noch einen Monat, wechsle dann die Abteilung in „Garantie“ und dann komm ich noch in die Buchhaltung und Verkauf und so.

¹ die Bewerbung — заявление претендента на рабочую должность
der Bewerber — претендент на рабочую должность на конкурсной основе

Письменное задание к тексту

A. Habe ich das im Text gehört oder nicht?

Markieren Sie die Lösungen: wenn ja — R = richtig, wenn nein — F = falsch.

		Richtig oder falsch
1.	Andreas wollte immer schon in einem Autohaus arbeiten.	
2.	Für die Bewerbung muss man einen tabellarischen Lebenslauf schreiben.	
3.	Die Schulnoten sind sehr wichtig.	

B. Was passt zusammen?

- a) Einzelhandel
- 1) Arbeiten, die mit der Bestellung einer Sache verbunden sind.
2) junger Verkäufer, der gerade seine Ausbildung macht.
3) Sonderfall.
4) Verkauf in einem Geschäft.

C. Beantworten Sie folgende Frage in Stichworten:
Welche Ausbildung macht Andreas jetzt?

2. Чтение текста № 2, перевод, ответы на вопросы по его содержанию.

TEXT № 2

Der Marathonlauf

Die Olympischen Spiele in Los Angeles. Millionen von Zuschauern sitzen vor dem Bildschirm.

Der Marathonlauf der Damen hat vor einigen Stunden angefangen. Alle warten auf die Siegerin. Das Publikum hält den Atem an und starrt auf die Piste¹.

Stille im Stadion, als Gabriella Andersen-Schieß erscheint. Die Frau läuft nicht; ihr Oberkörper ist wie abgeknickt². Einem Automaten gleich setzt sie einen Fuß vor den anderen. Die letzten Minuten scheinen eine Ewigkeit zu sein. Keiner der Zuschauer rührt sich. Hat denn kein Mensch Mitleid mit dieser Frau?

Ärzte stehen um sie herum; keiner unterstützt sie, keiner fasst sie am Arm: sie schauen nur aufmerksam zu, wie diese Frau, die kaum noch weiß, was sie tut, auf ein Ziel zuläuft, das ihr ganzes Leben zu bedeuten scheint. Sie will das Ziel erreichen, und sonst gar nichts. Kein Mensch darf eingreifen, sonst ist es für die Sportlerin zu Ende. Endlich hat sie die Ziellinie überschritten. In Sekundenschnelle haben sie die Ärzte auf eine Trage gelegt und sind im Nu mit ihr verschwunden. Überall in der Welt atmen Menschen auf. Fast fühlen sie sich von der Schuld befreit, zugeschaut und nichts getan zu haben.

Indessen liegt Gabriela Andersen-Schieß im Krankenhaus. Ihr Körper ist ausgetrocknet und sie ist am Ende ihrer Kraft.

Am Abend lächelt sie den Fernsehzuschauern zu, nun weiß die Welt, dass sie noch lebt. „Ich bin glücklich, den ersten Frauenmarathon bei Olympia gewonnen zu haben. Wir haben bewiesen, dass Frauen noch längere Strecken laufen könnten. Fünfzig Kilometer, hundert Kilometer“, sagt die Siegerin.

Ende gut, alles gut?

¹ die Piste — трек, трасса
² abgeknickt — согнутый, надломанный

Вопросы по содержанию текста

1. Wann und wo spielte die Handlung der Erzählung?
2. Wie lief Gabriella Andersen-Schieß?
3. Warum unterstützte keiner die arme Frau?
4. Was geschah, nachdem sie die Ziellinie überschritten hatte?
5. Wie fühlte sich die Siegerin?
6. Was wollte sie mit diesem Lauf beweisen?

3. Письменное задание.

1. Die laute Musik stört mich. — Ja, ich ärgere mich auch _____.
a) darüber; c) damit;
b) davon; d) dabei.
2. Es tut mir leid! Ich _____ gestern gern gekommen, aber ich hatte keine Zeit.
a) würde; c) wäre;
b) hätte; d) bin.
3. Möchtest du ein Glas Wasser? — Nein, lieber _____ Tee mit Zitrone.
a) einer heißen; c) heißer;
b) ein heißer; d) einen heißen.
4. Welche Blumen sollen wir nehmen? — Ich finde die Rosen _____.
a) am schönsten; c) die schönsten;
b) am schönsten; d) die schönste.
5. Ist das Sabinas Koffer? — Ja, das ist _____.
a) ihr; c) ihres;
b) ihrer; d) ihren.
6. Es gibt _____ Beweis dafür.
a) kein; c) keinen;
b) keiner; d) keines.
7. Ach, Sie kommen aus Japan. Und _____ kommen Sie? — Ich komme aus der Schweiz.
a) woher; c) wovon;
b) woraus; d) womit.
8. Das erste Tor fiel überraschend, _____ es niemand erwartete.
a) wenn; c) wann;
b) was; d) als.
9. Der Mann, _____ ich heute zufällig begegnet bin, ist mein alter Bekannter.
a) den; c) der;
b) dem; d) denen.
10. Der Oberkommandierende _____ den Raum betreten.
a) ist; c) war;
b) hat; d) wurde.

4. Устная тема. Вопросы по теме.

ИСПАНСКИЙ ЯЗЫК

БИЛЕТ № 1

- 1. Аудирование. Прослушивание текста № 1 и выполнение письменного задания.
- 2. Чтение текста № 2, перевод, ответы на вопросы по его содержанию.
- 3. Письменное задание.
- 4. Устная тема. Вопросы по теме.

1. Аудирование. Прослушивание текста № 1 и выполнение письменного задания.

TEXTO № 1
Mucho ruido

El señor Gómez vive en el primer piso y el señor Luna en el segundo. Los hijos del señor Luna hacen mucho ruido y un día el señor Gómez dice al señor Luna:

— Sus hijos hacen mucho ruido y no me dejan vivir tranquilamente. Vd. tiene que poner alfombras en el suelo y no se oirá como corren ellos.
— Es que no tengo dinero para comprarlas, — ha dicho Luna.
— ¿Cuánto dinero necesita Vd. para las alfombras? — pregunta Gómez.

— Doscientos euros.
— ¡Es mucho dinero!
— Es mucho ruido.
— Ahora le traigo el dinero — ha dicho el señor Gómez.

Al día siguiente no hay ya ruido en casa del señor Luna. El señor Gómez va a ver al señor Luna para felicitarle con la compra de las alfombras, pero cuando entra, no ve ningunas.

— ¿Dónde están las alfombras, señor Luna?
— No las he comprado.
— ¿Y por qué ahora no hacen ruido sus hijos?
— Porque les he comprado zapatillas de fieltro.

Письменное задание к тексту

1. ¿Y por qué ahora sus hijos no ... ?
a) corren;
b) hacen ruido;
c) gritan.
2. El señor Gómez va a ver al señor Luna para ...
a) saludarle;
b) felicitarle;
c) agradecerle.
3. Es que no tengo dinero para ...
a) pagarlas;
b) comprarlas;
c) tenerlas.
4. ¿Cuánto dinero ... ?
a) necesita Vd.;
b) pide Vd.;
c) quiere Vd.
5. Y no se oirá como ...
a) saltan ellos;
b) corren sus hijos;
c) hacen ruido.

2. Чтение текста № 2, перевод, ответы на вопросы по его содержанию.

TEXTO № 2

Marc Chagall, poeta y ciudadano

El hombre entra en la vida con lo que la infancia y la patria le han preparado. No importa como es esta patria, una famosa ciudad o una aldea perdida. Para un corazón sensible son igualmente valiosas.

¿Qué podría importarle al provinciano de Vitebsk a un artista tan célebre como Marc Chagall? Justamente Vitebsk llegó a ser fuente inagotable¹ de su gran amor a la gente, el contenido de casi toda su obra. La opinión pública de Bielorrusia demanda crear en Vitebsk un museo de Chagall. El se abre paso a la patria de su corazón, esta vez, con su verbo poético. Una antología de poesía del poeta-pintor fue preparada para ser publicada por el editorial de Minsk en excelente

traducción de otro maestro de la tierra de Vitebsk: Rigor Borodulin. La colección agrupa 25 poesías de Chagall que evidencian la profundidad de los sentimientos humanos del autor, el amor por su entrañable² Vitebsk. En este sentido resulta totalmente singular el mensaje que abre el libro, el mensaje escrito por Chagall y dedicado a la ciudad en los más duros años de la guerra, que hoy se concibe como el testamento humanitario a los coterráneos³.

En sus imágenes Chagall enlace con frecuencia los motivos corrientes y mitológicos, sobre todo los bíblicos, ligando siempre la realidad y símbolo. Al llegar a París Chagall creó su famosa acuarela "Adán y Eva" que es la encarnación del tema eterno del hombre y de la mujer.

Representando los personajes volantes el pintor realizó las metáforas habituales, así como "Volar de la felicidad", "Morir del amor", etc.

¹ fuente inagotable — неиссякаемый источник
² entrañable — родной
³ coterráneo — соотечественник

Вопросы по содержанию текста

1. ¿Está Usted de acuerdo de que el hombre entra en la vida con lo que la infancia y la patria le han preparado y por qué?
2. ¿Qué influyó en la obra de Marc Chagall?
3. ¿Qué evidencia su poesía, la conoce Usted?
4. ¿De qué se trata en el mensaje que abre el libro de sus poesías?
5. ¿Qué es característico para sus cuadros?

3. Письменное задание.

I. Поставьте глаголы в скобках в соответствующем времени, выбрав правильный вариант:

1. Tuve que estar callado, como si no (saber) nada.
a) supiera; c) supe;
b) sabía; d) he sabido.
2. Juana (sentirse) enferma y (acostarse).
a) se sienta y se acostará;
b) se sentió y se acostó;
c) se sentía y acostaba;
d) se sintió y se acostó.
3. Estaré aquí hasta que (venir) Carolina.
a) viene; c) vendrá;
b) venga; d) vendría.
4. No están seguros de que Ud. (conocer) el camino.
a) conoce; c) ha conocido;
b) conozca; d) conocerá.
5. Cuando mis padres y yo (vivir) en la aldea siempre (levantarse) muy temprano.
a) viven, se levantan; c) vivíamos, nos levantábamos;
b) vivimos, levantamos; d) vivíamos, os levantábamos.

II. Выполните указанные действия.

6. Выберите правильный перевод фразы:

Все мои документы должны быть размножены ко вторнику.

- a) Todos los mis documentos deben ir copiados para el martes.
b) Todos mis documentos deben ir copiados para martes.
c) Todos mis documentos deben de ir copiados para el martes.
d) Todos mis documentos deben ir copiados para el martes.

7. Укажите правильный предлог или его отсутствие:

- Lo hago ... dos horas.
a) a; c) —;
b) en; d) dentro.

8. Выберите предложение, в котором нет ошибок.

- a) Este árbol es tan alto como aquél.
b) Este árbol es tal alto como aquél.
c) Este árbol es tanto alto que aquél.
d) Este árbol es tanto alto como aquél.

9. Укажите правильный вариант ответа на поставленный вопрос:

- No he entendido este tema. ¿Puedes ayudarme?
a) Sí, puedo explicártela, cuando quieras.
b) Sí, puedo explicártelo, cuando quieras.
c) Sí, te la puedo explicar, cuando quieras.
d) Sí, puedo explicártela, cuando quieras.

10. Укажите правильный вариант употребления числительного:

- Esta vez las vacaciones empiezan ...
a) el uno de junio; c) a primero de junio;
b) en el primer de junio; d) el primero de junio.

4. Устная тема. Вопросы по теме.

ФРАНЦУЗСКИЙ ЯЗЫК

БИЛЕТ № 1

- 1. Аудирование. Прослушивание текста № 1 и выполнение письменного задания.
- 2. Чтение текста № 2, перевод, ответы на вопросы по его содержанию.
- 3. Письменное задание.
- 4. Устная тема. Вопросы по теме.

1. Аудирование. Прослушивание текста № 1 и выполнение письменного задания.

TEXTE № 1
«ADOS»

La jeunesse est une notion floue, qui se situe à cette période de la vie où l'on fait la transition entre le statut d'enfant et le statut d'adulte.

L'adolescence commence de plus en plus tôt et finit de plus en plus tard. Les adolescents (13 – 18 ans environ), toujours dépendants affectivement et matériellement de leurs parents, ont néanmoins une plus grande autonomie. Ils ont leur argent de poche, effectuent eux-mêmes certains achats (magazines, disques, cédéroms, vêtements ...).

Depuis 1974, la majorité légale est fixée à 18 ans, mais avec une scolarisation prolongée et de nombreuses difficultés à trouver un emploi, l'entrée sur le marché du travail est plus tardive qu'avant. Entre 20 et 24 ans, un jeune sur deux vit encore chez ses parents.

Les rapports entre les générations ont aussi changé. Il y a vingt ans, les jeunes aspiraient à leur indépendance, pour se libérer de la tutelle parentale. De nos jours, les relations sont plus égalitaires, les parents étant plus tolérants et laxistes.

On peut également repérer bien des similitudes dans les modes de vie et les loisirs des jeunes. Ils regardent moins la télévision que les adultes et écoutent davantage de musique. Ils vivent beaucoup à l'extérieur de la maison, vont au café, au cinéma, en «boîte» ou à des concerts.

(Заканчэнне на 4-й стар.)

ФРАНЦУЗСКИЙ ЯЗЫК

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

Письменное задание к тексту

1. «Les jeunes aspiraient à l'indépendance» signifie:

- les jeunes faisaient la Guerre d'Indépendance;
- les jeunes désiraient être indépendants;
- les jeunes aspiraient les grandes idées;
- les jeunes sont plus égalitaires.

2. Les adolescents commencent à travailler:

- plus tard qu'avant;
- plus tôt qu'avant;
- aussi tôt qu'avant;
- aussi tard qu'avant.

3. Pour les jeunes, trouver un emploi est:

- facile;
- impossible;
- difficile;
- plus facile.

4. «De nos jours» signifie:

- dés maintenant;
- dans la journée;
- actuellement;
- maintenant.

5. Les adolescents:

- passent plus de temps devant la télé;
- lisent moins;
- préfèrent écouter de la musique;
- passent beaucoup de temps avec leurs parents.

2. Чтение текста № 2, перевод, ответы на вопросы по его содержанию.

TEXTE № 2

Les amis de Mondo

Il y avait quelqu'un que Mondo aimait bien aller voir, de temps en temps. C'était un bateau qui s'appelait Oxyton. La première fois qu'il l'avait rencontré, c'était l'après-midi, vers deux heures, quand le soleil frappait sur l'eau du port. Le bateau était amarré au quai, au milieu des autres bateaux, et il se balançait sur l'eau. Ce n'était pas du tout un grand bateau, comme tous ceux qui ont des nez comme des nez de requin et qui portent de grandes voiles blanches. Non, Oxyton, c'était simplement une barque avec un gros ventre, mais Mondo l'avait trouvé bien sympathique. Il avait demandé son nom à quelqu'un qui travaillait sur le port, et le nom aussi lui avait plu.

Alors, il venait le voir souvent, quand il était dans les environs. Il s'arrêtait sur le bord du quai, et il répétait son nom à voix haute, en chantant un peu : «Oxyton! Oxyton!»

Le bateau tirait sur son amarre, revenait cogner contre le quai, repartait. Sa coque était bleue et rouge, avec une ligne blanche. Mondo s'asseyait sur le quai, et il regardait Oxyton en mangeant une orange. Il regardait aussi les reflets du soleil dans l'eau, les vagues molles qui faisaient bouger la coque. Oxyton avait l'air de s'ennuyer, parce que personne ne le sortait jamais. Alors Mondo sautait dans le bateau. Il s'asseyait sur la banquette de bois, et il attendait, en sentant les mouvements des vagues. Le bateau bougeait doucement, tournait un peu, s'éloignait, faisait son amarre. Mondo aurait bien voulu parler avec lui, au hasard, sur la mer.

Un jour, en regardant les illustrés Mondo a décidé d'apprendre à lire et à écrire. En se promenant sur la plage il rencontrait souvent un vieil homme qui régalisait la plage à l'aide d'un long râteau; il avait l'air calme et doux et ne s'est pas étonné de la demande de Mondo, qui avait précisé qu'il n'allait pas à l'école.

«Tu ne sais vraiment rien du tout?»

«Non monsieur», dit Mondo.

L'homme avait pris dans son sac de plage un vieux canif à manche rouge et il avait commencé à graver les signes des lettres sur des galets bien plats. En même temps, il parlait à Mondo de tout ce qu'il y a dans les lettres, de tout ce qu'on peut y voir quand on les regarde et quand on écoute.

amarre (f) — швартов, якорная цепь
cogner — стучать, ударять
coque (f) — корпус судна
râteau (m) — грабли
canif (m) — перочинный нож

Вопросы по содержанию текста

Les amis de Mondo

1. Quand Mondo avait-il rencontré son ami, nommé «Oxyton»?

2. Comment était «Oxyton»?

3. Qu'est-ce que faisait Mondo les jours où il allait voir «Oxyton»?

4. Qui Mondo a-t-il demandé de lui apprendre à lire et à écrire?

5. Comment se passait l'apprentissage?

3. Письменное задание.

I. Выберите и обведите кружком правильный вариант.

1. Nous apprenons ... français, et nous adorons ...

- le;
- un;
- ;
- cela.

2. Avez-vous invité Bertrand à cette soirée ? Oui, nous ... avons invité Bertrand et son amie. Veux-tu ... voir?

- en;
- l';
- y;
- les.

3. Le dictionnaire ... vous aimez vous servir est vieux. Consultez celui ... je vous ai donné.

- dont;
- que;
- qui;
- lequel.

4. Il a réussi ... gagner une grande réputation ... le milieu artistique.

- de;
- à;
- par;
- dans.

5. Mes parents sont des gens très (compréhensibles, compréhensifs). Mes professeurs m'(apprennent, enseignent) à être attentif.

II. Поставьте в правильной форме.

6. Son visage ... et sa main ... étaient tachetés d'encre. (droit, blanche).

7. La météo (annoncer) ... hier: «Dans deux jours il y (avoir) ... une tempête».

8. Je veux que tu (revenir) ... tout de suite. (Ramener) ... Paul avec toi!

9. Si tu étais libre ce soir que ... (faire)-tu? Si vous venez demain, je vous ... (rendre) votre livre.

III. Переведите.

10. Il ne sait pas se conduire dans (место) ... public. Vous avez occupé nos (места) ...

4. Устная тема. Вопросы по теме.

ФИЗИКА

1. Граната, летевшая со скоростью $u = 10 \text{ м·с}^{-1}$, разорвалась на два осколка, массы которых $m_1 = 1,0 \text{ кг}$ и $m_2 = 2,0 \text{ кг}$. Скорость большего осколка, который продолжал двигаться по направлению движения гранаты, возросла до $v_2 = 25 \text{ м·с}^{-1}$. Найти энергию, которая выделилась при взрыве.

2. Зависимость проекций скорости движения тела массой $m = 2,0 \text{ кг}$ от времени описывается функциями $V_x = a + bt$ и $V_y = a - bt$, где $a = 6,0 \text{ м/с}$, $b = 5,0 \text{ м/с}^2$. Найти изменение модуля импульса тела и его кинетической энергии за промежуток времени от $t_1 = 1,0 \text{ с}$ до $t_2 = 6,0 \text{ с}$.

3. Математический маятник массой m отклонили на угол $\alpha = 90^\circ$ от вертикали и отпустили без начальной скорости. Как зависит сила натяжения нити от угла отклонения нити маятника от вертикали?

4. В баллоне находится газ при температуре $t_1 = 87^\circ \text{C}$. Во сколько раз уменьшится давление газа в баллоне, если 40 % газа выйдет из него, а температура понизится на $\Delta t = 60^\circ \text{C}$?

5. Некоторый газ массой $m_1 = 7,0 \text{ г}$, находящийся в баллоне при температуре $T_1 = 300 \text{ К}$, создает давление $p = 50 \text{ кПа}$. Водород массой $m_2 = 4,0 \text{ г}$ в этом же баллоне при температуре $T_2 = 333 \text{ К}$ создает давление $p = 444 \text{ кПа}$. Найти молярную массу неизвестного газа.

6. Идеальный одноатомный газ сначала изобарически расширился от объема $V_1 = 2,0 \text{ л}$ до объема $V_2 = 3,5 \text{ л}$ при давлении $P_1 = 4,0 \cdot 10^5 \text{ Па}$, а затем изохорически охладился так, что давление стало $P_2 = 2,0 \cdot 10^5 \text{ Па}$. Какое количество теплоты получил газ в этом процессе?

7. В цилиндре под поршнем находится газ объемом $V = 2,0 \cdot 10^{-3} \text{ м}^3$ при температуре $t = 0^\circ \text{C}$. Масса поршня $m = 120 \text{ кг}$, его площадь $S = 5,0 \cdot 10^{-3} \text{ м}^2$, атмосферное давление $p = 1,0 \cdot 10^5 \text{ Па}$. Найти работу, совершенную газом при нагревании его на $\Delta t = 100^\circ \text{C}$.

8. Чему равна разность потенциалов на концах оси железнодорожного вагона, имеющей длину $a = 160 \text{ см}$, если на горизонтальном участке пути скорость поезда $u = 54 \text{ км/ч}$, а вертикальная составляющая индукции магнитного поля Земли $B = 2,0 \cdot 10^{-5} \text{ Тл}$?

9. От генератора напряжением U необходимо передать потребителю мощность P на расстоянии l . Мощность потерь энергии при этом не должна превышать $P_n = kP$. Чему равна минимальная масса медного провода, предназначенного для этого? Плотность меди D , удельное сопротивление меди ρ .

10. В трех вершинах квадрата со стороной a находятся положительные одинаковые заряды q . Найти модуль напряженности и потенциал электрического поля в четвертой вершине квадрата.

11. В однородном магнитном поле с индукцией B , локализованном в прямоугольной области, находится квадратная рамка со стороной a . Плоскость рамки перпендикулярна направлению вектора индукции. Сопротивление рамки R . Какой ток пойдет по рамке, если ее выдвигать из магнитного поля с постоянной скоростью u перпендикулярно направлению силовых линий? Сторона рамки параллельна границе области локализации магнитного поля.

12. Вольтметр, внутреннее сопротивление которого $R_0 = 3,0 \text{ кОм}$, рассчитан на измерение максимального напряжения $U_1 = 30 \text{ В}$. Какое дополнительное сопротивление необходимо подключить к вольтметру для того, чтобы им можно было измерять напряжение $U_2 = 150 \text{ В}$?

13. Восемь заряженных капель ртути радиусом $r = 1,0 \text{ мм}$ и зарядом $q = 10 \text{ нКл}$ каждая сливаются в одну большую каплю. Найти потенциал полученной капли.

14. Источник напряжения с ЭДС $E = 5,0 \text{ В}$ и внутренним сопротивлением $r = 1,0 \text{ Ом}$ подключен к резистору с сопротивлением $R = 3,0 \text{ Ом}$, параллельно которому подключен конденсатор емкостью $C = 4,0 \text{ мкФ}$. Чему равен заряд конденсатора?

15. При хромировании пластин их поверхность покрывается слоем хрома толщиной $d = 50 \text{ мкм}$. Масса атома хрома $m_0 = 86,8 \cdot 10^{-27} \text{ кг}$, плотность $\rho = 7,2 \cdot 10^3 \text{ кг/м}^3$, валентность $n = 3$. Хромирование длится $\tau = 2,5$ часа. Найти среднюю плотность тока. Заряд электрона $e = 1,6 \cdot 10^{-19} \text{ Кл}$.

16. Изолированная металлическая пластинка освещается монохроматическим светом, длина волны которого $\lambda = 450 \text{ нм}$. Работа выхода электронов из нее $A = 2,0 \text{ эВ}$. До какого потенциала может зарядиться пластинка? Постоянная Планка $h = 6,63 \cdot 10^{-34} \text{ Дж·с}$.

17. Амплитуды напряжения и тока в контуре равны $U = 10 \text{ В}$ и $I = 2,0 \text{ А}$ соответственно. Частота колебаний $\nu = 60 \text{ кГц}$. Найти индуктивность контура.

18. Пороговая чувствительность сетчатки человеческого глаза к желтому свету составляет $1,7 \cdot 10^{-18} \text{ Вт}$. Длина волны желтого света $6,0 \cdot 10^{-7} \text{ м}$. Сколько фотонов такого света в одну секунду необходимо для того, чтобы вызвать зрительное ощущение?

19. Свечка расположена на расстоянии $d = 15 \text{ см}$ от переднего фокуса собирающей линзы. За некоторое время горения свечки ее высота уменьшилась на величину $\Delta h = 1,5 \text{ см}$. Фокусное расстояние линзы $F = 45 \text{ см}$. На сколько уменьшилась высота изображения за это же время?

20. Найти абсолютный показатель преломления среды, в которой свет с энергией фотона $4,4 \cdot 10^{-19} \text{ Дж}$ имеет длину волны $3,0 \cdot 10^{-8} \text{ см}$.

БЕЛАРУСКАЯ ЛІТАРАТУРА

Экзаменацыйны білет складаецца з двух пытанняў для вуснага адказу і пісьмовага задання.

1. Прыкладныя пытанні для вуснага адказу

1. Жыццё і культурна-асветніцкая дзейнасць Францыска Скарыны.

2. Патрыятычная лірыка М. Багдановіча.

2. Пісьмовае заданне

Залішыце нумары правільных сцверджанняў:

1) Адным з перакладчыкаў «Слова аб палку Ігаравым» на сучасную беларускую мову з'яўляецца Я. Купала.

2) Адным з пісьменнікаў, якія прадстаўляюць заходнебеларускую літаратуру 20-30-х гадоў XX ст., з'яўляецца П. Трус.

3) Жыццёвай і творчай біяграфіяй Я. Коласа звязаны нелегальны настаўніцкі з'езд.

4) Аповесць — невялікі, звычайна вершаваны, алегарычны твор павучальна-гумарыстычнага ці сатырычнага характару. Жыццё чалавека адлюстроўваецца ў вобразах жывёл, раслін, рэчаў або зводзіцца да ўмоўных адносін. Характэрна шматзначная іншасказальнасць.

5) Вобразная характарыстыка «пясняр чыстай красы» замацавалася за М. Багдановічам.

6) П. Панчанка ў час Вялікай Айчыннай вайны быў ваенным карэспандэнтам.

7) З герояў «Пінскай шляхты» В. Дуніна-Марцінкевіча словы «Вы думаеце, што мне міла паняверыць кроў шляхецкую? Я ж сам шляхціц, вам родны, але што рабіць?» належыць Кручкову.

8) У вершы «Бывай...» А. Куляшоў развітваецца з Радзімай.

9) Свецкае імя Ефрасіні Полацкай — Прадслава.

10) Структурныя часткі «Украдзенае маленства» і «Вялікае скрыжаванне» прадстаўлены ў рамане І. Мележа «Людзі на балоце».

РУССКАЯ ЛИТЕРАТУРА

Экзаменацыйны білет ўключае два пытання для ўстнага пытання і пісьменнае заданне.

1. Примерные вопросы для устного ответа

1. Роман М. Ю. Лермонтова «Герой нашего времени»: проблематика, особенности жанра и композиции.

2. Лирика С. Есенина: основные темы и мотивы, особенности стиля.

2. Письменное задание

Запишите номера верных утверждений:

1) Сюжет — это последовательное построение, расположение и взаимосвязь частей, образов, эпизодов художественного произведения.

2) Строки

«Славная осень! Здоровый, ядреный
воздух усталые силы бодрит»
написаны ямбом.

3) Ведущим направлением в русской литературе первой половины XIX века был реализм.

4) Строки

«Печально я гляжу на наше поколение!
Его грядущее — иль пусто, иль темно...»
написаны М. Ю. Лермонтовым.

5) Первым в галерее помещиков Чичиков встречается с Собакевичем.

6) Большая часть произведений Н. А. Некрасова посвящена теме исторического прошлого.

7) Центральное место в описании Шенграбенского сражения занимает эпизод на батарее капитана Тушина («Война и мир»).

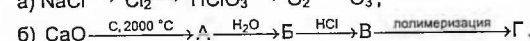
8) Понятие «серебряный век» связано с развитием не только поэзии, но и искусства в целом.

9) В пьесе М. Горького «На дне» сбывается мечта Клеца «вырваться» из трущобы.

10) Произведения Ю. Трифонова относятся к «деревенской прозе».

ХИМИЯ

1. Напишите уравнения химических реакций для следующих цепочек превращений. В последней цепочке запишите структурные формулы соединений А — Г и назовите их по систематической номенклатуре IUPAC:

2. Назовите элемент, электронное строение атома которого описывается формулой $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^4 3d^1$. С какими из перечисленных ниже веществ и растворов и при каких условиях может взаимодействовать простое вещество, соответствующее этому элементу: бром, бутановая кислота, бензол, медь, соляная кислота, раствор гидроксида цезия? Запишите уравнения соответствующих реакций.

3. Вещество, полученное после сжигания фосфора в избытке кислорода, и натрий-оксид растворили в воде, затем раствор выпарили. Каков качественный состав сухого остатка после упаривания, если использовали равные по массе количества фосфора и натрий-оксида?

4. Какие факторы способствуют смещению равновесия в реакции, протекающей по схеме: $\text{FeO} + \text{CO} \leftrightarrow \text{Fe} + \text{CO}_2 + Q$ в сторону образования углерод(IV)-оксида? Как изменится скорость прямой химической реакции при увеличении давления в системе в 2 раза?

5. С какими из приведенных веществ и растворов будет взаимодействовать 2-амино-2-метилбутановая кислота: а) магний; б) раствор натрий-гидроксида; в) этанол; г) соляная кислота; д) аминокислотная кислота? Напишите уравнения химических реакций и укажите условия их протекания.

6. Какой объем раствора натрий-гидроксида с массовой долей его 32 % ($\rho = 1,35 \text{ г/см}^3$) необходим для растворения кремния, образовавшегося при прокаливании смеси магния массой 12 г с кремний(IV)-оксидом массой 12 г?

7. Какую массу сахарозы необходимо подвергнуть гидролизу в присутствии небольшого количества соляной кислоты, чтобы из образующихся при этом углеводов в результате их брожения получить такое количество спирта, которое необходимо для синтеза $11,2 \text{ дм}^3$ (н. у.) бутандиена-1,3?

БИБЛЕЙСКАЯ ИСТОРИЯ

Билет №1

- Понятие о Библии. Ее структура и основное содержание.
- Суд над Христом у первосвященника. Отречение Петра. Гибель Иуды.

Билет №2

- Всемирный потоп: его причины и история.
- История апостола Павла.

Билет №3

- Суд Спасителя у Пилата. Распятие и смерть Господа. Его погребение.
- Усекновение главы Иоанна Предтечи.

ТВОРЧАСЦЬ (профіль — журналістыка)

Мэта іспыту «творчасць (профіль — журналістыка)» заключаецца ў вызначэнні наяўнасці ў абітурыентаў творчых здольнасцей, схільнасці да прафесійнай журналісцкай дзейнасці, аналітычнага мыслення, умання даваць ацэнку падзеям і з'явам, а таксама ўяўленняў аб функцыянаванні сродкаў масавай інфармацыі.

Іспыт «творчасць (профіль — журналістыка)» праводзіцца ў два этапы.

Першы этап — творчае сачыненне. Аб'ём — да чатырох старонак. Тэматыка творчых сачыненняў фарміруецца на аснове надзеяных з'яў духоўна-маральнага і сацыяльнага жыцця грамадства.

Прыкладныя тэмы творчых сачыненняў:

1. У адказе за слова: журналіст і сучаснасць.
2. Магія паэзіі.
3. Куміры-журналісты: хто яны?
4. Культура і бізнес: паасобку ці разам?
5. Гарманічны чалавек: хто ён?
6. Свабода друку і адказнасць журналіста.
7. Слова лечыць і калечыць.
8. Пярэм журналіста: ад партрэта сучасніка да партрэта сучаснасці.

Ацэнка выстаўляецца за змест (глыбіню і паўнату раскрыцця тэмы, агульную дасведчанасць у пытаннях культуры, публіцыстыкі, мастацкай літаратуры) і пісьменнасць (арфаграфія, пунктуацыя, граматыка, стылістыка).

Асноўнымі крытэрыямі пры ацэнцы зместу сачынення з'яўляюцца наступныя:

- асвятленне тэмы з аналізам фактаў рэчаіснасці;
- умненне адбіраць факты, вылучаць істотнае;
- сістэмнасць, паслядоўнасць, лагічнасць выкладання, аргументаванасць вывадаў і абагульненняў;
- лексічнае багацце, выразнасць і вобразнасць мовы;
- арыгінальнасць, творчая індывідуальнасць, інтэлект абітурыента.

Другі этап іспыту — вусны экзамен, які праводзіцца ў форме субседавання і ўключае:

- 1) аналіз творчых работ абітурыента (публікацыі ў газетах і часопісах, сцэнарыі, тэксты сюжэтаў тэле- і радыёперадач, што выйшлі ў эфір і г. д.);
- 2) адказ на пытанні па тэмах, звязаных з камунікатыўнай дзейнасцю, журналісцкай і літаратурнай практыкай у межах агульнаадукацыйнай падрыхтоўкі абітурыента;
- 3) выкананне пісьмовага задання па рэдагаванні тэксту. Творчыя работы (публікацыі ў газетах і часопісах, сцэнарыі, тэксты сюжэтаў тэле- і радыёперадач, што выйшлі ў эфір і г. д.) падаюцца абітурыентам у прыёмную камісію да пачатку ўступных

іспытаў. Калі абітурыент не можа прадставіць арыгіналы публікацый, то іх копіі, а таксама копіі сцэнарыяў, тэкстаў сюжэтаў тэле- і радыёперадач, павінны быць завераны адказнымі асобамі сродкаў масавай інфармацыі, з якімі супрацоўнічаў абітурыент, і пячаткай гэтай установы. Ацэнка прадстаўленых абітурыентам у прыёмную камісію творчых работ залежыць ад іх якасці і тэрміну публікацыі або выхаду ў эфір.

Пры аналізе творчых работ абітурыента ўлічваюцца:

- тэма публікацыі, яе актуальнасць, навізна;
- узнятыя праблемы;
- дакладнасць і арыгінальнасць аўтарскай пазіцыі;
- пераканаўчасць аргументаў;
- стылістычныя вартасці і недахопы тэксту.

Тэмы гутаркі на субседаванні ўмоўна могуць быць падзелены на блокі, якія ўключаюць грамадска-палітычную і эканамічную праблематыку, пытанні культурнага жыцця, міжнародных адносін, спецыфіку работы журналіста ў перыядычных выданнях, аўдыёвізуальных сродках масавай інфармацыі. Абітурыенту будзе прапанавана адказаць на шэраг пытанняў агульнапрафесійнага напрамку, якія, з аднаго боку, дазваляюць паказаць веды па праграмах дысцыплін гуманітарнага профілю сярэдняй агульнаадукацыйнай школы, а з другога — даюць магчымасць весці субседаванне, у час якога павінен выявіцца характар творчай асобы атэстуемага.

Прыкладны пералік пытанняў для субседавання:

1. Кансалідуруючы ідэі беларускага грамадства.
2. Сацыяльна-эканамічная палітыка Беларусі.
3. духоўная сфера грамадства.
4. Саюзная дзяржава Беларусі і Расіі: шляхі станаўлення і перспектывы.
5. Трэці ўсебеларускі народны сход як форма волевыяўлення народа.
6. Дзяржаўная праграма развіцця і адраджэння вёскі.
7. Мараль як рэгуляр грамадскіх паводзін.
8. Журналістыка як від творчай дзейнасці.
9. Роля сродкаў масавай інфармацыі ў жыцці чалавека.
10. Ля вытокаў асветніцкай дзейнасці на Беларусі.
11. Важнейшыя палітычныя падзеі апошняга часу ў краіне, у свеце.
12. Палітычныя партыі і грамадскія аб'яднанні на Беларусі.
13. Роля тэлебачання і радыё ў жыцці грамадства.
14. Адметныя праграмы тэлебачання і радыё.
15. Папулярныя тэле- і радыёжурналісты.
16. Сістэма перыядычнага друку Беларусі.
17. Калі б я быў рэдактарам...
18. Мая тэма ў журналістыцы.
19. Маё разуменне «свабоды друку».
20. СМІ і грамадская думка.
21. Сенсцыя ў журналістыцы.
22. Асоба сучаснага журналіста.

23. Герой журналісцкага твора.
24. Творчы ідэал у журналістыцы.
25. Асноўныя тэмы беларускай прэсы.
26. Паняцце культуры. Формы і разнавіднасці праяўленняў культуры.
27. Маладзёжныя выданні Беларусі.
28. Сучаснае беларускае мастацтва.
29. Гісторыя майго краю (горада, вёскі).
30. Экранізацыя літаратурных твораў.
31. Гістарычныя помнікі на Беларусі.
32. Беларускія літаратурна-мастацкія газеты і часопісы.
33. Сучасная беларуская проза.
34. Сучасная беларуская паэзія.
35. «Прыгажосць выратуе свет» (мастацтва і рэчаіснасць).
36. Беларусь і Расія: гісторыя ўзаемаадносін.
37. Мова і газета.
38. Духмоўе на Беларусі.
39. Сатыра і гумар у літаратурных і публіцыстычных творах.
40. Вобразныя сродкі мовы ў сучасных СМІ.
41. Стылі мовы на старонках друку.
42. Сістэма адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь.
43. Мае знакамтыя землякі.
44. Адметныя падзеі ў беларускай гісторыі.
45. Славутыя імёны Беларусі.

Прыкладнае пісьмовае заданне па рэдагаванні тэксту:

Першапачатковы варыянт.

Колькасць хворых расце

У Старгарадзе працягвае павялічвацца колькасць хворых на серозны мэнінгіт. Ужо зафіксавана больш за 130 выпадкаў захворвання. Для вучняў пачатковых класаў усіх школ горада, а менавіта яны складаюць большую палову сярод хворых, на 2 тыдні раней распачаліся летнія канікулы.

Тлумачэнне.

Направільна выкарыстаны займеннік **яны**, які можа суадносіцца і з вучнямі, і са школамі. Словазлучэнне **больш за 130 выпадкаў захворвання** лагічна памылковае: паловы — гэта дзве роўныя часткі. Слова **распачаліся** трэба замяніць на **слова пачаліся** / наступілі, насталі / . **Распачаліся** азначае **пачалі здзяйсняцца**. адбывацца пэўныя падзеі.

Адагаваны варыянт.

Колькасць хворых расце

У Старгарадзе працягвае павялічвацца колькасць хворых на серозны мэнінгіт. Ужо зафіксавана больш за 130 выпадкаў захворвання. Вучні пачатковых класаў складаюць больш за палову сярод хворых, таму ва ўсіх школах горада летнія канікулы пачаліся на 2 тыдні раней.

Кожны этап іспыту «творчасць (профіль — журналістыка)» ацэньваецца па дзесяцібальнай шкале.

ВСЕМИРНАЯ ИСТОРИЯ НОВЕЙШЕГО ВРЕМЕНИ

Экзаменацыйны білет состоит из вопроса для письменного ответа (до 60 % от общей возможной суммы баллов) и тестового задания (до 40 % от общей возможной суммы баллов).

Задание для письменного ответа формулируется в соответствии с программой вступительных испытаний по всемирной истории новейшего времени, утвержденной Министерством образования Республики Беларусь, и приводится на белорусском и русском языках.

Билет

1. Ваенна-палітычныя саюзы і міжнародныя канфлікты напярэдадні Першай сусветнай вайны.
- Военно-политические союзы и международные конфликты накануне Первой мировой войны.
2. Тест.

Тестовое задание

I. Обведите правильный вариант из предложенного списка (каждый правильный ответ оценивается в 1 балл; всего — 15 баллов).

1. Отметьте страну, которая являлась членом германского блока, но в Первой мировой войне выступила на стороне Антанты:
 - а) Болгария;
 - б) Италия;
 - в) Румыния;
 - г) Турция;
 - д) Япония.
2. «Пивной путч» — это:
 - а) попытка захвата власти нацистской партией в 1923 г.;
 - б) попытка захвата власти КПГ в 1918 г.;
 - в) захват власти германской армией в годы МЭК;
 - г) введение в правительство Германии представителей пивных концернов в 1923 г.;
 - д) захват власти НСДАП в 1933 г.
3. Аншлюс Австрии — это:
 - а) расчленение Австрии на несколько частей Германией и Италией;
 - б) захват страны Италией;
 - в) отделение от Австрии областей, населенных немцами, и передача их Германии;
 - г) насильственное присоединение Австрии к Германии;
 - д) присоединение Австрии к Германии после проведенного в стране референдума.
4. В какой стране Центральной и Юго-Восточной Европы в межвоенный период отсутствовало помещичье землевладение?
 - а) Польша;
 - б) Чехословакия;
 - в) Королевство СХС;
 - г) Болгария;
 - д) Румыния.

5. «Движение 4 мая 1919 г.» в Китае было вызвано:

- а) окончанием первой мировой войны;
 - б) иностранной военной интервенцией в России;
 - в) образованием Компартии Китая;
 - г) решением Лиги Наций о вручении Японии мандата на управление Шаньдунем;
 - д) предъявлением Японией «21 требования» к Китаю.
- 6. Немецкий план по разгрому Франции предусматривал:**
- а) прорыв «линии Мажино»;
 - б) установление военно-морской и сухопутной блокады Франции;
 - в) нанесение основного удара через территорию нейтральной Бельгии;
 - г) нанесение основного удара через горы Арденны;
 - д) высадка крупного десанта на атлантическое побережье Франции.

7. Вторая мировая война окончилась:

- а) 8 августа 1945 г.;
- б) в ночь с 8 на 9 мая 1945 г.;
- в) 15 августа 1945 г.;
- г) 2 сентября 1945 г.

8. Отметьте страну, которая не входила в «Общий рынок» в момент его образования:

- а) Великобритания;
- б) ФРГ;
- в) Франция;
- г) Италия;
- д) Бельгия.

9. Отметьте страну, которая не входит в состав «Азиатских тигров»:

- а) Тайвань;
- б) Сингапур;
- в) Гонконг;
- г) Япония;
- д) Южная Корея.

10. Двоевластие в России завершилось:

- а) в мае 1917 г.;
- б) в июне 1917 г.;
- в) в июле 1917 г.;
- г) в августе 1917 г.;
- д) в октябре 1917 г.

11. Запуск первого искусственного спутника Земли произошел в:

- а) 1945 г.;
- б) 1956 г.;
- в) 1955 г.;
- г) 1957 г.;
- д) 1960 г.

12. Первым премьер-министром независимой Индии был:

- а) М. Ганди;
- б) Дж. Неру;
- в) И. Ганди;
- г) М. Десаи;
- д) А. Б. Ваджапи.

13. Первое Советское правительство — Совет Народных Комиссаров возглавил:

- а) И. В. Сталин;
- в) Л. Д. Троцкий;

- б) В. И. Ленин;
- г) Л. Б. Каменев.

14. Назовите хронологические рамки Второй мировой войны:

- а) 1 сентября 1939 г. — 8 мая 1945 г.;
- б) 22 июня 1941 г. — 9 мая 1945 г.;
- в) 1 сентября 1939 г. — 2 сентября 1945 г.;
- г) 22 июня 1941 г. — 1 сентября 1945 г.

15. 12 июня 1991 г. состоялись выборы Президента Российской Федерации. Большеинство голосов получили:

- а) А. М. Тудеев;
- б) Н. И. Рыжков;
- в) В. В. Жириновский;
- г) Б. Н. Ельцин.

II. Соотнесите (каждое из правильно установленных соотношений оценивается в 1 балл; всего — 15 баллов).

1. Год и событие:

- 1) 1914;
- 2) 1915;
- 3) 1916;
- 4) 1917;
- 5) 1918;

- а) Компьенское перемирие;
- б) сражение под Верденом;
- в) вступление в первую мировую войну США;
- г) вступление в первую мировую войну Сербии;
- д) вступление в первую мировую войну Италии.

1) ____; 2) ____; 3) ____; 4) ____; 5) ____.

2. Термин и определение:

- 1) национализация;
- 2) демилитаризация;
- 3) демобилизация;
- 4) кооперация;
- 5) компромисс;

а) объединение людей и орудий труда для организации совместного производства продукции;

б) сокращение или увольнение военнослужащих;

в) меры, которые запрещают сохранять старые или создавать новые виды вооружений и содержать вооруженные силы;

г) передача собственности из частных рук в руки государства;

д) соглашение на основе взаимных уступок без урона для коренных интересов обеих сторон.

1) ____; 2) ____; 3) ____; 4) ____; 5) ____.

3. Понятие и страну:

- 1) народный фронт;
- 2) политика «умиротворения»;
- 3) аншлюс;
- 4) «новый курс»;
- 5) «санация»;

а) Австрия;

б) США;

в) Великобритания;

г) Франция;

д) Польша.

1) ____; 2) ____; 3) ____; 4) ____; 5) ____.

III. Установите хронологическую последовательность (каждая из правильно установленных последовательностей оценивается в 1 балл; всего — 5 баллов).

1. а) введение всеобщей воинской повинности в Германии;
- б) Мюнхенское соглашение;
- в) Рейнский гарантийный пакт;
- г) Советско-германский договор о ненападении;
- д) ввод германских войск в Рейнскую демилитаризованную зону.

2. а) Суэцкий кризис;

б) провозглашение «гуамской доктрины» Р. Никсона;

в) соглашение о прекращении войны США во Вьетнаме;

г) подписание Заключительного акта СБСЕ;

д) подписание Договора о нераспространении ядерного оружия.

3. а) Кувейтский кризис;

б) ввод советских войск в Афганистан;

в) начало войны между Ираном и Ираком;

г) начало «культурной революции» в КНР;

д) убийство Индиры Ганди.

4. а) победа народной революции на Кубе;

б) приход к власти правительства С. Альеде в Чили;

в) ввод войск стран ОВД в Чехословакию;

г) строительство Берлинской стены;

д) вооруженное восстание в Венгрии.

5. а) англо-франко-советские переговоры о коллективной безопасности;

б) ввод германских войск в Рейнскую демилитаризованную зону;

в) советско-германский договор о дружбе и границе;

г) начало Второй мировой войны;

д) выход Германии из Лиги Наций.

IV. Заполните пропуски (каждый из правильно заполненных пропусков оценивается в 1 балл; всего — 5 баллов).

1. Военный план Германии в первой мировой войне был рассчитан на «_____ войну».

2. В широких масштабах впервые конвейерную систему применил (кто?) _____.

3. СССР подписал договоры о взаимопомощи в 1935 г. с Францией и _____.

4. Прибалтийские республики официально вошли в состав СССР в _____ году.

5. Десантная операция по открытию второго фронта в Нормандии получила название «_____».

ГЕОГРАФИЯ

Задание № 1. Теоретические вопросы на знание географических законов и закономерностей.

Предлагаются три вопроса: по физической географии, экономической географии и географии Беларуси. Ответы на вопросы должны быть лаконичными и в то же время раскрывать сущность явления либо определенную географическую закономерность. Правильный и полный ответ на каждый из вопросов оценивается в 10 баллов. Максимальное количество баллов за задание — 30.

- Объясните, почему у реки Амур, которая по водному режиму относится к дальневосточному типу, преобладает дождевой тип питания, доля которого составляет более 80 %.
- Чем объясняется развитие в государствах Балтии неметаллоемкого машиностроения?
- Объясните, как и почему изменяются среднелетние и среднеиюльские температуры воздуха на территории Беларуси. Выявите основные факторы, от которых зависит распределение температур.

Задание № 2. Расчетно-практические задания.

Предлагаются две расчетно-практические задачи по физической и экономической географии. Решение задачи должно содержать краткое пояснение с указанием последовательности выполняемых действий. Правильно и рационально решенная задача с обоснованными выводами оценивается в 10 баллов. Максимальное количество баллов за задание — 20.

Задача № 1. Определите, между какими парами городов (А и Б или В и Г), расположенных на экваторе, местное (среднесолнечное) время различается на большую величину, и рассчитайте разницу в местном времени с точностью до минут. Расстояние между городами А и Б, измеренное по карте М 1: 12 500 000, равно 17,8 см, а расстояние между городами В и Г, измеренное по карте М 1: 75 000 000, равно 4,3 см. Карты построены в проекции, не имеющей искажений длин линий.

Задача № 2. Площадь пашни района составляет 0,6 тыс. кв. км. Из общей площади пашни района под зерновые и зернобобовые занято 50 %, под картофель — 10 %, под сахарную свеклу — 3 %, под овощи — 4 %, под лен — 2 %. Определите валовой сбор продуктов растениеводства за год, если их урожайность составляла: зерновые и зернобобовые — 30 ц/га, картофель — 150 ц/га, сахарная свекла — 300 ц/га, овощи — 140 ц/га, льноволокно — 5 ц/га.

Задание № 3. Географическая номенклатура.

Задание на знание географической номенклатуры включает 20 географических объектов, нанесенных на географическую карту, которые необходимо подписать в легенде карты. Каждый правильно определенный объект оценивается одним баллом. Максимальное количество баллов за задание — 20.

Подпишите отмеченные на карте Южной Америки названия географических объектов:

1. Озеро	11. Плато
2. Государство	12. Мыс
3. Плато	13. Пустыня
4. Водопад	14. Национальный парк
5. Река	15. Мегалит
6. Река	16. Гора
7. Столица	17. Порт
8. Озеро	18. Низменность
9. Месторождение железной руды	19. Острова
10. Река	20. Пролив

Задание № 4. Географический тест.

Географический тест включает: 10 (1—10) вопросов первого уровня сложности, для которых необходимо выбрать один вариант ответа и обвести кружком соответствующую ему букву; 10 (11—20) вопросов второго уровня сложности, на которые необходимо вписать краткий однозначный ответ в бланк заданий либо выбрать несколько правильных вариантов из предложенных ответов. Каждый правильный ответ на вопросы первого уровня сложности оценивается 1 баллом, на вопросы второго уровня сложности — 2 баллами. Максимальное количество баллов за задание — 30.

1. Как называются линии на карте, соединяющие точки с одинаковым давлением?

а) изотермы;	в) изобаты;
б) изобары;	г) изогигеты;
	д) изогипсы.

2. Какой океан самый теплый по средним температурам поверхностных вод?

а) Атлантический;	в) Северный Ледовитый;
б) Индийский;	г) Тихий.

3. Для какой страны Азии характерна наиболее высокая плотность населения?

а) Туркменистан;	в) Ливан;
б) Оман;	г) Саудовская Аравия;
	д) Кувейт.

4. Какое из перечисленных ниже азиатских государств входит в блок НАТО?

а) Япония;	в) Турция;
б) Израиль;	г) Филиппины.

5. Морской порт Рас-Таннур является крупнейшим в мире:

а) универсальным портом;
б) специализированным портом по экспорту нефти;
в) специализированным портом по экспорту угля;
г) специализированным портом по экспорту железной руды.

6. Какие почвы получили наибольшее распространение в Молдове?

а) дерново-подзолистые;
б) каштановые;
в) красноземы;
г) сероземы;
д) черноземы.

7. Какое из утверждений о рельефе Южной Америки будет правильным?

а) Бразильское плоскогорье постепенно понижается с юго-востока на северо-запад.
б) Анды не превышают 5000 м.
в) Бразильское плоскогорье понижается с запада на восток.
г) Бразильское плоскогорье представляет собой равнину, не превышающую 1000 м.

8. Назовите материковое государство Латинской Америки с самой высокой в регионе плотностью населения (около 300 чел./кв. км в начале XXI в.):

а) Коста-Рика;	в) Венесуэла;
б) Сальвадор;	г) Уругвай.

9. В пределах какой тектонической структуры Беларуси наибольшая глубина залегания фундамента?

а) Брестская впадина;
б) Оршанская впадина;
в) Полесская седловина;
г) Припятский прогиб;
д) Белорусская антеклиз.

10. В какой области Беларуси наименьшее количество сельских жителей?

а) Брестская;	г) Могилевская;
б) Витебская;	д) Минская (без г. Минск);
в) Гродненская;	е) Гомельская.

11. Как называется нижний слой атмосферы, простирающийся до 10—18 км, в котором сосредоточен практически весь водяной пар?

12. В какую эру сформировался фундамент Западно-Сибирской платформы?

13. Как называются подземные воды, которые залегают между водоупорными слоями?

14. Какой обобщающий показатель, выраженный в ценах конечного потребления, отражает результаты производства товаров и услуг на территории данной страны за тот или иной период времени?

15. Какой вид транспорта занимает первое место во внутренних перевозках Индии?

16. Из перечисленных ниже животных выберите типичных представителей тундровой зоны:

а) броненосец;	д) лось;
б) бурундук;	е) овцебык;
в) горилла;	ж) песец;
г) лемминг;	з) тапир.

17. Какие из перечисленных стран имеют численность населения более 100 млн. человек?

а) Китай;	г) Пакистан;
б) Нигер;	д) Вьетнам;
в) Нигерия;	е) Филиппины;
	ж) Индонезия.

18. Перечислите государства, входящие в блок НАФТА:

а) _____;
б) _____;
в) _____.

19. Назовите три страны Европы, которые являются лидерами мирового торгового флота по тоннажу судов в начале XXI в.:

а) Испания;	е) Кипр;
б) Великобритания;	ж) Нидерланды;
в) Германия;	з) Норвегия;
г) Греция;	и) Португалия;
д) Дания;	к) Франция.

20. В каких городах Беларуси выпускаются ковры?

а) Барановичи;	в) Витебск;
б) Брест;	г) Минск;
д) Слуцк.	

Максимальное количество баллов за письменный экзамен составляет 100. В соответствии со специальной шкалой набранная сумма баллов будет переведена в 10-балльную оценку.

ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЙ ОТБОР

(НА ВОЕННЫЙ ФАКУЛЬТЕТ)

Профессиональный отбор абитуриентов на военный факультет осуществляется путем всесторонней оценки каждого кандидата по следующим показателям: морально-деловые качества; состояние здоровья; профессионально-психологический отбор; физическая подготовленность; общеобразовательная подготовка.

Абитуриенты допускаются к сдаче вступительных испытаний по общеобразовательной подготовке только при получении положительных оценок по каждому из предыдущих элементов профессионального отбора.

Морально-деловые качества абитуриентов предварительно изучаются должностными лицами военного факультета в военных комиссариатах.

Медицинское освидетельствование и профессионально-психологический отбор проводится комиссиями Министерства обороны. На основании медицинского освидетельствования производится заключение комиссии о состоянии здоровья по критерию: «годен», «не годен». По результатам профессионально-психологического отбора выносятся одно из следующих заключений комиссии о профессиональной пригодности кандидатов для обучения на военном факультете: соответствует требованиям будущей профессиональной деятельности; не соответствует требованиям будущей профессиональной деятельности.

К сдаче испытаний по физической подготовленности допускаются абитуриенты, признанные военно-врачебной комиссией годными для обучения на военном факультете. Прием нормативов по физической подготовленности осуществляется предметной экзаменационной комиссией Белорусского государственного университета.

Для определения уровня физической подготовленности абитуриенты сдают нормативы по трем упражнениям.

Результатирующая индивидуальная оценка физической подготовленности абитуриента складывается из оценок, полученных им за выполнение всех трех упражнений, и определяется следующим образом:

«отлично» — если половина и более оценок «отлично», а остальные «хорошо»;

«хорошо» — если половина и более оценок не ниже «хорошо», а остальные «удовлетворительно»;

«удовлетворительно» — если более половины оценок «удовлетворительно» при отсутствии неудовлетворительных оценок или одна оценка «неудовлетворительно» при наличии остальных оценок не ниже «хорошо»;

«неудовлетворительно» — если не выполняются требования на оценку «удовлетворительно».

Нормативы по физической подготовленности для абитуриентов из числа военнослужащих-мужчин, проходящих воинскую службу по контракту

№	Наименование упражнения	Единица измерения	Оценка		
			Отл.	Хор.	Уд.
1	Бег 1000 м	мин. сек.	3.20	3.30	4.00
2	Бег 100 м	сек.	14,0	14,5	15,3
3	Подтягивание на перекладине	кол-во раз	14	12	10

Нормативы по физической подготовленности для абитуриентов из числа военнослужащих-женщин

№	Наименование упражнения	Единица измерения	Оценка		
			Отл.	Хор.	Уд.
1	Бег 1000 м	мин. сек.	4.10	4.25	4.45
2	Бег 100 м	сек.	17,6	18,2	19,0
3	Комплексное силовое упражнение	кол-во раз за 1 минуту	34	30	26

Нормативы по физической подготовленности для абитуриентов из числа гражданской молодежи и военнослужащих срочной службы

№	Наименование упражнения	Единица измерения	Из числа гражданской молодежи						Из числа военнослужащих срочной службы		
			юноши			девушки			Отл.	Хор.	Уд.
			Отл.	Хор.	Уд.	Отл.	Хор.	Уд.			
1	Бег 1000 м	мин. сек.	3.20	3.30	4.00	4.07	4.30	5.00	3.30	3.40	4.10
2	Бег 100 м	сек.	13,6	14,2	14,8	15,8	16,6	17,2	14,2	14,8	15,8
3	Подтягивание на перекладине	кол-во раз	11	9	6	—	—	—	13	11	9
4	Поднимание туловища	кол-во раз в минуту	—	—	—	42	39	33	—	—	—

Условия выполнения упражнений:

а) Бег проводится по беговой дорожке стадиона или на ровной площадке с твердым покрытием.

б) Подтягивание на перекладине выполняется из виса на прямых руках хватом сверху (неподвижное положение виса фиксируется 1—2 секунды). При подтягивании подбородок должен быть выше грифа перекладины. Выполнение упражнения засчитывается в тот момент, когда тело выполняющего вернулось в исходное положение виса на прямых руках. Разрешается сгибание, разведение ног. Запрещаются рывки, маховые, хлестовые движения ногами.

в) Комплексное силовое упражнение выполняется в течение 1 минуты: в первые 30 секунд сделать максимальное количество наклонов вперед до касания кистями рук носков ног из положения лежа на спине, руки на поясе, ноги закреплены (допускается незначительное сгибание ног, при возвращении в исходное положение обязательно коснуться пола лопатками); во вторые 30 секунд повернуться в упор лежа и без паузы для отдыха выполнить максимальное количество сгибаний и разгибаний рук в упоре лежа (тело прямое, руки сгибать до касания грудью пола).

г) Поднимание туловища выполняется в течение 1 мин из положения лежа на спине, ноги согнуты в коленях под прямым углом, руки скрестно перед грудью, кистями обхватить середину анатомического плеча. Партнер удерживает ноги за голеностопный сустав. Поднять туловище, локтями коснуться колен, после чего опуститься в исходное положение до касания лопатками пола.

Форма одежды для сдачи нормативов: для военнослужащих — боевая (без головного убора и поясного ремня); для военнослужащих-женщин, абитуриентов из числа гражданской молодежи — спортивная.

ПРАВОВЫЕ ДИСЦИПЛИНЫ

Вступительные экзамены по правовым дисциплинам проводятся в форме тестирования в соответствии с утвержденными программами по общей теории права, административному праву, конституционному праву, уголовному праву и гражданскому праву. Образцы заданий приводятся ниже.

ОБЩАЯ ТЕОРИЯ ПРАВА

1. Моделирование как метод общей теории права — это:

- а) общенаучный метод;
- б) общелогический метод теоретического анализа;
- в) частнонаучный метод;
- г) не используется в методологии общей теории права.

2. Сопоставьте каждое направление естественно-правовой теории с ее автором:

А	Аристотель	1.	Справедливость
Б	Римские юристы	2.	Естественные законы
В	Фома Аквинский	3.	Закон Божий
Г	Гуго Гроций	4.	Основание и критерий для различения должного и недолжного по своей природе
Д	Томас Гоббс	5.	Стремление к миру и следование ему
Е	Барух Спиноза	6.	Законы природы
Ж	Джон Локк	7.	Гармоничное сочетание частных и публичных интересов

3. Соотнесите термины с легальными определениями:

А	Аналогия права	1.	Характеристика нормативного правового акта, определяющая обязательность его применения к соответствующим общественным отношениям, а также его соподчиненность по отношению к иным нормативным правовым актам
Б	Коллизия нормативных правовых актов	2.	Отсутствие правовых норм, регулирующих общественные отношения, необходимость регулирования которых обусловлена сущностью и содержанием действующей правовой системы государства, принципами и нормами международного права
В	Пробелы в законодательстве	3.	Применение к общественным отношениям норм законодательства, регулирующих данные общественные отношения, норм законодательства, регулирующих сходные общественные отношения
Г	Юридическая сила нормативного правового акта	4.	Противоречие (несоответствие) норм действующих нормативных правовых актов, регулирующих одни и те же общественные отношения

4. Видами правомерного поведения бывает:

- а) конформистское;
- б) маргинальное;
- в) массовое;
- г) общественно-значимое;
- д) привычное;
- е) социально-активное;
- ж) юридически безразличное.

5. Какое (какие) утверждение является верным:

- а) Конкордат и Соглашение с Церковью (религиозной организацией) являются тождественными;
- б) Конкордат и Соглашение с Церковью (религиозной организацией) не соотносятся между собой;
- в) Конкордат — это родовое понятие по отношению к Соглашению с Церковью (религиозной организацией);
- г) Конкордат — это видовое понятие по отношению к Соглашению с Церковью (религиозной организацией).

КОНСТИТУЦИОННОЕ ПРАВО

1. С какого момента вступают в силу решения Конституционного Суда Республики Беларусь?

- а) с момента принятия;
- б) с момента оглашения;
- в) с момента опубликования;
- г) через 10 дней с момента опубликования.

2. Исполнительным и распорядительным органом на территории района в городе является:

- а) исполнительный комитет;
- б) Совет депутатов;
- в) местная администрация;
- г) исполнительный комитет и местная администрация.

3. Верны ли следующие суждения о форме государственного устройства: А) унитарное (единое) государство, состоящее из административных единиц, обладающих какой-либо собственной автономией; Б) федерация — сложное союзное государство, состоящее из образований (штатов, кантонов, республик, земель и т. п.), обладающих определенной политической самостоятельностью?

- а) верно только А;
- б) верно только Б;
- в) верны оба суждения;
- г) оба суждения не верны.

4. Территориальная единица — это:

- а) территория государства;
- б) населенный пункт в пределах установленных границ;
- в) территория области, района, города, поселка, сельсовета;
- г) территория, в пространственных пределах которой не образован местный Совет депутатов или его исполнительно-распорядительный орган.

5. В Республике Беларусь на конституционном уровне закреплены следующие формы собственности:

- а) государственная;
- б) государственная, коллективная и частная;
- в) государственная и частная;
- г) государственная и личная собственность граждан.

АДМИНИСТРАТИВНОЕ ПРАВО

1. Срок передачи протокола об административном правонарушении для рассмотрения компетентным органом (должностным лицом):

- а) не установлен;
- б) 1 день;
- в) 3 дня;
- г) неделя;
- д) возможен более короткий срок.

2. Обязанности свидетеля совершенного административного правонарушения на стадии рассмотрения дела:

- а) при вызове обязательно явиться в соответствующий орган;
- б) он может не участвовать при рассмотрении дела;
- в) в любом случае должен явиться на рассмотрение дела;
- г) давать правдивые показания.

3. Виды постановлений, выносимых органом после рассмотрения дела об административном правонарушении:

- а) о наложении административного взыскания;
- б) о привлечении к ответственности;
- в) о прекращении дела производством;
- г) об освобождении от ответственности.

4. Предмет административного права включает:

- а) отношения, непосредственно связанные с осуществлением государственного управления (реализацией исполнительной власти);
- б) отношения внутриорганизационные, возникающие в деятельности других государственных органов;
- в) отношения внутриорганизационные, возникающие в деятельности органов исполнительной власти;
- г) отношения, возникающие в связи с реализацией судебной власти;
- д) отношения, возникающие между гражданами;
- е) отношения, возникающие между судьей и работниками канцелярии суда;
- ж) отношения, возникающие между Председателем Палаты представителей Национального собрания и Секретариатом этой палаты.

5. Выделите признаки, характеризующие должность государственного служащего:

- а) является составной частью органа;
- б) определяет права и обязанности государственного служащего;
- в) определяет пределы ответственности государственного служащего;
- г) определяет место государственного служащего среди других государственных служащих;
- д) определяет общий правовой статус замещающего ее лица.

ГРАЖДАНСКОЕ ПРАВО

1. Выделите из указанного ниже перечня обязательства по передаче имущества (А), по выполнению работ (В), по оказанию услуг (С):

- а) подряд;
- б) обязательство вследствие причинения вреда;
- в) залог;
- г) дарение;
- д) аренда;
- е) купля-продажа;
- ж) наследование имущества.

А) _____; В) _____; С) _____.

2. Соблюдена ли форма сделки в следующих случаях:

Гражданин Л. подарил принадлежащий ему на праве собственности дом гражданину М. Сделка совершена в письменной форме и заверена у нотариуса (А);

Акционерное общество Н. заключило письменный договор поставки с индивидуальным предпринимателем К. Устным соглашением дополнительно к договору стороны предусмотрели неустойку за просрочку поставки (В).

- а) да (А), да (В);
- б) да (А), нет (В);
- в) нет (А), нет (В);
- г) нет (А), да (В).

3. Из предложенных вариантов к сделкам с пороками воли относятся:

- а) сделки, совершенные под влиянием заблуждения, имеющего существенное значение;
- б) сделки, совершенные лицом, ограниченным судом в дееспособности;
- в) фидуциарные сделки;
- г) кабальные сделки;
- д) мнимые сделки.

4. Под предприятием как объектом гражданских прав понимается:

- а) имущественный комплекс, включая права на обозначения, индивидуализирующие предприятие, его продукцию, работы, услуги (фирменное наименование, товарные знаки), используемый для осуществления предпринимательской деятельности;
- б) совокупность зданий, сооружений, станков, инвентаря и иных объектов материального мира, используемых для осуществления предпринимательской деятельности;
- в) совокупность объектов производственного назначения.

5. Выделите признаки, характеризующие ценные бумаги как объекты гражданских прав:

- а) документ, удостоверяющий определенное имущественное право;
- б) документ, подписанный сторонами и обозначенный как ценная бумага;
- в) официальная запись, выполненная на бумажном (материальном) носителе и имеющая строго определенную форму и (или) обязательные реквизиты;
- г) реализация (передача) содержащегося в ценной бумаге права осуществляется путем передачи самого документа.

УГОЛОВНОЕ ПРАВО

1. Определите государственную территорию, на которой совершено преступление в следующем случае: гражданин Республики Беларусь, находясь в посольстве ФРГ, совершил акт хулиганства против гражданина Российской Федерации:

- а) территория Республики Беларусь;
- б) территория ФРГ;
- в) территория Российской Федерации;
- г) территория ФРГ, при условии, что посольство данного государства приобрело право собственности на землю.

2. Виновность означает признание преступлением только такого деяния, которое совершено:

- а) вменяемым лицом умышленно или по неосторожности;
- б) лицом, сознающим общественную опасность и противоправность своего деяния;
- в) вменяемым физическим лицом, достигшим возраста уголовной ответственности;
- г) вменяемым лицом, сознающим общественную опасность и противоправность своего деяния;
- д) верны все варианты.

3. Вторичными являются последствия, которые:

- а) не влияют на квалификацию;
- б) учитываются при назначении наказания как отягчающее обстоятельство;
- в) наступают в результате причинения первичного последствия;
- г) наступают после совершения лицом первого преступления.

4. Может ли суд назначить вместо наказания принудительные меры воспитательного характера в том случае, если несовершеннолетний совершил два преступления, не представляющие большой общественной опасности (реальная совокупность)?

- а) да;
- б) нет;

в) назначается сначала наказание по правилам назначения наказания по совокупности преступлений, а затем решается вопрос о применении либо неприменении принудительных мер воспитательного характера.

5. Если в совокупности преступлений входит одно тяжкое преступление, то окончательный срок наказания в виде ограничения свободы не может превышать:

- а) его максимального срока, установленного в Общей части УК (ч. 1 ст. 55);
- б) его максимального срока, предусмотренного за наиболее тяжкое из совершенных преступлений;
- в) назначается путем частичного или полного сложения наказаний без ограничений максимального срока.

БИОЛОГИЯ

Задание 1.

Дайте письменные ответы на два теоретических вопроса.

1. Сравните строение кровеносных систем рыб и земноводных.

2. Опишите функции белков в организме. Приведите примеры.

Задание 2.

Задание включает 35 тестов. На каждый тест предлагается несколько вариантов ответа: а, б, в, г... Выберите один правильный, по вашему мнению, ответ и обведите кружком соответствующую ему букву. Исправления не допускаются!

1. Что образуется при бесполом размножении хламидомонады?

- а) Цисты.
- б) Зиготы.
- в) Гаметы.
- г) Зооспоры.

2. Самыми широко распространенными организмами в природе являются

- а) животные.
- б) грибы.
- в) бактерии.
- г) растения.

3. Современный состав атмосферы, сильно отличающийся от такового в добиосферный период, сформировался благодаря

- а) деструктивной функции живого вещества.
- б) газовой функции живого вещества.
- в) концентрационной функции живого вещества.
- г) окислительно-восстановительной функции живого вещества.

4. Направительное тельце, образующееся при первом делении созревания, имеет: 1) диплоидный набор хромосом; 2) гаплоидный набор хромосом; 3) хромосомы, состоящие из одной хроматиды; 4) хромосомы, состоящие из двух хроматид:

- а) 1, 3.
- б) 2, 4.
- в) 2, 3.
- г) 1, 4.

5. Деревья, кустарники, кустарнички, травы — это

- а) классы растений.
- б) типы растений.
- в) жизненные формы растений.
- г) метаморфозы растений.
- д) видоизменения высших растений.

6. Какие черты характерны для бесполого размножения? Выберите верное утверждение.

- а) Генотипы дочерних организмов идентичны родительскому, имеет место комбинативная изменчивость.
- б) Мужские и женские особи развиваются из разных спор, имеет место комбинативная изменчивость.
- в) Генотипы дочерних организмов не идентичны родительскому, имеет место быстрое увеличение числа потомков.
- г) Участвует одна родительская особь, у потомков сохраняется генотип родительской формы.

(Заканчэне на 8-й стар.)

БИОЛОГИЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 7-й стар.)

7. На поверхности легкого человека находятся ворота. Что через них проходит: 1) пищевод; 2) бронх; 3) кровеносные сосуды; 4) лимфатические сосуды; 5) нервы?

- а) Все перечисленное.
б) Все, кроме 1, 4, 5.
в) Все, кроме 1.
г) Только 2, 5.
д) Только 3, 4, 5.

8. Основная заслуга в разработке понятия «вид» принадлежит

- а) Ж.-Б. Ламарку. в) А. Левенгуку.
б) К. Линнею. г) Ч. Дарвину.

9. При недостатке инсулина у человека

- а) в крови повышен уровень глюкозы.
б) в организме задерживается выведение H_2O .
в) в моче определяется белок.
г) развивается заболевание полиневрит.

10. Первые клеточные организмы на Земле, возможно, развились около

- а) двух миллиардов лет тому назад.
б) трех — четырех миллиардов лет тому назад.
в) миллиона лет тому назад.
г) 800 миллионов лет тому назад.

11. Какие ткани из предложенного перечня относятся к животным? Найдите одно правильное сочетание: 1) механические, 2) соединительные, 3) основные, 4) эпителиальные, 5) образовательные.

- а) 1, 2 и 5. в) 2, 3 и 4.
б) 1, 3 и 5. г) Только 2 и 4.

12. К числу ароморфозов не относится

- а) появление теплокровности у позвоночных.
б) переход к наземному образу жизни у амфибий и рептилий.
в) формирование семенного размножения у растений.
г) переход к гетеротрофному питанию у растений-паразитов.
д) формирование сосудистой проводящей системы у растений.

13. Укажите признаки, характерные для мхов: 1) имеют антеридии; 2) имеются сперматозоиды; 3) доминирует спорофит; 4) имеются архегонии; 5) образуется первичный эндосперм; 6) имеются только придаточные корни.

- а) 1, 2, 4. в) Только 1 и 4.
б) 2, 3, 5. г) 1, 4, 6.
д) 1, 2, 4, 6.

14. Количество семян в плодах определяется

- а) размером завязи.
б) размером яйцеклетки.
в) количеством плодolistиков.
г) количеством оплодотворенных семенных зачатков.
д) количеством проросших пыльцевых зерен.

15. В отличие от большинства живых существ многие бактерии способны размножаться в отсутствии: 1) воды, 2) кислорода, 3) органических веществ, 4) неорганических веществ, 5) витаминов, 6) жиров.

- а) 1, 3, 5. в) 2, 3, 5, 6.
б) 2, 4, 6. г) 1, 2, 4, 6.
д) 3, 4, 5, 6.

16. Парниковый эффект связан в первую очередь с нарушениями

- а) круговорота углерода.
б) круговорота азота.
в) фотопериодизма растений.
г) пищевых связей в экосистемах.
д) круговорота воды.

17. Конъюгация гомологичных хромосом происходит в

- а) метафазе митоза.
б) интерфазе.
в) профазе второго деления мейоза.
г) профазе первого деления мейоза.
д) профазе митоза.

18. Сколько камер имеет сердце саламандры?

- а) 3.
б) 2.
в) 4.
г) 3 с неполной перегородкой между желудочками.

19. Количество крупных слюнных желез у человека равно

- а) 2. в) 6.
б) 3. г) 8.

20. Однодольные растения характеризуются наличием

- а) четырех — пятичленных цветков.
б) корневой системы, состоящей из придаточных корней.
в) листьев с дихотомическим жилкованием.
г) хорошо развитой древесины.
д) двух семядолей в семени.

21. Больше всего звеньев в пищевых цепях, существующих в биогеоценозах

- а) моря. в) пустыни.
б) тайги. г) тундры.

22. Хлоропласт у улотрикса имеет форму

- а) чаши.
б) незамкнутого кольца.
в) извитой ленты.
г) сетки.
д) звезды.

23. Отсутствие в пище витамина B1 вызывает заболевание

- а) пеллагру. в) бери-бери.
б) рахит. г) анемию.
д) куриную слепоту.

24. Какая из перечисленных особенностей строения ланцетника встречается не только у представителей типа Хордовые?

- а) Имеется внутренний скелет.
б) Нервная система имеет вид трубки.
в) Кровеносная система замкнута.
г) Органы дыхания являются производными кишечника.

25. Какой части нервного аппарата кольчатых червей гомологичен мозг членистоногих?

- а) Брюшному ганглию.
б) Надглоточному ганглию.
в) Окологлоточным коннективам.
г) Брюшному стволу.

26. К учению Ж.-Б. Ламарка относятся следующие положения: 1) принцип градации; 2) теория естественного отбора; 3) наследование приобретенных признаков; 4) утверждение о неизменяемости видов; 5) теория катастроф; 6) учение об упражнении органов, как факторе эволюции.

- а) 1, 3, 5, 6. в) 2, 3, 5.
б) 1, 3, 6. г) 2, 4, 5, 6.

27. При раскопках найдены останки скелета животного. На груди имелся киль, кости полые, в челюстях зубов не было, ключицы срослись в вилочку. К какой группе можно отнести это животное?

- а) Археоптерикс. в) Земноводные.
б) Млекопитающие. г) Птицы.
д) Пресмыкающиеся.

28. В молекуле ДНК на долю адениловых нуклеотидов приходится 22%. Определите процентное соотношение сумм гуаниловых и цитидиловых нуклеотидов.

- а) 44%. в) 56%.
б) 28%. г) 78%.
д) 39%.

29. Сокодвижение у березы начинается в начале апреля и продолжается около трех недель. Физиологическая роль сокодвижения заключается в

- а) выделении избытка воды.
б) выделении избытка минеральных веществ.
в) транспорте сахаров и других веществ к почкам.
г) транспорте органических веществ к корням.

30. При голоде или во время зимней спячки запасы энергетических материалов расходуются в следующем порядке:

- а) жиры → белки → углеводы.
б) жиры → углеводы → белки.
в) углеводы → жиры → белки.
г) белки → углеводы → жиры.

31. Какое утверждение является неверным?

- а) У млекопитающих тазовые почки являются органами выделения.
б) Грудина рукокрылых млекопитающих несет киль, к которому прикрепляются грудные мышцы.
в) Грудной отдел скелета земноводных несет подвижные ребра, соединенные с грудиной.
г) Кожные покровы ланцетника состоят из эпидермиса и коринума.

32. Что такое гетерозигота?

- а) Особь, в потомстве которой проявляется расщепление.
б) Зигота, содержащая разные аллели одного гена.
в) Особь, дающая два сорта гамет.
г) Верны утверждения а), б) и в).

33. Какая полость тела у паукообразных?

- а) Первичная. в) Вторичная редуцированная.
б) Вторичная. г) Смешанная.

34. Число нуклеотидов информационной РНК, находящихся в рибосоме в середине процесса трансляции одновременно, равно

- а) 1. в) 6.
б) 3. г) 9.

35. Сухие плоды образуются у

- а) тыквы, подсолнечника, сосны, гороха, пшеницы, клена.
б) сосны, дуба, ореха, ели, огурца, можжевельника.
в) сосны, кедра, ели, кипариса, лиственницы, пихты.
г) подсолнечника, пшеницы, фасоли, сосны, капусты, дуба;
д) нет правильных вариантов ответа.

Задание 3.

Впишите названия приведенных формулировок 10 терминов (понятий).

- _____ рождаемость характеризует количество особей, рожденных в популяции за единицу времени.
- Особь, живое существо, колония или семья (у общественных насекомых), представляющая собой целостную систему и функционирующая как единое целое, — это _____.
- Триплет ДНК или информационной РНК, кодирующий один аминокислотный остаток, называется _____.
- У плаунов антеридии и архегонии развиваются на _____.
- Какой тип деления приводит к образованию синергид у цветковых растений? _____.
- Сходство всех процессов жизнедеятельности у особей одного вида положено в основу _____ критерия.
- При развитии с _____ личинка похожа на взрослую особь, отличаясь от нее, в основном, размерами.
- Система, включающая совокупность светочувствительных рецепторов, зрительный нерв и отделы мозга, воспринимающие зрительные раздражения, называется _____.
- Для малярийного паразита человек является _____ хозяином.
- Взаимоотношения между рослянкой и мухой являются примером _____.

Задание 4.

Решите две задачи по генетике.

1. Сорт овса с черными семенами скрещивали с белозерным и в F_1 получили чернозерносемянные растения, а в F_2 — расщепление по окраске зерна: 372 растения имели черные семена, 94 — серые и 31 — белые. Определите:

- а) генотипы родителей;
б) тип взаимодействия генов;
в) расщепление по фенотипу в результате скрещивания гибридов F_2 с белозерным растением.

2. Женщина с группой крови В, неспособная различать вкус фенилтиокарбамида (ФТК), имеет троих детей: с группой крови О, различает вкус ФТК; с группой крови В, различает вкус ФТК; с группой крови АВ, неспособен различать вкус ФТК. Неспособность различать вкус ФТК — рецессивный признак. В семье ждут еще одного ребенка.

а) Определите генотип отца.

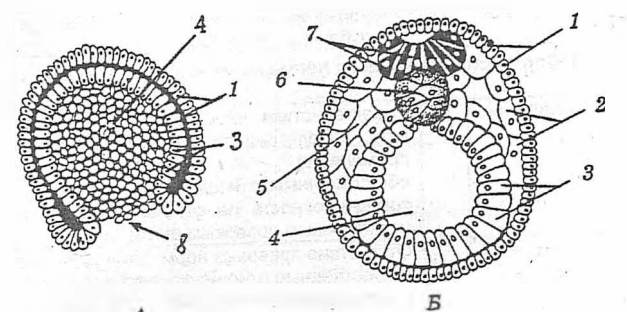
б) Какова вероятность (в процентах) того, что по анализируемому признаку ожидаемый ребенок будет полностью похож на отца?

Задание 5.

Выполните три практические работы строго в соответствии с заданием.

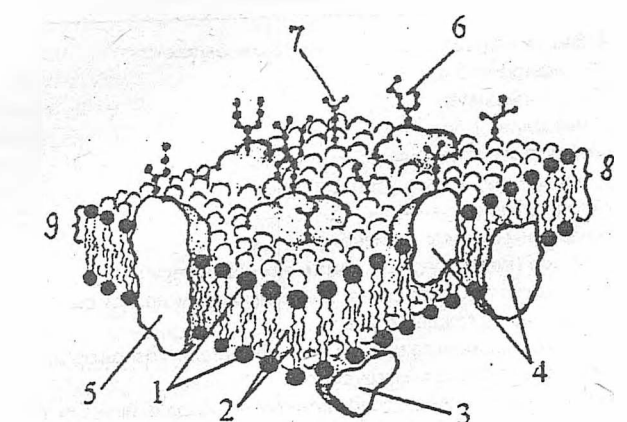
I. Назовите стадии развития зародыша ланцетника, изображенные на рисунке:

А — _____
Б — _____

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

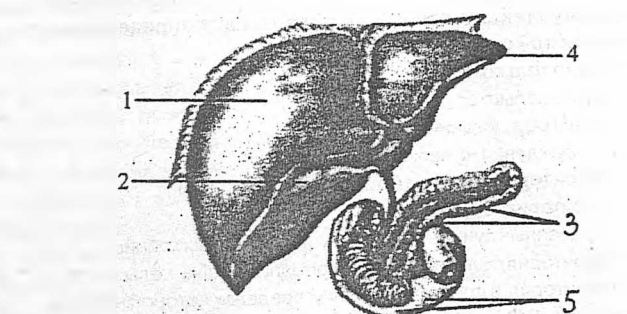
II. На рисунке изображена модель строения биологической мембраны. Внесите цифровые обозначения элементов рисунка рядом с соответствующими им названиями:

- Липидный бислой _____
Фосфолипидный монослой _____
Гидрофильные концы липидных молекул _____
Гидрофобные концы липидных молекул _____
Интегральный белок _____
Периферический белок _____
Полуинтегральный белок _____
Углеводный компонент гликолипида _____
Углеводный компонент гликопротеина _____
Назовите гликопротеиновый комплекс, покрывающий сверху плазмалемму животных клеток. _____

III. Назовите структуры, схематически изображенные на рисунке:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

ТВОРЧЕСТВО (профиль — дизайн)

Специальность «дизайн (направление — дизайн предметно-пространственных комплексов)»

Экзамен проводится в два этапа. На первом этапе абитуриенты выполняют задание по рисунку, на втором этапе — задание по композиции. Каждый из этапов оценивается в отдельности.

Этап I. Рисунок.

Абитуриент должен показать понимание задач воплощения трехмерного изображения на двумерной плоскости; умение вести работу «от общего к частному и от частного к общему» с последующим синтезом того и другого; навыки определения пропорций и построения форм с использованием знаний о рисунке; грамотное владение графическими материалами; умение последовательно вести работу над рисунком.

Задание выполняется на листе бумаги формата А2. Графический материал — карандаш (различной твердости).

Задание для специальности «дизайн (направление — дизайн предметно-пространственных комплексов)».

Рисунок гипсовых слепков античных образов (канонических (например, Аполлон Бельведерский) и с ярко выраженным характером формы (например, Сократ, Гомер), римских образов и слепков с классических произведений скульптуры Ренессанса, барокко и классицизма.

Пример:

Этап II. Композиция.

Работа над композицией включает в себя творческие элементы, выявляющие склонность абитуриента к интуитивному творческому восприятию, фантазии, воображению. Задание по композиции состоит из двух частей.

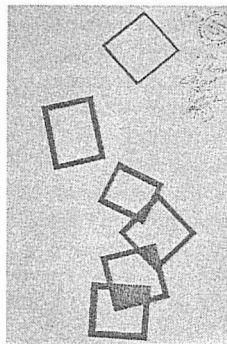
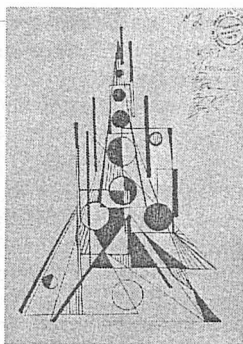
Часть 1.

Создание композиции на основе комбинаторики и рекомбинации простых геометрических форм: плоскостные геометрические фигуры (квадрат, круг, треугольник), цифра, буква, линия, точка.

Абитуриент предлагает несколько вариантов композиции на основе своих знаний по композиции, способности анализировать, определять признаки и черты простых геометрических фигур с указанием названия для каждого варианта.

Задание выполняется на листе бумаги формата А4. Графический материал — по выбору абитуриента: гуашь, темпера, тушь, перо, кисть, карандаш, коллаж, инструменты для черчения.

Примеры:

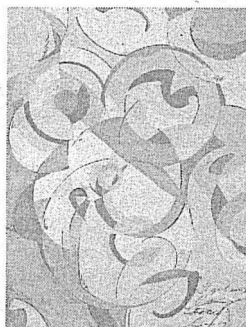
Часть 2.

Образно-художественная, абстрактно-эмоциональная интерпретация музыкального произведения.

Во время прослушивания музыки или после окончания ее звучания абитуриент должен выразить мелодию графическими средствами: через соединение линий, фактур, пятен, цвета выявить определенные сходства музыкального и графического произведений; определить общность образно-композиционных приемов (ритм, контраст, нюанс, равновесие и т. д.).

Задание выполняется на листе бумаги формата А3 (на каждый отрывок музыкального произведения не более трех работ). Материал — по выбору абитуриента: гуашь, темпера, тушь, перо, кисть, карандаш, коллаж.

Примеры:

Специальность «дизайн (направление — коммуникативный дизайн)»

Экзамен проводится в два этапа. На первом этапе абитуриенты выполняют задание по рисунку, на втором этапе — задание по свободной композиции. Каждый из этапов оценивается в отдельности.

Основная методическая особенность экзамена заключается в исполнении заданий по представлению и со строгой ориентацией на визуальную выразительность тематического содержания композиционных решений по пяти качественно различным темам: 1. «Человек»; 2. «Пейзаж»; 3. «Технический объект»; 4. «Декоративный узор»; 5. «Формальная композиция».

Тема «Человек» принципиально отличается от любой другой не только своей предметной спецификой, но и определенной ценностной значимостью. Человек как объект изображения может вызывать интерес своим индивидуальным внешним обликом, психологическим состоянием, принадлежностью к определенной профессиональной деятельности, характерным поведением в различных родах ситуаций, процессах, явлениях, событиях, ролевыми функциями в общении с другими людьми и т. п. Все подобные характеристики требуют своих особых графических средств выражения, гармонично соответствующих им и наиболее наглядно подчеркивающих именно эти характеристики.

В теме «Пейзаж» используемые графические средства и приемы наглядной выразительности должны создавать максимальную иллюзию глубинного пространства, демонстрировать наличие трех ярко выраженных пространственных планов, показывать наглядное проявление законов перспективы (линейной, воздушной, фактурной, топологической) независимо от того, какой конкретно пейзаж представлен в композиционном решении (городской, деревенский, горный или фантастический).

Для темы «Технический объект» от абитуриента требуется практическое умение графически выражать наглядные свойства функции, конструкции, формы, технологии, материала, пространства, геометрической и скульптурной пластики, используя для этого соответствующие приемы и техники.

В теме «Декоративный узор» решающее значение будет иметь непосредственно эстетическая форма графических средств выразительности, свойственная приемам стилизации и орнаментальной образной ассоциативности и метафоричности, богатой фактурной нюансировки и пластической отработки деталей.

В теме «Формальная композиция» может быть продемонстрирована наиболее широкая школа средств графического исполнения, что требует от абитуриента наличия особого чувства меры и художественной культуры.

Этап I. Рисунок.

Абитуриенты выполняют два рисунка (по выбору из пяти предлагаемых тем).

Каждому абитуриенту выдается по два листа бумаги формата А4, на лицевую сторону которых печатным способом нанесена строго заданная и ясно читаемая система различных по расположению, величине и конфигурации отрезков линий. Система линий общая для всех абитуриентов. Эти линии в процессе композиционной работы можно как угодно объединять, развивать, дополнять, трансформировать и дублировать, можно вносить новые элементы, заполнять пространство тоном, фактурой и деталями, придавать всему этому различные смысловые содержания и предметные функции, по-разному ориентировать сам лист бумаги по отношению к зрителю и т. п. Основное требование — органичное включение системы линий в композиционную структуру и максимально полное соответствие предлагаемого решения концептуальному содержанию избранной темы.

Рисунки выполняются в черно-белой графике с помощью простого карандаша.

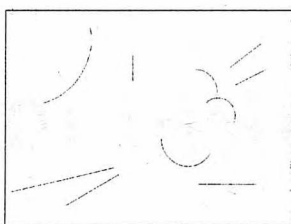
Этап II. Композиция.

Абитуриенты выполняют одну композицию (по выбору из пяти предлагаемых тем).

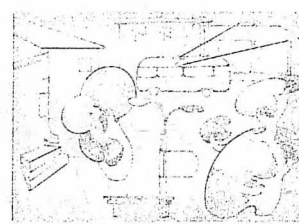
Каждому абитуриенту выдается один лист бумаги формата А4, на лицевую сторону которого печатным способом нанесена строго заданная система отрезков линий. Система линий общая для всех абитуриентов и принципиально отличается от той, которая использовалась на первом этапе экзамена. Основное требование — целостность используемых графических средств для художественно-образного выражения концептуального содержания композиции.

Композиция выполняется в черно-белой графике с помощью простого карандаша.

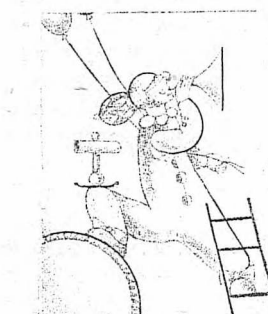
Пример задания (рис. а) и возможных вариантов композиционных работ (рис. б-е):

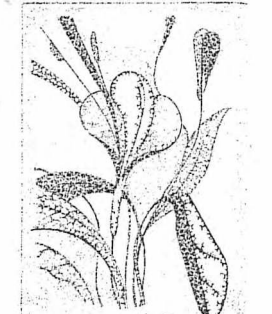
а)

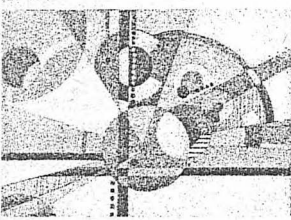
б)

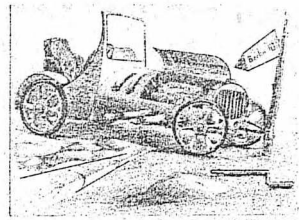
в)

г)

д)

е)

ГУМАНІТАРНЫ ФАКУЛЬТЭТ

г. Минск,
вул. Курчатова, 5
Тэл. 209-59-11, 209-59-08

**Дэкан — дацэнт,
кандыдат тэхнічных навук
Уладзімір Яўгенавіч ГУРСКІ**

Навучальны працэс на факультэце забяспечваюць 4 кафедры, на якіх працуюць 2 дактары навук, 18 кандыдатаў навук, 17 дацэнтаў, 20 старшых выкладчыкаў, 14 выкладчыкаў.

Факультэт створаны 11 сакавіка 2004 г.

На сённяшні дзень на гуманітарным факультэце займаецца 642 студэнты і асяццэўляецца набор па 8 спецыяльнасцях:

— міжнародныя адносіны (спецыялізацыя — арганізацыя міжнародных сувязей);

— дызайн (напрамак — камунікацыйны дызайн);

— сацыялогія (спецыялізацыя — метадалогія і метады сацыялагічнага даследавання; сацыялогія масавых камунікацый);

— псіхалогія (спецыялізацыя — сацыяльная псіхалогія; метадалогія і метады псіхалагічнага даследавання);

— сучасныя замежныя мовы (спецыялізацыя — камп'ютарная лінгвістыка; камп'ютарнае навучанне мовам);

— інфарматыка (спецыялізацыя — WEB-дызайн і камп'ютарная графіка);

— сацыяльная работа (сацыяльна-псіхалагічная дзейнасць);

— менеджмент (сацыяльны менеджмент).

Пасля заканчэння навучання выпускнікі атрымліваюць кваліфікацыі: «спецыяліст па міжнародных адносінах (з указаннем моў)», «дызайнер», «сацыёлаг, выкладчык сацыялогіі і сацыяльна-палітычных дысцыплін», «псіхалаг,

выкладчык псіхалогіі», «спецыяліст па камп'ютарнай лінгвістыцы», «спецыяліст па камп'ютарным навучанні мовам», «праграміст», «спецыяліст па сацыяльнай рабоце», «менеджэр-эканаміст».

На спецыяльнасці «мжнародныя адносіны» асноўная ўвага надаецца вывучэнню сусветнай і айчыннай гісторыі, тэорыі і гісторыі міжнародных адносін і знешняй палітыкі вядучых краінаў свету, дыпламатычнай і консульскай службы. З першага курса будучыя міжнароднікі вывучаюць дзве замежныя мовы.

Упершыню ў краіне на спецыяльнасці «сучасныя замежныя мовы» ажыццяўляецца падрыхтоўка спецыялістаў па камп'ютарнай лінгвістыцы і камп'ютарным навучанні мовам. Акрамя фундаментальнай лінгвістычнай падрыхтоўкі, студэнты атрымліваюць глыбокія веды ў праграмаванні, авалодаваюць двума замежнымі мовамі.

Псіхалагі атрымліваюць базавую псіхалагічную падрыхтоўку і паглыблена вывучаюць сусвет-

ныя псіхалагічныя традыцыі, метадалогію псіхалагічнага даследавання.

На спецыяльнасці «сацыялогія» студэнты авалодаваюць комплексам сацыялагічных дысцыплін агульнага і спецыяльнага характару, вывучаюць тэорыю і гісторыю сацыялагічнай спадчыны.

У спецыялістаў-дызайнераў фарміруюць здольнасць да сінтэзу прынцыпаў навуковай, тэхнічнай і мастацкай дзейнасці. Вядучую ролю ў навучанні выконваюць спецыяльныя дысцыпліны тэарэтыка-метадалагічнага і мастацка-вобразнага напрамку. Студэнты вывучаюць і сучасныя камп'ютарныя тэхналогіі.

Студэнты-праграмісты акрамя матэматычных і спецыяльных дысцыплін вывучаюць і дысцыпліны мастацка-вобразнага напрамку.

Пры навучанні на спецыяльнасці «сацыяльная работа» вывучаюцца актуальныя праблемы сацыяльнай аховы насельніцтва Беларусі, распрацоўваюцца новыя формы і метады аказання сацыяльна-псіхалагічнай дапамогі.

Вывучаюцца фізіялагічныя механізмы псіхалагічнай і сацыяльнай адаптацыі.

Менеджмент сацыяльнай сферы — новы від міждyscyплінарнай прафесійнай дзейнасці: гэта спецыялісты шырокага профілю з разнастайнай эканамічнай і прававой падрыхтоўкай.

Пры навучанні па ўсіх спецыяльнасцях студэнты атрымліваюць комплексную падрыхтоўку па гісторыі, філасофіі, культуралогіі, эканаміцы, паліталогіі ды інш. Усе выпускнікі добра валодаюць камп'ютарам і замежнымі мовамі. Навучальны працэс на факультэце спалучае класічную форму выкладання з новымі адукацыйнымі тэхналогіямі.

Выпускнікі факультэта змогуць працаваць у дзяржаўных органах кіравання, якія займаюцца знешнепалітычнай дзейнасцю, на прадпрыемствах, у турыстычных фірмах, рэкламных агенствах, могуць выкарыстаць свае веды і навыкі ў вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах на выкладчыцкай рабоце.

Дэкан — прафесар, доктар
фізіка-матэматычных навук,
заслужаны дзеяч навукі
Рэспублікі Беларусь Віктар
Міхайлавіч АНІШЧЫК

Агульная колькасць: прафесараў — 32; дацэнтаў — 69; аспірантаў — 45; магістрантаў — 34; студэнтаў — 703.

Фізічны факультэт утварыўся ў кастрычніку 1958 г. пасля падзелу фізіка-матэматычнага фа-

ФІЗІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

культэта БДУ на 2 самастойныя.

Сярод славутых выпускнікоў фізічнага факультэта ў першую чаргу неабходна адзначыць Герояў Сацыялістычнай працы, акадэмікаў Л.А. Арцымовіча, М.А. Барысевіча, Ф.І. Фёдарова, А.Н. Сеўчанку. Сярод выпускнікоў факультэта больш за 20 акадэмікаў і членаў-карэспандэнтаў АН СССР і Беларусі, 6 лаўрэатаў Ленінскай прэміі, больш за 50 лаўрэатаў Дзяржаўных прэмій.

На фізічным факультэце падрыхтоўка ажыццяўляецца па спецыяльнасці “Фізіка”. Выпускнікі могуць атрымаць кваліфікацыю “Фізік. Даследчык”, “Фізік. Інжынер”, “Фізік. Выкладчык фізікі і інфарматыкі” або “Фізік. Менеджэр”.

Пасля заканчэння другога курса студэнты размяркоўваюцца па спецыялізацыях. 11 кафедраў факультэта вядуць навучанне па розных галінах фізічнай навукі: па фізіцы паўправаднікоў

і паўправадніковых матэрыялаў, мікраэлектроніцы і сучаснай мікраэлектроннай тэхналогіі, квантавай і оптаэлектроніцы, класічнай і нелінейнай оптыцы, лазерных сістэмах і тэхналогіях, фізічнай оптыцы, ахоўных і плазменных пакрыццях і плёнах, фізіцы цвёрдага цела і матэрыялазнаўстве, ядзернай фізіцы і фізіцы ядзерных рэактараў, электронным прыборабудаванні і схематэхніцы, біяфізіцы і біятэхналогіі, цеплафізіцы, энергафізіцы і нетрадыцыйных крыніцах энергіі, атамнай фізіцы і фізічных метадах пераўтварэння інфармацыі, фізіцы плазмы і плазменнай апрацоўкі матэрыялаў, фізічнай метралогіі і метадах дыягностыкі, функцыянальных малекулярных і інтэлектуальных матэрыялах, методыцы выкладання фізікі, мадэліравання фізічных працэсаў, тэарэтычнай фізіцы і праблемах сучаснай фізікі, праграмавання і

інфармацыйным забеспячэнні вылічальных сістэм.

Акрамя фундаментальнай падрыхтоўкі па фізіцы і матэматыцы, асабліва ўвага на факультэце звяртаецца на сучасны камп’ютарны тэхналогіі і інфарматыку. Узровень камп’ютарнай падрыхтоўкі, якая ўключае асваенне пакета карыстальніка персанальнай ЭВМ, вывучэнне моў праграмавання, метадаў матэматычнага мадэліравання, ужыванне камп’ютараў у фізічным эксперыменце, дазваляе студэнтам фізічнага факультэта займаць прызавыя месцы ў рэспубліканскіх і міжнародных конкурсах і алімпіадах па праграмаванні і вылічальнай тэхніцы.

Шмат увагі на факультэце надаецца развіццю здольнасцей будучых спецыялістаў. Студэнты актыўна займаюцца навукова-даследчай работай. На факультэце функцыянуе каля дзесяці гуртоў па розных фізічных напрам-

ках, студэнцкія навукова-даследчыя лабараторыі. Каля двух дзесяткаў студэнтаў-фізікаў кожны год атрымліваюць гранты розных фондаў і грамадскіх аб’яднанняў.

Выпускнікі факультэта працуюць у навукова-даследчых інстытутах, канструктарскіх бюро, ВНУ, ліцэях і школах краіны, навукова-вытворчых прадпрыемствах і іншых установах.

Лепшыя студэнты могуць пасля заканчэння навучання працаваць ці працягваць навучанне ў аспірантуры не толькі ў БДУ і Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, але і ў іншых краінах блізкага і далёкага замежжа.

Узровень адукацыі, атрыманы на факультэце, дазваляе выпускнікам лёгка адаптавацца не толькі да працы па фізіка-тэхнічным профілі, але і ў іншых галінах (арганізацыйнай, камерцыйнай, банкаўскай, выдавецкай і інш.).

ХІМІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

г. Мінск,
вул. Ленінградская, 14
Тэл. 226-49-98, 200-69-18

Хімія — адна з найбольш старажытных прыродазнаўчых навук, але цікавасць да яе не знікае.

Хімічны факультэт мае сем спецыялізаваных кафедраў: неарганічнай, аналітычнай, арганічнай, фізічнай хіміі, радыяцыйнай хіміі і хімічнай тэхналогіі, агульнай хіміі і методыкі выкладання хіміі, хіміі высокамалекулярных злучэнняў.

У штаце факультэта 27 прафесараў, больш за 60 кандыдатаў навук. Факультэт працуе ў шчыльным кантакце з навукова-даследчым інстытутам фізіка-хімічных праблем, супрацоўнікі якога ўдзельнічаюць у навуковым працэсе як кіраўнікі курсаў і дыпломных работ студэнтаў, як выкладчыкі шэрага спекурсараў. Лабараторыі інстытута

адкрытыя для студэнтаў, якія хочаць займацца навуковай работай у вольны ад навучання час.

За 75 гадоў сваёй работы (сёлетня факультэт адзначае юбілей) хімфак падрыхтаваў каля 7000 спецыялістаў-хімікаў, якія працуюць у навуковых і навучальных установах, прамысловасці, сферы кіравання. Сярод выпускнікоў факультэта акадэмікі НАН Беларусі Ф. Капуцкі, В. Камароў, А. Лесніковіч, В. Салдатаў, Ф. Лахвіч, якія працуюць і сёння.

Усе выпускнікі факультэта атрымліваюць спецыяльнасць “Хімія” (Г 31.05.01). У рамках яе адбываецца набор на наступныя чатыры напрамкі падрыхтоўкі — навукова-вытворчая дзейнасць, навукова-педагагічная дзейнасць, хімічная экалогія і хімія лекавых прэпаратаў. Пасля заканчэння навучання выпускнікі атрымліваюць у залежнасці ад выбранага напрамку адну з чатырох кваліфі-

кацый — “Хімік. Даследчык”, “Хімік. Выкладчык хіміі”, “Хімік. Хімік-экалаг”, “Хімік. Хімік-фармацэўт”. Прысутнасць ва ўсіх выпадках слова “хімік” сведчыць, што ўсе выпускнікі факультэта — спецыялісты-хімікі шырокага профілю, якія маюць паглыбленую падрыхтоўку ў адным з названых кірункаў. Студэнты навукова-вытворчага і педагагічнага аддзяленняў маюць магчымасць з трэцяга курса спецыялізавацца на адной з кафедраў і атрымаць адну з такіх спецыялізацый, як неарганічная, арганічная, аналітычная, фізічная хімія, хімія цвёрдага цела і паўправаднікоў, хімія ВМЗ.

Навучальны працэс на факультэце нацэлены не толькі на засваенне студэнтамі пэўнага аб’ёму ведаў з розных галінаў хіміі, але і на развіццё іх творчага патэнцыялу, умёна самастойна будаваць сваю адукацыйную траекто-

Дэкан — прафесар,
доктар хімічных навук
Уладзімір Васільевіч
ПАНЬКОЎ

рыялы для самакантролю ведаў студэнтамі.

У корпусе хімічнага факультэта ёсць бібліятэка і чытальная зала, два камп’ютарныя класы (у вольны ад заняткаў час яны даступныя для работы ўсім студэнтам факультэта).

Выпускнікі факультэта папаўняюць навукова-даследчыя лабараторыі Акадэміі навук і навукова-даследчых інстытутаў, хімічныя лабараторыі, якія ёсць на большасці прамысловых прадпрыемстваў, працуюць на прадпрыемствах радыёэлектроннай прамысловасці і вылічальнай тэхніцы, дзе шырока выкарыстоўваюцца хімічныя тэхналогіі, прадпрыемствах “Белбіяфарма”, у навуковых установах рознага ўзросту. Самыя лепшыя выпускнікі маюць магчымасць працягваць сваю адукацыю ў магістратуры і аспірантуры факультэта.

БІЯЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Дэкан — дацэнт, кандыдат
біялагічных навук Уладзімір
Васільевіч ЛЫСАК

У цяперашні час на 9 кафедрах факультэта працуюць 74 выкладчыкі, сярод якіх 9 прафесараў, 17 дактароў навук, 40 дацэнтаў, 56 кандыдатаў навук.

Навучальны працэс на факультэце забяспечваюць 7 навукова-даследчых лабараторый, заалагічны музей, батанічны сад, гербарый, вучэбная лабараторыя вылічальнай тэхнікі і тэхнічных сродкаў навучання і вучэбна-навуковы цэнтр “Нарачанская біялагічная станцыя”.

На факультэце навучаюцца каля 1200 студэнтаў (дзённая і завочная форма навучання), 9 магістрантаў і 35 аспірантаў.

Падрыхтоўка спецыялістаў на дзённым аддзяленні вядзецца па трох спецыяльнасцях: “Біялогія”, “Біятэхналогія” і “Біяэкалогія”. Студэнты атрымліваюць адну з трох кваліфікацый: “Біёлаг. Выкладчык біялогіі і хіміі”, “Біёлаг-біятэхналаг. Выкладчык біялогіі”, “Біёлаг-экалаг. Выкладчык біялогіі і экалогіі”. На завочным аддзяленні падрыхтоўка спецыялістаў вядзецца па спецыяльнасцях “Біялогія” і “Біяэкалогія”.

На першым і другім курсах студэнты ўсіх кваліфікацый навучаюцца па агульным навучальным плане, які прадугледжвае вывучэнне асноўных прыродазнаўчанавуковых, сацыяльна-гуманітарных і базавых біялагічных дысцыплін. Пачынаючы з трэцяга курса навучанне студэнтаў ажыццяўляецца па асобным навуковым планам, згодна з адпаведнай кваліфікацыяй.

За перыяд навучання студэнты атрымліваюць шырокую прафесійную падрыхтоўку, якая забяспечваецца вывучэннем у вялікім аб’ёме такіх дысцыплін біялагічнага цыкла, як батаніка, заалогія, цыталогія і гісталагія, біяхімія, біяфізіка, радыёбіялогія, фізіялогія раслін, мікрабіялогія, вірусалогія, імуналогія, біятэхналогія, генетыка, тэорыя эвалюцыі, экалогія, ксенабіялогія, малекулярная біялогія, фізіялогія чалавека і жывёл, ана-

томія чалавека, біялогія індывідуальнага развіцця, біямэтрыя, інфармацыйныя тэхналогіі ў біялогіі і г.д.

Пры падрыхтоўцы спецыялістаў на дзённым аддзяленні прадугледжана праходжанне практык: на першым і другім курсах — вучэбная практыка па батаніцы і заалогіі на Валожынскай геабазе “Заходняя Бярэзіна”; на трэцім — вучэбная практыка па спецыялізацыі на кафедрах, у навукова-навуковым цэнтры “Нарачанская біялагічная станцыя”, навукова-даследчых лабараторыях факультэта, навукова-даследчых інстытутах, вытворчых установах, запаведніках, батанічных садах і нацыянальных парках; на чацвёртым і пятым курсах — вытворчая і педагагічная практыкі. На завочным аддзяленні вучэбную практыку па батаніцы і заалогіі студэнты праходзяць на другім і трэцім курсах

(на базе спартыўна-аздараўленчага комплексу “Брытанія”), вытворчую і педагагічную практыку — на шостым курсе.

Выпускнікі факультэта могуць працаваць выкладчыкамі сярэдніх і вышэйшых навучальных устаноў, супрацоўнікамі навукова-даследчых інстытутаў, на прадпрыемствах аграпрамысловага комплексу, фармацэўтычнай, мікрабіялагічнай і харчовай прамысловасці, у запаведніках, заказніках, нацыянальных парках, батанічных садах, на селекцыйных станцыях, у сістэме Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, у сістэме Дзяржкамгідрамету і г.д.

Выпускнікі, якія паказалі схільнасць да навукова-даследчай работы, высокую эрудыцыю, атрымліваюць рэкамендацыю Вучонага савета факультэта для паступлення ў аспірантуру.

г. Мінск, вул. Курчатава, 10
Тэл. 209-58-08, 209-59-02, 209-58-05
Факс: 212-55-35
E-mail: bio@bsu.by

ГЕАГРАФІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Дэкан — прафесар,
доктар географічных навук
Іван Іванавіч ПІРОЖНІК

Педагагічную і навуковую работу на факультэце вядуць больш за 100 супрацоўнікаў, сярод якіх

15 прафесараў, 30 дацэнтаў, 14 дактароў навук, 50 кандыдатаў навук. На факультэце працуюць 8 кафедраў і 2 навукова-даследчыя лабараторыі.

Сёння на факультэце навучаецца больш за 600 студэнтаў, аспірантаў і магістрантаў на дзённым аддзяленні і больш за 300 студэнтаў — на завочным.

Навучанне на факультэце вядзецца па чатырох спецыяльнасцях: “Географія” (у тым ліку напрамак “ГІС” па асобным навучальным плане), “Географія (гідраметэаралогія)” (адкрываецца з 2006 г.), “Геаэкалогія”, “Геалогія і разведка радовішчаў карысных выкапняў” — і 16 спецыялізацыяў (геаграфія — 10 спецыялізацыяў, гідраметэаралогія — 2, геаэкалогія — 2, геалогія — 2).

Спецыялізацыі

Па спецыяльнасці “Географія”

(навукова-педагагічная дзейнасць):

1. фізічная географія; географія турызму і экскурсійны менеджмент; эканамічная географія; дэмаграфія; географія глебаў, зямельныя рэсурсы і меліярацыя; картаграфія; рэгіянальная сацыяльна-эканамічная географія; рацыянальнае прыродна-карыстанне і ахова прыроды;

2. геаінфармацыйныя сістэмы.

Па напрамку “Географія (гідраметэаралогія)”: гідралогія супы, метэаралогія.

Па спецыяльнасці “Геалогія і разведка радовішчаў карысных выкапняў”: геалагічныя здымкі, пошук і разведка радовішчаў карысных выкапняў; тэктоніка і фізіка Зямлі.

Па спецыяльнасці “Геаэкалогія”: ахова прыроды і рацыянальнае выкарыстанне прыродных рэ-

сурсаў, маніторынг навакольнага асяроддзя.

Па заканчэнні географічнага факультэта выпускнікі атрымліваюць наступныя кваліфікацыі: “Географ. Выкладчык географіі”, “Географ. Гідраметэаролаг”, “Географ-экалаг. Выкладчык географіі і экалогіі”, “Інжынер-геолаг”, “Географ. Спецыяліст па ГІС”.

Студэнты географічнага факультэта вучаюць цыкл сацыяльна-гуманітарных і прыродазнаўчых дысцыплін, а таксама вялікую колькасць спецыяльных (агульнае землярэства, агульная геалогія, глебазнаўства і геаграфія глебаў, метэаралогія і кліматалогія, гідралогія, біягеаграфія і інш.). Пасля I і II курсаў студэнты праходзяць вучэбную практыку, пасля III і IV — вытворчую. Для палітых практык створана вучэбная географічная

станцыя “Заходняя Бярэзіна” (Валожынскі раён Мінскай вобласці). Міжрэгіянальная вучэбная практыка пасля II курса адбываецца ў разнастайных прыродна-гаспадарчых рэгіёнах Беларусі (Паазер’е, Палессе, Прыдняпроўе і інш.). Геаэкалагі праходзяць вучэбную практыку таксама на вучэбна-навуковым стацыянары “Браслаўскія азёры”.

Выпускнікі факультэта знойдуць сабе месца ў інстытутах Акадэміі навук, арганізацыях Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, ВА “Белгеалогія”, Камітэта па зямельных рэсурсах, геадэзіі і картаграфіі пры Савеце Міністраў, інспекцыях па ахове прыроды, у навукова-даследчых і праектных інстытутах, у сярэдніх і вышэйшых навучальных установах і інш.

ГІСТАРЫЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Дэкан — дацэнт, кандыдат гістарычных навук Сяргей Мікалаевіч ХОДЗІН

г. Мінск, вул. Чырвонаармейская, 6
Тэл.: 226-01-75 (дэкан), 227-30-14 (сакратар),
227-71-00 (нам. дэкана), e-mail: hist@bsu.by

На факультэце выкладаюць 20 дактароў гістарычных навук, прафесараў, 60 дацэнтаў, кандыдатаў гістарычных навук.

Навучаецца на гістарычным факультэце больш за 1300 студэнтаў дзёнай і завочнай формаў навучання, больш за 100 магістрантаў і аспірантаў.

За час працы факультэта дыпламы гісторыкаў атрымалі больш за 6 тысяч выпускнікоў.

Гістарычны факультэт рыхтуе спецыялістаў па чатырох спецыяльнасцях: гісторыя (з кірункамі: айчынная і сусветная гісторыя, гісторыя мастацтваў; этналогія; археалогія; паліталогія), архіўная справа, музейная справа і ахова помнікаў гісторыка-культурнай спадчыны (з кірункамі: культурная спадчына і турызм, гісторыя і музейалогія, мастацтвазнаўства і музейалогія), дакументазнаўства і інфармацыйнае забеспячэнне кіравання.

Факультэт прапануе наступныя кваліфікацыі: гісторык-археалаг, выкладчык гісторыі; гісторык, выкладчык гісторыі і сацыяльна-гуманітарных дысцыплін; гісторык-этнолаг, выкладчык гісторыі; гісторык-палітолаг, выкладчык гісторыі і сацыяльна-гуманітарных дысцыплін; гісторык-мастацтвазнаўца, выкладчык гісторыі і мастацтвазнаўства, менеджэр па культурнай спадчыне і турызму; мастацтвазнаўца-музеёлаг, выкладчык сусветнай мастацкай культуры; гісторык-музеёлаг, выкладчык гісторыі; гісторык-архівазнаўца, выкладчык гісторыі; дакументазнаўца, арганізатар дакументацыйнага забеспячэння кіравання; дакументазнаўца, арганізатар інфармацыйнага забеспячэння кіравання.

Паступленне на гістарычны факультэт ажыццяўляецца па аднолькавых іспытах. Па спецыяльнасцях “гісторыя”, “музейная справа і ахова помнікаў гісторыка-культурнай спадчыны” студэнты на працягу першых 2—2,5 гадоў на падставе рэйтыngu выбіраюць кірунак навучання (усеагульная і айчынная гісторыя, археалогія, этналогія, гісторыя мастацтваў альбо гісторыя і музейалогія, культурная спадчына і турызм). На аддзяленні “дакументазнаўства і інфармацыйнае забеспячэнне кіравання” кваліфікацыя залежыць ад выбару спецыялізацыі.

Студэнты гістарычнага факультэта маюць магчымасць дадаткова вучаць украінскую, балгарскую, польскую і іншыя мовы. Па кірунку “культурная спадчына і турызм” шэраг курсаў і спекурсаў чытаецца на замежных мовах. Гістарычны факультэт таксама практыкуе абмен студэнтамі і магістрантамі, сумеснае праходжанне практык у Польшчы, Расійскай Федэрацыі, Украіне, Літве.

Гістарычны факультэт БДУ рыхтуе найперш будучых навукоўцаў, у перспектыве — вядучых спецыялістаў у пэўнай галіне.

Выпускнікі:

па спецыяльнасці “гісторыя” (5 гадоў навучання) — выкладчыкі гісторыі і сацыяльна-гуманітарных дысцыплін у гімназіях, ліцэях, каледжах; на ўзроўні магістратуры (6 гадоў навучання) — выкладчыкі ў ВНУ, ліцэях, гімназіях; навуковыя супрацоўнікі, у залежнасці ад спецыялізацыі і кірунку (гісторык — этнолаг, палітолаг, археалаг, мастацтвазнаўца);

па спецыяльнасці “музеязнаўства і ахова помнікаў гісторыка-культурнай спадчыны” могуць працаваць менеджэрам у сферы турызму (арыентацыя на ўнутраны, так званы “культурны” турызм), навуковым супрацоўнікам, загадчыкам сектара; галоўным захавальнікам фондаў і г.д.;

па спецыяльнасці “архівазнаўства” — архівісты, археографы, архіварыусы; палеографы, навуковыя супрацоўнікі і г.д.;

па спецыяльнасці “дакументазнаўства і інфармацыйнае забеспячэнне кіравання” могуць працаваць у якасці сакратара-рэферэнта з веданнем замежнай мовы, архівіста; офіс-менеджэра, менеджэра па персанале, інспектара па кадрах, справаводцы, дакументазнаўцы, кіраўніка сакратарыята, выкладчыка дакументазнаўства і г.д.

ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Дэкан — прафесар, доктар філалагічных навук Іван Сямёнавіч РОЎДА.

г. Мінск, вул. К. Маркса, 31
Тэл. 222-34-21, 222-36-02

На філалагічным факультэце вядзецца падрыхтоўка па 6 спецыяльнасцях. Навучальны працэс забяспечваюць 16 кафедраў, вучэбна-навуковая лабараторыя беларускага фальклору, лабараторыя ТСН, 6 спецыялізаваных кабінетаў: беларускай, украінскай, польскай, кітайскай, італьянскай філалогіі, кабінет аўдыёвізуальных сродкаў навучання, а таксама цэнтр філалагічных паслуг, які ажыццяўляе падрыхтоўку абітурыентаў да ўступных экзаменаў па беларускай, рускай і замежнай мовах, літаратуры. На факультэце працуюць 31 доктар навук і 114 кандыдатаў навук.

Асновай філалагічнага факультэта на працягу ўсіх год яго дзейнасці з’яўляліся два аддзяленні — беларускай мовы і літаратуры і рускай мовы і літаратуры (з восені 1947 г. па восень 1967 г. у склад факультэта ўваходзіла яшчэ і аддзяленне журналістыкі). З сярэдзіны 90-х гадоў факультэт пачаў актыўна развівацца, дабавіліся новыя спецыяльнасці:

- славянскай філалогіі: польскай, украінскай, сербскай, чэшскай, балгарскай;
- рамана-германскай філалогіі: англійскай, французскай, нямецкай, італьянскай;
- усходняй філалогіі (кітайская мова і літаратура);
- класічнай філалогіі (лацінская, старажытнагрэчаская мовы і антычная літаратура).

Сённяшнія выпускнікі філалагічнага факультэта атрымліваюць дыпламы па наступных спецыяльнасцях з прысваеннем адпаведных кваліфікацый:

- беларуская філалогія — філолаг, выкладчык беларускай мовы і літаратуры;
- руская філалогія — філолаг, выкладчык рускай мовы і літаратуры;
- славянская філалогія — філолаг, выкладчык славянскіх моў і літаратур (з указаннем якой менавіта — у 2006 г. будзе праводзіцца набор на польскую філалогію, дадаткова студэнты атрымліваюць кваліфікацыю “Беларуская філалогія” альбо “Руская філалогія”);
- рамана-германская філалогія — філолаг, выкладчык замежных моў і літаратур (з указаннем моў);
- класічная філалогія — філолаг, выкладчык класічных моў і антычнай літаратуры;
- усходняя філалогія — філолаг, выкладчык усходніх моў і літаратур (з указаннем моў).

Студэнты факультэта маюць магчымасць авалодаць шэрагам спецыялізацый: камп’ютарная лінгвістыка, тэорыя і практыка перакладу, рыторыка, беларуская мова як замежная, руская мова як замежная. Студэнты старэйшых курсаў па жаданні вучаюць дадаткова адну са славянскіх ці замежных моў — пасля выніковага экзамену выдаецца адпаведны сертыфікат.

За гады навучання на ўніверсітэце філалагі атрымліваюць ґрунтоўныя веды па беларускай і рускай літаратурах, па гісторыі сусветнай літаратуры, вучаюць працэсы гістарычнага развіцця моў, даследуюць іх сучасны стан. Для студэнтаў і магістрантаў чытаецца 130 спекурсаў, дзейнічае 104 спецсемінары, якімі кіруюць прафесары і дацэнты факультэта.

Дзесяткі тысяч нашых выпускнікоў працуюць настаўнікамі беларускай, рускай, замежных моў і літаратур у школах, каледжах, вучылішчах, універсітэтах рэспублікі і за яе межамі. Спецыялісты з дыпламам філалагічнага факультэта БДУ сёння запатрабаваны ў выдавецтвах, літаратурных музеях і архівах, аддзелах рэдкіх кніг і рукапісаў бібліятэк і да т. п.

Філалагічны факультэт сёння — адзін з галоўных цэнтраў па падрыхтоўцы высокакваліфікаваных спецыялістаў-філолагаў у краіне.

Прафесары, дацэнты, выкладчыкі філалагічнага факультэта шмат робяць для развіцця філалагічнай адукацыі ў рэспубліцы, чым спрыяюць духоўнаму росквіту нашай Бацькаўшчыны.

ЭКАНАМІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Дэкан — прафесар, доктар фізіка-матэматычных навук, заслужаны дзеяч навукі Рэспублікі Беларусь Міхаіл Міхайлавіч КАВАЛЁЎ

г. Мінск,
вул. К. Маркса, 31
Тэл. 217-83-52

Эканамічны факультэт малады, 1 сакавіка гэтага года яму споўнілася 7 гадоў. Сёння тут навучаецца амаль 1000 студэнтаў, 250 магістрантаў, 60 аспірантаў, сярод іх беларусы, грамадзяне Расіі, краін Балтыі, Югаславіі, Іарданіі, Кітая. На 5 кафедрах факультэта працуе больш як 60 штатных выкладчыкаў, з якіх 8 прафесараў, дактароў навук, і больш як 30 дацэнтаў, кандыдатаў эканамічных навук. Па сумагшчальніцтве на факультэце працуе шмат практыкаў — кіраўнікоў банкаў і спецыялістаў міністэрстваў, а таксама 6 прафесараў з навукова-даследчых інстытутаў і іншых ВНУ.

Абітурыенты паступаюць на 4 спецыяльнасці: эканамічная тэорыя (кваліфікацыя “эканаміст. Выкладчык эканамічных дысцыплін”), эканоміка (кваліфікацыя “эканаміст-аналітык”), фінансы і крэдыт (кваліфікацыя “эканаміст-фінансіст”) і менеджмент (кваліфікацыя “эканаміст-менеджэр”).

Эканамістаў-тэарэтыкаў рыхтуюць у БДУ з 1977 года. Выпускнікі аддзялення працуюць на эканамічных кафедрах універсітэтаў, у навуковых установах, у органах дзяржаўнага і муніцыпальнага кіравання. Большасць выпускнікоў аддзялення працягвае навучанне ў магістратуры, аспірантуры. Гэтае аддзяленне фарміруе кадрную эліту нацыянальнай эканамічнай навукі. БДУ выпускаў па гэтай спецыяльнасці больш за 1000 эканамістаў-тэарэтыкаў, з якіх каля 150 кандыдатаў і больш за 10 дактароў навук.

Навучальны план спецыяльнасці “Эканоміка” аналагічны лепшым замежным праграмам падрыхтоўкі сістэмных эканамістаў-аналітыкаў: Volkswirtschaft — у Германіі, Нацыянальная эканоміка — у Расіі, Economics — у ЗША. Аналітыкі спалучаюць фундаментальнасць і глыбокія сістэмныя веды эканамічных з’яў з уменнем прымяняць эканамічныя веды на практыцы. БДУ не рытуе бухгалтараў ці заводскіх планавікоў, хаця нашы выпускнікі змогуць працаваць і па такіх вузкіх спецыяльнасцях. Мы рыхтуем эканамістаў-аналітыкаў для працы ў банках, страховых кампаніях, бізнесе, міністэрствах і ведамствах на пасадах экспертаў, саветнікаў, спецыялістаў.

Навучальныя планы спецыяльнасці “Фінансы і крэдыт” арыентуюцца на падрыхтоўку банкаўскіх аналітыкаў, якія ведаюць сучасныя тэхналогіі банкаўскай справы. Падрыхтоўку вядуць 3 прафесары,

якія працавалі саветнікамі кіраўнікоў Нацбанка, 5 дацэнтаў, а таксама вядучыя банкіры краіны. На факультэце існуе Рэйтынгавое агенцтва, у якім працуюць студэнты, будучыя банкіры.

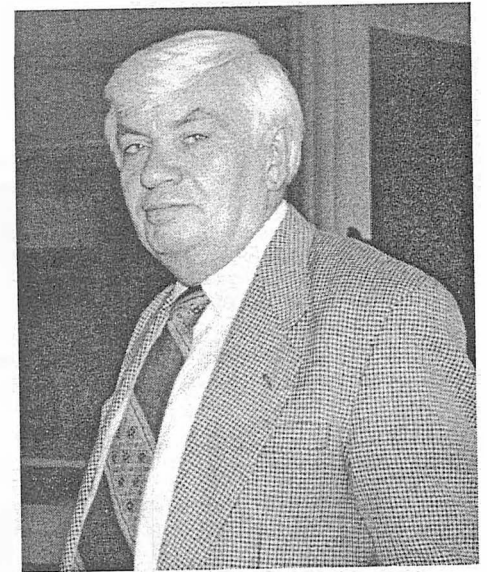
Падрыхтоўка эканамістаў-менеджэраў ажыццяўляецца па кірунку “міжнародны менеджмент” (Інтэрнэт-маркетынг, электронны бізнес, Інтэрнэт-банкінг). Будучыя міжнародныя менеджэры вывучаюць метады кіравання фінансамі, складаюць бізнес-планы, вывучаюць тэхналогіі міжнароднага маркетынгу, стратэгічнае планаванне, міжнароднае гандлёвае права. Спалучэнне тэарэтычных ведаў з дзелавымі гульнямі, відэатрэнінгамі, тэсціраваннем, рознымі відамі практыкі (у тым ліку за мяжой) дазваляе будучым менеджэрам выпрацаваць уменні і навыкі практычнага выканання кіраўніцкіх функцый. Выпускнікі, якіх вабіць навуковая і педагогічная дзейнасць, маюць магчымасць працягваць навучанне ў магістратуры і аспірантуры. Па спецыяльнасці існуе завочнае аддзяленне. Студэнты аддзялення паралельна з вучобай працуюць у Нацыянальным цэнтры маркетынгу і кан’юнктуры цэн пры Міністэрстве замежных спраў.

Сучасны эканаміст павінен цудоўна валодаць матэматычным апаратам, камп’ютарна-інфармацыйнымі тэхналогіямі, статыстычнымі базамі даных. Для навучання гэтаму на факультэце створана кафедра эканамічнай інфарматыкі і матэматычнай эканомікі з філіялам у Навукова-даследчым інстытуце эканамічных даследаванняў Міністэрства эканомікі, акая разам з кафедрамі эканамічнай тэорыі, тэарэтычнай і інстытуцыянальнай эканомікі, банкаўскай і фінансавай эканомікі, менеджменту забяспечвае навучальны працэс.

МЕХАНІКА- МАТЭМАТЫЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Дэкан — прафесар, доктар фізіка-матэматычных навук, заслужаны дзеяч навукі Рэспублікі Беларусь, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь Мікалай Іосіфавіч ЮРЧУК

г. Мінск, прасп. Незалежнасці, 4
Тэл. 209-52-48, 209-52-49

На факультэце працуе 1 заслужаны работнік адукацыі Рэспублікі Беларусь, 2 заслужаныя дзеячы навукі Рэспублікі Беларусь, 6 лаўрэатаў Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь, 35 прафесараў, 37 дактароў навук, 76 дацэнтаў, 79 кандыдатаў навук. На факультэце 10 кафедраў. Тут навучаюцца 1043 студэнты на дзённай і 156 студэнтаў на завочнай форме навучання, 17 магістрантаў, 43 аспіранты.

За час свайго існавання факультэт скончылі звыш 5000 выпускнікоў, сярод якіх першы намеснік міністра адукацыі Беларусі А.І. Жук, акадэмік АН СССР, лаўрэат Ленінскай прэміі У.П. Платонаў, акадэмік АН БССР У.Г. Спрынджук, акадэмікі НАН Беларусі І.В. Гайшун, М.А. Ізобаў, члены-карэспандэнты Акадэміі навук Э.І. Грудо, В.В. Гарахавіч, В.І. Карзюк, Я.В. Радына, Л.А. Яновіч. 20 дактароў навук, прафесараў факультэта з’яўляюцца выпускнікамі нашага факультэта. Сярод нашых выпускнікоў шмат кіраўнікоў і вядомых спецыялістаў розных прадпрыемстваў, бізнесменаў.

Падрыхтоўка спецыялістаў вядзецца па двюх спецыяльнасцях — механіцы і матэматыцы.

Спецыяльнасць “механіка” ўключае наступныя спецыялізацыі: камп’ютарная механіка, механіка робатаў і маніпулятараў, тэорыя пругкасці, трываласці і пластычнасці, сістэмы аўтаматызаванага практавання (САПР) механічных сістэм. Выпускнікі гэтай спецыяльнасці атрымліваюць глыбокую матэматычную падрыхтоўку, фундаментальную адукацыю ў галіне механікі і сучасны ўзровень ведаў і навыкаў у праграмаванні і інфарматыцы. Ім прысвойваецца кваліфікацыя “Механік. Матэматык-прыкладнік”.

Падрыхтоўка па спецыяльнасці “матэматыка” вядзецца на навукова-вытворчым і навукова-педагагічным аддзяленнях з вывучэннем як класічных матэматычных прадметаў, так і сучасных праграмна-інфармацыйных сродкаў.

Выпускнікам навукова-вытворчага аддзялення прысвойваецца кваліфікацыя “матэматык”. Яны працуюць у вышэйшых і сярэдніх навуковых установах, навукова-даследчых акадэмічных і галіновых інсты-

тутах, канструктарскіх бюро, у вылічальных і інфармацыйных цэнтрах, на прадпрыемствах прамысловых міністэрстваў і ведамстваў, у банках і фірмах і інш.

Студэнты навукова-педагагічнага аддзялення дадаткова вывучаюць прадметы псіхалага-педагагічнага цыкла, атрымліваюць кваліфікацыю “Матэматык. Выкладчык матэматыкі і інфарматыкі” і працуюць у вышэйшых і сярэдніх навуковых установах, агульнаадукацыйных школах.

Акрамя гэтых класічных аддзяленняў падрыхтоўка па спецыяльнасці “матэматыка” вядзецца таксама і па спецыялізацыях, якія маюць індывідуальныя навуковыя планы: “матэматычная электроніка”, “камп’ютарная матэматыка”, “матэматычныя метады ў эканоміцы” і “вэб-праграмаванне і Інтэрнэт-тэхналогіі”.

Студэнты механіка-матэматычнага факультэта маюць магчымасць на платнай аснове дадаткова атрымаць эканамічную адукацыю з прысваеннем дадатковай кваліфікацыі “матэматык-эканаміст”, а таксама дадатковую падрыхтоўку па замежнай мове (англійскай і нямецкай) з атрыманнем кваліфікацыі “рэферэнт-перакладчык” альбо кваліфікацыі “матэматык, выкладчык з правам выкладання матэматыкі на англійскай ці нямецкай мовах”.

ФАКУЛЬТЭТ ФІЛАСОФІІ І САЦЫЯЛЬНЫХ НАВУК

Дэкан — прафесар, доктар сацыялагічных навук Анатоля Уладзіміравіч РУБАНАЎ

На сённяшні дзень на факультэце навучаецца больш за 1000 студэнтаў і магістрантаў. Вядзецца падрыхтоўка кадрў вышэйшай навуковай і педагогічнай кваліфікацыі праз інстытут аспірантуры і дактарантуры.

Спецыяльная падрыхтоўка на факультэце ажыццяўляецца ка-

федрамі філасофіі і метадалогіі навукі, філасофіі культуры, сацыялогіі, псіхалогіі, сацыяльнай камунікацыі. Навучальны працэс вядзецца кваліфікаванымі выкладчыкамі, сярод якіх звыш 20 дактароў і 60 кандыдатаў навук, дацэнтаў. Для выкладання запрашаюцца спецыялісты з інстытутаў НАН Беларусі, а таксама з іншых цэнтраў краіны, блізкага і далёкага замежжа.

Факультэт філасофіі і сацыяльных навук мае 4 аддзяленні па дзённай форме навучання — філасофіі, сацыялогіі, псіхалогіі, інфармацыі і камунікацыі (сацыяльныя тэхналогіі), і 2 аддзяленні па завочнай форме навучання — філасофіі, сацыялогіі.

На аддзяленні філасофіі вядзецца падрыхтоўка спецыялістаў па наступных спецыялізацыях: анталогія і тэорыя пазнання, сацыяльная філасофія, філасофія культуры. Выпускнікі аддзялення знаходзяць дастасаванне сваім ведам у вышэйшых, сярэд-

ніх спецыяльных і сярэдніх навуковых установах, навукова-даследчых і аналітычных цэнтрах, органах дзяржаўнага і муніцыпальнага кіравання. Яны маюць магчымасць працаваць у якасці кансультантаў-аналітыкаў у грамадскіх аб’яднаннях і арганізацыях.

На аддзяленні сацыялогіі вядзецца падрыхтоўка спецыялістаў па наступных спецыялізацыях: тэарэтычная сацыялогія; метадалогія і метады сацыялагічнага даследавання; сацыялогія кіравання. Выпускнікі аддзялення могуць працаваць у сацыялагічных і маркетынгавых службах, рэкламных агенцтвах і аддзелах па сувязях з грамадскасцю дзяржаўных і недзяржаўных устаноў, у аналітычных і даследчых цэнтрах.

Аддзяленне псіхалогіі забяспечвае падрыхтоўку па спецыялізацыях: медыцынская псіхалогія, сацыяльная псіхалогія.

Медыцынскія псіхалогі мо-

гуць працаваць у разнастайных кансультацыйных службах, лэчэбных установах і крызісных цэнтрах; псіхалагічным-кансультантамі ў сацыяльна-педагагічных, псіхалагічных і медыка-псіхалагічных службах дапамогі насельніцтву.

Сацыяльныя псіхалогі знойдуць дастасаванне сваім ведам у галіне кіравання, бізнесу, прамысловасці, масавых камунікацый у якасці сацыяльнага псіхалага; псіхалага ў сацыяльна-педагагічных і прафесійна-арыентацыйных службах, ва ўстановах сістэмы адукацыі і выхавання.

Аддзяленне інфармацыі і камунікацыі (сацыяльныя тэхналогіі) забяспечвае падрыхтоўку па двюх спецыялізацыях — інфармацыя і камунікацыя ў арганізацыях; інфармацыя і каму-

нікацыя ў сістэмах масавых паводзін.

Студэнты, якія спецыялізуюцца па арганізацыйнай камунікацыі, змогуць працаваць у дзяржаўных, камерцыйных і грамадскіх арганізацыях, аналітычных, рэкламных і маркетынгавых службах.

Выпускнікі, якія спецыялізуюцца ў галіне камунікацыі ў сістэмах масавых паводзін, змогуць працаваць у органах дзяржаўнага кіравання, СМІ, прэс-службах, службах па сувязях з грамадскасцю, будуць займацца фарміраваннем іміджа арганізацый і дзеячаў.

Усе выпускнікі факультэта філасофіі і сацыяльных навук здолеюць знайсці дастасаванне сваім ведам у якасці выкладчыкаў ВНУ, каледжаў, школ, навуковых супрацоўнікаў.

ФАКУЛЬТЭТ ПРЫКЛАДНОЙ МАТЭМАТЫКІ І ІНФАРМАТЫКІ

г. Мінск,
прасп. Незалежнасці, 4
Тэл.: 209-52-45
e-mail: dean_office_FPMI@bsu.by
Сайт: www.fpmi.bsu.by

Дэкан — дацэнт, кандыдат
фізіка-матэматычных навук
Павел Аляксеевіч МАНДРЫК

На 11 кафедрах факультэта выкладаюць 27 прафесараў і дактароў навук, больш за 90 дацэнтаў і кандыдатаў навук. На факультэце навучаюцца больш за 1200 студэнтаў і больш за 50 аспірантаў.

З часу заснавання (1 красавіка 1970 г.) на факультэце падрыхтавана каля 8000 спецыялістаў.

На базе факультэта заснаваны і працуюць у цесным супрацоўніцтве з ім установы БДУ: спецыяльны факультэт бізнесу і інфармацыйных тэхналогій, факультэт павышэння кваліфікацыі па прыкладной матэматыцы і ЭВМ, Нацыянальны навукова-даследчы цэнтр прыкладных праблем матэматыкі і інфарматыкі. Факультэт мае спецыялізаваную бібліятэку і вучэбна-навуковы вылічальны комплекс, якія аснашчаны сучаснымі камп'ютарамі.

З 1998 г. студэнты факультэта прымаюць актыўны ўдзел у камандных чэмпіянатах свету па праграмаванні. 6 разоў яны выхадзілі ў фінал гэтых прэстыжных спаборніцтваў. Найлепшага выніку наша каманда дасягнула ў 2004 г. у Празе (Чэхія), дзе студэнты факультэта заваявалі залаты медалі. У 2001 г. студэнты факультэта ўпершыню прынялі ўдзел у Міжнароднай студэнцкай алімпіядзе па матэматыцы, дзе адразу атрымалі дыпломы I, II і III ступеняў. З таго часу наша каманда 5 разоў удзельнічала ў гэтых спаборніцтвах, найбольш паспяховым быў выступ у 2005 г. у Благоеўградзе (Балгарыя). Каманда заняла I месца сярод больш чым 40 камандаў свету, а яе члены заваявалі абсалютнае I месца, 2 Гран-пры і 6 залатых медалёў.

Падрыхтоўка спецыялістаў ажыццяўляецца па дзённым адзяленні і вядзецца па наступных 5 спецыяльнасцях:

- прыкладная матэматыка (матэматыка-праграміст, дадаткова — выкладчык матэматыкі і інфарматыкі);
- інфарматыка (матэматыка — сістэмны праграміст);
- эканамічная кібернетыка (матэматыка-эканаміст);
- актуарная матэматыка (матэматыка-фінансіст);

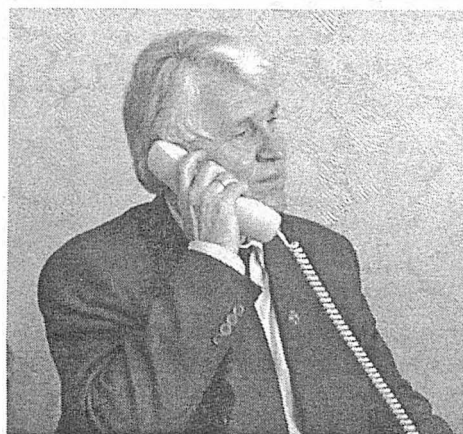
— камп'ютарная бяспека (спецыяліст па абароне інфармацыі, матэматык).

Па ўсіх спецыяльнасцях факультэта базавая падрыхтоўка студэнтаў (на I і II курсах) уніфікавана. Яна грунтуецца на вывучэнні наступных дысцыплін: матэматычны аналіз, геаметрыя і алгебра, дыферэнцыяльны ўраўненні, дыскрэтна матэматыка і матэматычная логіка, праграмаванне, вылічальныя метады алгебры, аперацыйныя сістэмы, тэорыя алгарытмаў. Гэта уніфікацыя па магчымасці працягваецца і на старэйшых курсах. На ўсіх спецыяльнасцях вывучаюцца такія дысцыпліны, як тэорыя імавернасцяў і матэматычная статыстыка, функцыянальны аналіз і інтэгральныя ўраўненні, метады лікавага аналізу, метады аптымізацыі, даследаванне аперацый, камп'ютарныя сеткі, мадэлі даных і сістэмы кіравання базами даных. Акрамя гэтых дысцыплін на кожнай

спецыяльнасці глыбока вывучаецца шэраг дысцыплін, характэрных менавіта для гэтай спецыяльнасці. У залежнасці ад спецыяльнасці прадагледжваецца паглыбленая падрыхтоўка адпаведна ў галіне інфарматыкі, прыкладной матэматыкі, эканомікі, фінансаў і камп'ютарнай бяспекі.

На факультэце прыкладной матэматыкі і інфарматыкі створана і дзейнічае сістэма бесперапыннай адукацыі, арыентаваная на прадметы матэматыка і інфарматыка, якая ўключае прафарыентацыйную работу са школьнікамі (як пастаянна дзеючую, пачынаючы з 5-га класа, школы юных, так і розныя мерапрыемствы алімпіядна-курсавых і навуковых характару) і існуючую на працягу больш як 20 гадоў сістэму перападрыхтоўкі і ўдасканалвання кваліфікацыі кадраў, дзе студэнты старэйшых курсаў факультэта маюць магчымасць атрымаць дадатковую кваліфікацыю.

ФАКУЛЬТЭТ РАДЫЁФІЗІКІ І ЭЛЕКТРОНІКІ

Дэкан — прафесар, доктар тэхнічных
навук, заслужаны работнік адукацыі
Рэспублікі Беларусь Сцяпан Рыгоравіч
МУЛЯРЧЫК

На факультэце працуюць больш за 90 выкладчыкаў, сярод якіх 1 акадэмік, 2 члены-карэспандэнты НАН Беларусі, 12 прафесараў, 63 дацэнты і 49 работнікаў навукова-даследчага саставу. У складзе факультэта 8 кафедраў, 7 навукова-даследчых лабараторый (з іх тры — студэнцкія), 2 навукова-тэхнічныя цэнтры. Базай факультэта для правядзення навуковага працэсу і на-

вуковых даследаванняў з'яўляецца таксама НДІ прыкладных фізічных праблем БДУ, у структуры якога факультэт мае 3 вучэбна-навуковыя комплексы.

На факультэце цяпер навучаюцца 860 студэнтаў дзённай формы, 12 магістрантаў, 40 аспірантаў.

Радыефізічныя даследаванні ў БДУ вядуцца з 1922 г. А падрыхтоўка радыефізікаў — з 1962 г., спярша на фізічным факультэце, а з 1976 г. — на факультэце радыефізікі і электронікі. Падмурак радыефізічнай адукацыі ў БДУ закладалі акадэмікі АН БССР А. Сеўчанка, В. Сцяпанавіч, Л. Валадзько, член-карэспандэнт АН БССР У. Вафіядзі, прафесары І. Некрашэвіч, У. Ізых і інш.

Сярод выпускнікоў факультэта — кіраўнікі і вядучыя спецыялісты навукова-вытворчых аб'яднанняў, навукова-даследчых інстытутаў, ВНУ, лаўрэаты Дзяржаўных прэмій СССР і БССР, Рэспублікі Беларусь, прэміі Савета Міністраў.

Радыеэлектронныя сістэмы, створаныя навукоўцамі факультэта, паспяхова выкарыстоўваліся ў касмічных апаратах «Лунаход», «Луна-21», «Венера-9», «Венера-10», у навуковых праектах «Вега», «Рэгата» і інш. Распрацоўкі факультэта — камп'ютарныя асцыляграфічныя блокі BORDO, генератары сігналаў адвольнай формы AGENT, шумамеры-аналізатары акустычнага шуму і шэраг іншых узнагароджаны

медалямі міжнародных навукова-тэхнічных выставаў у 2001—2005 г., камп'ютарныя вымяральныя комплексы «УНІПРО» стаў лаўрэатам конкурсу «Лепшыя тавары Рэспублікі Беларусь 2002 г.».

Факультэт вядзе двухузроўневую падрыхтоўку спецыялістаў у галіне радыефізікі, электронікі, інфарматыкі па трох спецыяльнасцях: «радыефізіка», кваліфікацыя «радыефізік»; «фізічная электроніка», кваліфікацыя «фізік-інжынер»; «камп'ютарная бяспека», кваліфікацыя «радыефізік, спецыяліст па абароне інфармацыі».

Працягласць навучання на першым узроўні (спецыяліст) — 5 гадоў, на другім узроўні (магістр) — 1 год.

Выпускнікі факультэта маюць магчымасць працягнуць адукацыю ў аспірантурах БДУ, а таксама ў аспірантурах замежных універсітэтаў. Геаграфія месцаў навучання — вядучыя заходнія краіны: ЗША, Канада, Францыя, Германія, Італія, Нідэрланды і інш.

8 і 15 красавіка 2006 г. запрашае двухдзённая школа абітурыента-радыефізіка. Удзел у рабоце школы — бясплатны!

У першы дзень работы школы абітурыенты пазнаёмяцца з патрабаваннямі, якія ім выставяць на ўступным экзамене па фізіцы пры паступленні на факультэт радыефізікі і электронікі ў 2006 г., прымуць удзел у расшэнні і разборы разам з выклад-

г. Мінск, вул. Курчатава, 5
Тэл.: 209-58-18, 212-19-01.

чыкамі факультэта тыповых задач экзаменацыйнага ўзроўню, пазнаёмяцца з факультэтам, яго навукальнай і навуковай базай.

У другі дзень будзе праведзены рэпетыцыйны пісьмовы экзамен па фізіцы ў адпаведнасці з патрабаваннямі ўступнага экзамену на факультэт радыефізікі і электронікі і выкананы аналіз яго вынікаў.

Заяўкі ў адвольнай форме для ўдзелу ў школе абітурыента-радыефізіка накіроўваць па адрас: 220030, г. Мінск, прасп. Незалежнасці, 4, факультэт радыефізікі і электронікі, аркамітэт школы абітурыента-радыефізіка (тэл. 209-58-36), ці даставіць непасрэдна па адрас: г. Мінск, вул. Курчатава, 5, каб. 621.

У заяўцы ўказаць прозвішча, імя, імя па бацьку (цалкам), хатні адрас з паштовым індэксам, адрас і назву навукальнай установы, якую вы заканчваеце, прозвішча, імя, імя па бацьку (цалкам) вашага настаўніка фізікі.

Рэгістрацыя ўдзельнікаў абудзецца 8 красавіка з 8.00 до 9.30 у фактуса факультэта (г. Мінск, вул. Курчатава, 5).

Презд: аўт. № 47 ад чыгуначнага вакзала (вул. Святлодава), аўт. № 28, 30, 90, 104 ад прыпынку «Медуніверсітэт», электрычкай да станцыі «Роца» Стаўбінскага напрамку.

ФАКУЛЬТЭТ МІЖНАРОДНЫХ АДНОСІН

г. Мінск, вул. Акадэмічная, 25
Тэл. 284-26-82, 284-08-67

Дэкан — прафесар, доктар
гістарычных навук, заслужаны
дзеяч адукацыі Рэспублікі
Беларусь Аляксандр
Віктаравіч ШАРАПА

На факультэце працуюць 17 дактароў навук, прафесараў, 82 кандыдаты навук, дацэнты, больш за 120 старшых выкладчыкаў і выкладчыкаў.

У нас навучаюцца 2027 студэнтаў, 12 магістрантаў, больш за 30 аспірантаў.

Навукальны працэс ажыццяўляюць 16 кафедраў.

На факультэце міжнародных адносін падрыхтоўка вядзецца па наступных спецыяльнасцях: міжнародныя

адносіны, лінгвакраіназнаўства, міжнароднае права, сусветная эканоміка, менеджмент (спецыялізацыя — менеджмент у сферы міжнароднага турызму), мытная справа, сучасныя замежныя мовы (спецыялізацыя — англійская мова, спецыяльны пераклад), культуралогія (спецыялізацыя: амерыканістыка і англійская мова; германістыка і нямецкая мова; гебраістыка і англійская мова).

Для чытання лекцый прыцягваюцца вядучыя спецыялісты Акадэміі навук Беларусі, работнікі Міністэрства замежных спраў, знешнеэканамічных і знешнепалітычных ведамстваў, Дзяржаўнага мытнага камітэта, буйныя спецыялісты ў сферы міжнародных адносін з краін СНД і далёкага замежжа. Арганізуюцца сустрэчы з пасламі замежных краін, вядомымі палітычнымі і дзяржаўнымі дзеячамі нашай краіны, дзеячамі культуры.

З другога курса студэнты праходзяць навукальную і вытворчую практыку ў дзяржаўных органах і ведамствах, на прадпрыемствах і ў фірмах. Студэнты атрымліваюць глыбокія веды ў галінах агульнагуманітарных і агульнанавуковых дысцыплін, гісторыі міжнародных адносін і знешняй палітыкі, міжнароднага права, міжнародных эканамічных адносін, краіназнаўства, авалодваюць дзвюма замеж-

нымі мовамі, набываюць навыкі працы на персанальных камп'ютарах.

Асноўная ўвага пры падрыхтоўцы спецыялістаў па спецыяльнасці «мжнародныя адносіны» надаецца вывучэнню агульнай і айчынай гісторыі, тэорыі і гісторыі міжнародных адносін і знешняй палітыкі вядучых краін свету і г.д. Пачынаючы з IV курса студэнты спецыялізуюцца па гісторыі знешняй палітыкі і дыпламатыі, міжнародных арганізацыях і арганізацыі міжнародных сувязяў.

Па спецыяльнасці «мжнароднае права» студэнты вывучаюць гісторыю і тэорыю дзяржавы і права, разнастайныя віды міжнароднага права. З трэцяга курса яны спецыялізуюцца па міжнародным прыватным, міжнародным публічным праве, еўрапейскім праве.

Будучыя эканамісты-мжнароднікі атрымліваюць веды ў галіне макра- і мікраэканамічнага развіцця, добрую матэматычную падрыхтоўку, навыкі канкрэтнага аналізу эканамічных працэсаў, вывучаюць гісторыю народнай гаспадаркі, бухгалтарскі ўлік і г.д. З чацвёртага курса студэнты спецыялізуюцца па знешнеэканамічнай палітыцы, па кіраванні знешнеэканамічнай дзейнасцю.

Па спецыяльнасці «менеджмент» студэнты атрымліваюць веды па асно-

вах менеджменту, маркетынгу міжнароднага турызму, арганізацыі і кіраванні турысцкімі прадпрыемствамі, вывучаюць геаграфію міжнароднага турызму, прагназаванне міжнароднага турысцкага рынку, эканоміку міжнародных турысцкіх перавозак і г.д.

Па спецыяльнасці «мытная справа» студэнты вывучаюць міжнароднае публічнае і прыватнае права, камерцыйнае, мытнае, адміністрацыйнае, крымінальнае, гаспадарчае права, бухгалтарскі ўлік, фінансаво-кредытную сістэму, сусветную эканоміку, міжнародныя валютныя і кредитныя адносіны, валютнае рэгуляванне і валютны кантроль і г.д.

На спецыяльнасці «лінгвакраіназнаўства Азіі і Афрыкі» студэнты атрымліваюць веды па гісторыі, геаграфіі, палітычнай сістэме і культуры краіны або рэгіёна мовы, якую яны вывучаюць, актуальных праблемах гісторыі знешняй палітыкі краін Усходу, тэорыі і гісторыі міжнародных адносін. Лінгвістычны цыкл дысцыплінаў уключае ўвядзенне ў мовазнаўства, моўную практыку ўсходняй мовы, іераліфіку, тэарэтычную граматыку, стылістыку, дыялекталогію, класічную ўсходнюю мову.

Фундаментальная лінгвістычная падрыхтоўка па спецыяльнасці «сучасныя замежныя мовы (англійская

мова)» спалучаецца з разнастайнымі формамі практычных заняткаў. Студэнты атрымліваюць комплексныя веды ў галіне палітыкі, культуры, эканомікі рэгіёнаў распаўсюджвання вывучаемых моў, міжнародных адносін і інш.

Падрыхтоўка культуралагаў накіравана на асэнсаванне шматграннасці сусветнай і еўрапейскай культуры ў яе этнічнай і эпахальнай разнастайнасці, гісторыі, філасофіі, сацыялогіі культуры, культурнай антрапалогіі, параўнальнага рэлігіязнаўства. Студэнты навучаюцца па спецыялізацыях: германістыка (нямецкая мова і культура), амерыканістыка (англійская мова і культура ЗША) і гебраістыка (англійская мова і яўрэйская культура). У якасці другой замежнай мовы вывучаюцца і ўвучаюцца.

Маладыя спецыялісты падрыхтаваны для навукова-даследчай, інфармацыйна-аналітычнай дзейнасці ў галіне міжнародных зносін, міжнароднага права і знешнеэканамічнай дзейнасці. Выпускнікі факультэта працуюць на прадпрыемствах, у банках, юрыдычных фірмах, у прыватных структурах. Больш за 40 выпускнікоў працуюць у Міністэрстве замежных спраў, прадстаўляючы нашу дзяржаву ў шэрагу краін Еўропы, Афрыкі, Азіі і Амерыкі.

ФАКУЛЬТЭТ ЖУРНАЛІСТЫКІ

Дэкан — дацэнт, кандыдат
філалагічных навук **Сяргей**
Валянцінавіч ДУБОВІК

На 9 кафедрах факультэта пра-
цуюць 9 прафесараў, 10 дактароў
навук, 41 дацэнт, 36 кандыдатаў
навук.

На факультэце навучаюцца
1130 студэнтаў (730 на дзённым
аддзяленні і 400 на завочным) і
25 аспірантаў.

Факультэт журналістыкі Бе-
ларускага дзяржаўнага ўніверсі-
тэта быў заснаваны ў 1944 г. За
гэты час журфак прайшоў няпро-
сты, але ганаровы шлях.

За апошнія гады факультэт
поўнасьцю абнавіў навучальныя
планы, мадэрнізаваў навучальна-
тэхнічную базу. Адкрыты 3 но-
выя спецыяльнасьці (інфармацыя
і камунікацыя, міжнародная
журналістыка, літаратурная пра-
ца), створаны Вучэбны цэнтр
камунікацыйных тэхналогій. З
2003 г. прыём на факультэт ажыц-
цяўляецца па двух напрамках:
друкаваныя СМІ, аўдыёвізуаль-
ныя СМІ. Падрыхтоўка спецыя-
лістаў вядзецца па двухузроўне-
вай сістэме. У навучальным пра-
цэсе шырока выкарыстоўваюцца
сучасныя інавацыйныя метады
(напрыклад, рэйтынговая сістэма
ацэнкі ведаў). Выкладчыкамі фа-
культэта па кожнай дысцыпліне
падрыхтаваны вучэбна-метадыч-
ныя комплексы.

На факультэце працуе не-
калькі навукова-даследчых лаба-

ратарый. Выкладчыкі займаюць
важкія пазіцыі ў сучаснай журналі-
стыцы па самых розных кірунках
(сацыялогія журналістыкі, палі-
талогія журналістыкі, гісто-
рыя журналістыкі, літаратурна-
мастацкая крытыка, літаратур-
нае рэдагаванне і інш.)

У рэдакцыях "Советской Бело-
руссии", "Звязды", "Рэспублікі",
"Народнай газеты", Белдзяржтэ-
лерадыёкампаніі, Нацыянальна-
га прэс-цэнтру створаны філія-
лы факультэцкіх кафедраў —
творчыя лабараторыі журналісц-
кага майстэрства. Студэнты фа-
культэта выдаюць вучэбную газе-
ту "Журналіст".

За гады існавання факультэт
выпусціў больш за 6 тысяч прафе-
сійных журналістаў.

Пры факультэце працуюць
курсы павышэння кваліфікацыі
спецыялістаў кнігавыдання і
СМІ, ствараецца вучэбны цэнтр
падрыхтоўкі абітурыентаў на базе
існуючых вярхоўных падрыхтоў-
чых курсаў.

Спецыяльнасьці і спецыяліза-
цыі, па якіх вядзецца падрых-
тоўка спецыялістаў

— журналістыка (кваліфіка-
цыя "журналіст"). Напрамак —
друкаваныя СМІ, спецыялізацыі:
перыядычны друк, дзейнасць ін-
фармацыйных агенцтваў, фота-
журналістыка. Напрамак — аўдыё-
візуальныя СМІ, спецыялізацыі:
тэлежурналістыка, радыёжурналі-
стыка, WEB-журналістыка;

— міжнародная журналісты-
ка (кваліфікацыя "журналіст-
міжнароднік"). Спецыялізацыі:
міжнародная журналістыка і па-
літыка, міжнародная журналі-
стыка і эканоміка;

— інфармацыя і камунікацыя
(кваліфікацыя "спецыяліст па
інфармацыі і камунікацыі"). Спе-
цыялізацыі: аўдыёвізуальная
інфармацыя і камунікацыя, ін-
фармацыя і камунікацыя ў сістэ-
ме грамадскіх сувязей, рэкламная
камунікацыя;

— літаратурная работа (ква-
ліфікацыя "літаратурны рэдак-
тар"). Спецыялізацыя — літара-
турная работа (рэдагаванне).

Навучальныя дысцыпліны на
факультэце размеркаваны ў ад-
паведнасці з навучальнымі пла-
намі кожнай спецыяльнасьці з
улікам узроўню падрыхтоўкі і
дэляцыя на 5 блокаў: сацыяль-
на-гуманітарныя дысцыпліны;
прыродна-навуковыя дысцыпліны;
агульнапрафесійныя і спецыяль-
ныя дысцыпліны; дысцыпліны
спецыялізацыі; дадатковыя віды
навучання.

Навучальны працэс на факуль-
тэце журналістыкі ажыццяўляец-
ца ў цеснай сувязі з рэдакцый-
на-рэспубліканскімі сродкаў масавай
інфармацыі. На радыё, тэлеба-
чанні, у газетах студэнты замацоў-
ваюць набытыя веды, становяцца
іх пастаяннымі супрацоўнікамі.

Размеркаванне выпускнікоў
факультэта журналістыкі штогод
ажыццяўляецца ў адпаведнасці з
планами Міністэрства інфарма-
цыі, адукацыі і эканомікі Рэс-
публікі Беларусь, а таксама з за-
паўнамоўнымі рэдакцый. По-
пыт на журналісцкія кадры ў
краіне на сёняшні дзень заста-
ецца вельмі высокім.

ВАЕННЫ ФАКУЛЬТЭТ

Начальнік факультэта — палкоўнік
Уладзімір Міхайлавіч ЛЕУШЫК

Ваенны факультэт БДУ створаны з мэ-
тай падрыхтоўкі кадраў для Узброеных
Сіл Рэспублікі Беларусь.

На ваенным факультэце вядзецца пад-
рыхтоўка па спецыяльнасцях:

— псіхалогія (спецыялізацыя — мараль-
на-псіхалагічнае забеспячэнне вайскавай
дзейнасці) на базе факультэта філасофіі і
сацыяльных навук;

— хімія (напрамак — радыяцыйная,
хімічная і біялагічная абарона) на базе
хімічнага факультэта;

— журналістыка (напрамак — друкаваныя
сродкі масавай інфармацыі, спецыяліза-
цыя — ваенная журналістыка) на базе
факультэта журналістыкі;

— правазнаўства (спецыялізацыя — юрыс-
консультыцкая праца ў ваеннай сферы);

— міжнародныя адносіны (спецыялізацыя
— міжнародныя адносіны ў ваеннай сферы);
— геаграфія (напрамак — геаінфармацый-
ныя сістэмы, спецыялізацыя — геаінфар-
мацыйныя сістэмы ваеннага прызначэння).

Тэрмін навучання — 5 гадоў. Выпуск-
нікам прысвойваецца вайсковое званне
"лейтэнант" і выдаецца дыплом агульна-
дзяржаўнага ўзору.

На ваенны факультэт прымаюцца: гра-
мадзяне Рэспублікі Беларусь ад 17 да 21 года
(у тым ліку тыя, якія дасягнулі 17-гадова-
га ўзросту або дасягнулі 21-гадовага ўзрос-
ту ў год паступлення на вучобу); грамадзя-
не Рэспублікі Беларусь, якія прайшлі або
праходзяць тэрміновую ваенную службу
або службу ў рэзерве ці прайшлі ваенную
службу па кантракце, — ва ўзросце да 23
гадоў; ваеннаслужачыя, якія праходзяць
ваенную службу па кантракце, — ва ўзрос-
це да 25 гадоў. Асобы з ліку грамадзянскай
моладзі і асобы, якія адслужылі тэрміно-
вую ваенную службу або службу па кан-
тракце, прымаюцца па накіраваннях раён-
ных (гарадскіх) ваенных камісарыятаў;
асобы, якія праходзяць тэрміновую ваен-
ную службу, службу ў рэзерве, ваенную
службу па кантракце, прымаюцца па на-
кіраваннях камандзіраў ваенскіх часцей.

Асобы, якія не дасягнулі 18-гадовага
ўзросту, падаюць разам з іншымі дакумен-

тамі пісьмовую згоду аднаго з бацькоў або
законнага прадстаўніка.

На спецыяльнасці «псіхалогія (спецыя-
лізацыя — маральна-псіхалагічнае забес-
пячэнне вайскавай дзейнасці)», «хімія (на-
прамак — радыяцыйная, хімічная і біяла-
гічная абарона)», «правазнаўства (спецыя-
лізацыя — юрысконсультыцкая работа ў
ваеннай сферы)», «журналістыка (напрамак
— друкаваныя СМІ, спецыялізацыя — ва-
енная журналістыка)», «геаграфія (спецыя-
лізацыя — геаінфармацыйныя сістэмы ва-
еннага прызначэння)» прымаюцца толькі
асобы мужчынскага полу, на спецыяль-
насці «міжнародныя адносіны ў ваеннай
сферы» — міжнародныя адносіны ў ваеннай
сферы)» — мужчынскага і жаночага полу.

Да пачатку ўступных выпрабаванняў
ажыццяўляецца прафесійны адбор па ста-
не здароўя, фізічнай падрыхтаванасці, пра-
фесійна-псіхалагічнай адбор. На спецыяль-
насці «міжнародныя адносіны ў ваеннай
сферы» — міжнародныя адносіны ў ваеннай
сферы)» прафесійна-псіхалагічны адбор
ажыццяўляецца спецыяльнай адборчай
камісіяй Міністэрства абароны. Абітуры-
енты, якія не прайшлі прафесійны адбор,
да задачы ўступных выпрабаванняў і ўдзелу
ў конкурсе на залічэнне не дапускаюцца.

Да задачы практыкаванняў па фізічнай
падрыхтоўцы дапускаюцца абітурыенты,
прызнаныя ваенна-ўрачэбнай камісіяй
годнымі для навучання на ваенным фа-
культэце. Агульная адзнака фізічнай пад-
рыхтаванасці складаецца з вынікаў, атры-
маных за выкананне ўсіх прызначаных
для праверкі практыкаванняў.

Пераздача аднаго ці некалькіх практы-
каванняў для павышэння адзнакі не да-
пускаецца. У выпадку захворвання абіту-
рыента напярэдадні, у дзень ці непасрэдна
перад задачай ім практыкаванняў рашэн-
нем старэйшых прыёмнай камісіі на падста-
ве высновы ваенна-ўрачэбнай камісіі (за
подпісам яе старэйшых) задача практыкава-
нняў можа быць праведзена ў іншы тэрмін,
але не пазней тэрміну задачы нарматываў
па фізічнай падрыхтаванасці апошняй гру-
пай абітурыентаў.

Абітурыенты дапускаюцца да задачы
ўступных іспытаў па агульнаадукацыйнай
падрыхтоўцы толькі пры атрыманні ста-
ноўчых адзнак па кожным з элементаў
прафесійнага адбору.

Творчы ўступны іспыт (творчае сачы-
ненне і творчы тэст) на спецыяльнасць
«журналістыка» праводзіцца згодна з пра-
грамай, распрацаванай у БДУ і зацверджа-
най Міністэрствам адукацыі Рэспублікі
Беларусь.

На кожную з спецыяльнасцяў абі-
турыенты прымаюцца па асобным конкур-
се. На спецыяльнасць «міжнародныя ад-
носіны» па асобным конкурсе прымаюцца
асобы мужчынскага і жаночага полаў.

Залічэнне на ваенны факультэт ажыц-
цяўляецца да 6 жніўня ў адпаведнасці з
пунктамі 26—31 "Правілаў прыёму ў
вышэйшыя навучальныя ўстановы".

ЮРЫДЫЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Дэкан — доктар
юрыдычных навук **Сяргей**
Аляксандравіч БАЛАШЭНКА

Юрыдычны факультэт БДУ — гэта прэ-
стыж, творчасць, духоўнасць студэнтаў і
выкладчыкаў, фундаментальныя веды,
высокая прафесійная падрыхтоўка!

Выкладчыцкі склад: 23 прафесары,
106 дацэнтаў, 46 выкладчыкаў.

Колькасць кафедраў — 10 (тэорыі і гісто-
рыі дзяржавы і права, канстытуцыйнага
права, грамадзянскага права, грамадзян-
скага працэсу і працоўнага права, крмі-
нальнага права, крмінальнага працэсу і
пракурорскага нагляду, крміналістыкі,
экалагічнага і аграрнага права, паліталогіі,
фінансаванага права і прававога рэгулявання
гаспадарчай дзейнасці).

Колькасць вучэбных лабараторый — 5
(заканадаўства, інфарматыкі і тэхнічных
сродкаў навучання, крміналістыкі, па-
літычных тэхналогій, Юрыдычная кліні-
ка). Колькасць студэнтаў, аспірантаў, ма-
гістрантаў — больш за 2200.

На факультэце тры аддзяленні — дзён-
нае, завочнае і завочнае для асоб, якія
атрымліваюць другую вышэйшую адука-
цыю. Падрыхтоўка спецыялістаў вядзец-
ца па трох спецыяльнасцях: "Правазнаў-
ства" (кваліфікацыя "юрыст"); "Паліта-
логія" (кваліфікацыя "юрыст-паліто-
лаг"); "Эканамічнае права" (кваліфікацыя
"юрыст з веданнем эканомікі").

Студэнты-прававеды спецыялізуюцца па
8 спецыялізацыях: арганізацыя і дзейнасць
дзяржаўных органаў, гаспадарчае права, су-
дова-пракурорска-следчая дзейнасць, адва-
катура і натарыят, падатковае і банкаўскае
права, параўнальнае правазнаўства, права-
вое забеспячэнне камерцыйнай дзейнасці,
палітыка і дзяржаўнае кіраванне.

Навучальны працэс на юрыдычным фа-
культэце спалучае класічную форму вы-
кладання з новымі адукацыйнымі тэхна-
логіямі. Факультэт забяспечаны тэхніч-
нымі сродкамі навучання, аб'яднанымі ла-

г. Мінск, вул. Ленінградская, 8
Тэл./факс: 209-52-30, e-mail: law@bsu.by
Internet: http://www.law.bsu.by

кальнай сеткай. Студэнты могуць з любо-
га камп'ютара факультэта ці з дому атры-
маць па кожнай навучальнай дысцыпліне
поўную даведнічную, заканадаўчую і вучэб-
ную інфармацыю, размешчаную на сайце
факультэта. Практычныя навыкі студэ-
нты-юрысты набываюць як на вучэбных і
вытворчых практыках, так і ў Юрыдыч-
най клініцы пры факультэце, дзе студэ-
нты аказваюць юрыдычныя паслугі малаза-
бяспечаным грамадзянам краіны.

Фонд бібліятэкі юрыдычнага факуль-
тэта налічвае каля 300 тысяч экзэмпля-
раў выданняў, у тым ліку і ўнікальных
(XIX — пачатак XX ст. ст.), напісаных
выдатнымі юрыстамі розных краін.
На юрыдычным факультэце ёсць усе
ўмовы для навучальнай, навуковай і твор-
чай дзейнасці студэнтаў. На кафедрах пра-
цуюць студэнцкія навуковыя гурткі, ак-
тыўна дзейнічаюць Студэнцкая навукова-
даследчая лабараторыя і Студэнцкі наву-
ковы савет, праходзяць студэнцкія наву-
ковыя канферэнцыі, конкурсы навуковых
работ.

На базе юрыдычнага факультэта пра-
водзіцца Беларуска студэнцкая юрыдыч-
ная алімпіяда. Штогод праводзіцца Дні
факультэта. На базе юрыдычнага факуль-
тэта працуе музей правазнаўства.

Юрыдычны факультэт з'яўляецца асноў-
най часткай утворанай у БДУ сістэмы непары-
ўнай падрыхтоўкі юрыдычных кадраў,
якая забяспечвае атрыманне сярэдняй спе-
цыяльнай юрыдычнай адукацыі на базе
Юрыдычнага каледжа БДУ, вышэйшай
юрыдычнай адукацыі — на базе юрыдычна-
га факультэта БДУ і павышэнне кваліфіка-
цыі і перападрыхтоўку юрыдычных кадраў
— на базе Інстытута перападрыхтоўкі і па-
вышэння кваліфікацыі суддзяў, работнікаў
пракуратуры, судовай ўстаноў юстыцыі БДУ.

Нашы выпускнікі працуюць ва ўсіх сфе-
рах грамадства: у заканадаўчых і выка-
наўчых органах улады, у судовай сістэме
дзяржавы, у праваахоўных органах, ад-
вакатуры, натарыяце, на прадпрыемствах
усіх форм уласнасці. Шэраг выпускнікоў
факультэта паступаюць у аспірантуру і
пасляхова займаюцца навуковай працай.
Сярод нашых выпускнікоў міністры, дэ-
путаты Нацыянальнага сходу, кіраўнікі
ўстаноў і арганізацый. Сёння выпускнікі
факультэта ўзначальваюць Канстытуцый-
ны, Вярхоўны і Вышэйшы Гаспадарчы
суды, Міністэрства юстыцыі Рэспублікі
Беларусь.

Юрфак — наша будучыня, сучаснасць і
гісторыя!

**Дырэктар — прафесар,
доктар фізіка-матэматычных
наук Уладзімір Уладзіміравіч
АПАНАСОВІЧ**

Інстытут бізнесу і менеджменту тэхналогій БДУ заснаваны ў 1996 г. На працягу 10 гадоў асноўнай задачай інстытута з'яўляецца падрыхтоўка спецыялістаў міжнароднага ўзроўню ў галіне бізнес-кіравання і кіравання новымі тэхналогіямі.

У 2004 г. у інстытуце ўпершыню ў Беларусі пачалася падрыхтоўка спецыялістаў па спецыяльнасці “бізнес-адміністраванне”. Гэтая спецыяльнасць цяпер

ІНСТЫТУТ БІЗНЕСУ І МЕНЕДЖМЕНТУ ТЭХНАЛОГІЙ БДУ

г. Мінск,
вул. Кастрычніцкая, 4,
кабінет 408
Тэл./факс 210-41-06
e-mail: sbmt@bsu.by
internet: www.sbmt.by

з'яўляецца адной з найбольш запатрабаваных і шырока вядомых у свеце. Падрыхтоўка па спецыяльнасці “Бізнес-адміністраванне” мае на ўвазе, што яе выпускнік валодае ведамі, навыкамі, а таксама светапоглядам, заснаваным на глыбокім разуменні асаблівасцяў рынкавай эканомікі і яе магчымасцяў, функцый і эканамічнай ролі дзяржавы, усведамленні сацыяльнай адказнасці бізнесу і прыхільнасці да цывілізаваных этычных нормаў яго вядзення. Праграма падрыхтоўкі разлічана на тых, хто плануе ў будучыні прэтэндаваць на адказныя пасады ў бізнесе.

Навучальны план ахоплівае шырокі спектр асноўных функцыянальных галін спецыяльнасці: менеджмент, арганізацыйныя паводзіны, бухгалтарскі ўлік, фінансы, маркетынг, стратэгічны і інвестыйны менеджмент, інфармацыйныя тэхналогіі, пра-

ва, кіраванне чалавечымі рэсурсамі. Студэнты вывучаюць асновы эканомікі і колькаснага аналізу. Навучальны план мае ярка выяўленую практычную скіраванасць. Ён спрыяе індывідуальнаму ўдасканаленню праз развіццё такіх уменняў, як прыняцце рашэнняў, камандная работа, лідэрства, вядзенне перагавораў, камунікацыі і прэзентацыі.

На цяперашні час інстытут мае вялікі досвед падрыхтоўкі спецыялістаў у галіне бізнес-кіравання. З 1996 г. тут рэалізуецца магістэрская праграма па падрыхтоўцы бізнес-спецыялістаў вышэйшай кваліфікацыі. У 2003 г. выпускнікі гэтай праграмы ўпершыню ў Беларусі атрымалі дзяржаўны дыплом магістра па спецыяльнасці “бізнес-адміністраванне”. Паводле апэнак членаў міжнароднай экзаменацыйнай камісіі, узровень ведаў нашых выпускнікоў адпавядае ўзроўню ведаў, якія атрымліва-

юць студэнты ў заходніх універсітэтах.

Адрозная асаблівасць інстытута — паслядоўнае ўваходжанне ў міжнародную адукацыйную прастору. Інстытут наладзіў партнёрскія адносіны са мноствам заходніх універсітэтаў, актыўна ўдзельнічае ў разнастайных міжнародных праектах. Пры распрацоўцы навучальнага плана выкарыстоўваўся досвед Інстытута эканомікі Універсітэта Каларада (ЗША). Актыўна развіваецца супрацоўніцтва з універсітэтам Векша (Швецыя), Molde (Нарвегія), MAICH (Троцыя), Індыяна (ЗША).

У рамках адукацыйных праграм студэнты інстытута маюць магчымасць выязджаць навука ў замежныя універсітэты: у гэтым навучальным годзе нашы студэнты і выкладчыкі ўдзельнічаюць у праграме абмену са Школай менеджменту і эканомікі універсітэта Векша.

Вялікая ўвага надаецца вывучэнню англійскай мовы, якая з'яўляецца не толькі вучэбным прадметам, але і мовай, на якой вядзецца выкладанне асобных дысцыплін. Большасць выкладчыкаў інстытута прайшлі спецыяльную падрыхтоўку ці стажыроўку за мяжой у рамках сумесных міжнародных адукацыйных праектаў.

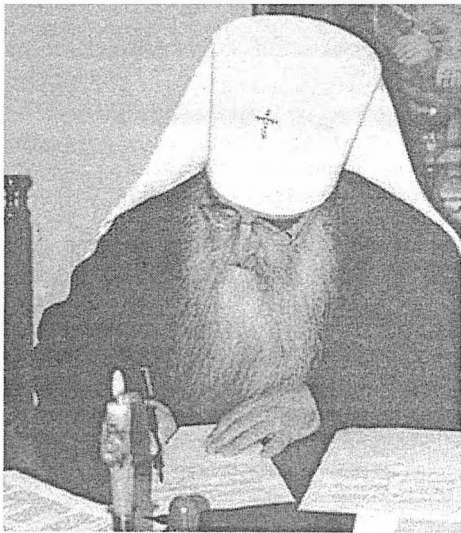
Вольны доступ да сеткі Internet у камп'ютарных класах інстытута дазваляе студэнтам эфектыўна выкарыстоўваць інфармацыйныя рэсурсы глабальнага сеткі пры падрыхтоўцы да заняткаў.

Інстытут мае унікальную бібліятэку, дзе сабраны арыгінальныя навучальныя і навукальна-метадычныя выданні вядучых сусветных спецыялістаў практычна па ўсіх дысцыплінах навучальнага плана.

г. Мінск,
прасп. Незалежнасці, 24
Тэл. 289-11-61, 227-63-67, 229-22-55
Факс 289-11-61
info@cmc.minsk.by

ІНСТЫТУТ ТЭАЛОГІІ ІМЯ СВЯТЫХ МЯФОДЗІЯ І КІРЫЛЫ БДУ

**Рэктар — Мітрапаліт Мінскі і Слуцкі
Філарэт, Патрыяршы Экзарх усяе
Беларусі, прафесар, доктар багаслоўя**

Дзяржаўная ўстанова адукацыі “Інстытут тэалогіі імя святых Мяфодзія і Кірылы” БДУ дзейнічае на падставе ліцэнзіі Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь з кастрычніка 2004 г. Падрыхтоўка студэнтаў у інстытуце ажыццяўляецца па дзённай форме навучання як на бюджэтнай, так і на платнай аснове. Сёння ў інстытуце навукаюцца студэнты I—V курсаў і магістратуры.

У цяперашні час інстытут ажыццяўляе падрыхтоўку спецыялістаў па спецыяльнасці “Тэалогія” з прысваеннем ім кваліфікацыі “Тэалаг-рэлігіязнаўца. Выкладчык тэалогіі і рэлігіязнаўства”. Нашы выпускнікі могуць альбо працягнуць навучанне ў магістратуры і аспірантуры, альбо працаваць выкладчыкамі курса “Рэлігіязнаўства” ў ВНУ і сярэдніх спецыяльных навучальных установах. Высокі ўзровень падрыхтоўкі дазваляе нашым выпускнікам паспяхова працаваць таксама ў сферы навукі, культуры, царкоўнага і сацыяльнага служэння.

У структуру ВНУ ўваходзяць тры кафед-

ры — кафедра багаслоўя і гісторыі Царквы, кафедра біблістыкі і царкоўна-практычных дысцыплін, кафедра рэлігіязнаўства. Ёсць у інстытуце навукавая літургічная і навукава-даследчая лабараторыя. Больш за 50 % выкладчыкаў інстытута маюць навуковыя ступені і званні.

Інстытут ажыццяўляе шырокую агульнаадукацыйную і спецыяльную падрыхтоўку. Нашы студэнты, напрыклад, вывучаюць 5 замежных моваў: тры старажытныя (старажытнаўрэйскую, старажытнагрэчаскую, царкоўнаславянскую) і дзве сучасныя на выбар.

У цыкле спецыяльных дысцыплін вывучаюцца, у прыватнасці, Святое Пісьмо Старога і Новага Заветаў, біблейская тэксталогія і археалогія, багаслоўе: асноўнае, параўнальнае, дагматычнае, маральнае, — літургіка, патралогія, гамілетыка, гісторыя старажытнага свету і старажытнай царквы, старажытныя ўсходнія царквы, гісторыя Рускай Праваслаўнай і Рымска-Каталіцкай Цэркваў, кананічнае права, гісторыя рэлігій і сектазнаўства, аналітыч-

нае рэлігіязнаўства, сучаснае заходняе рэлігіязнаўства, філасофія і гісторыя філасофіі рэлігіі, сярэдневяковая ўсходнеславянская кніжнасць.

У інстытуце існуе магістратура. Мэтай магістэрскай праграмы з'яўляецца падрыхтоўка кадраў высокакваліфікаваных спецыялістаў, якія спалучаюць паглыбленыя веды агульнагуманітарных, рэлігіязнаўчых і багаслоўскіх дысцыплін з сучаснымі навыкамі навукава-даследчай дзейнасці.

Сёння ў бібліятэцы інстытута сфармаваны унікальны фонд навуковай літаратуры па багаслоўскіх, царкоўна-гістарычных, рэлігіязнаўчых і рэлігійна-філасофскіх дысцыплінах, бібліятэчны фонд і фонд электронных рэсурсаў уключае 9900 назваў (16.034 адзінак захавання).

Перспектывная праграма навуковых даследаванняў на 2005—2007 г. уключае 6 навуковых экзаменаў, якія адпавядаюць профілю падрыхтоўкі спецыялістаў: а) Царква і асоба (духоўна-маральны аспект); б) Біблія і яе роля ў жыцці грамадства; в) Царква і грамадства.

ФАКУЛЬТЭТ ДАУНІВЕРСІТЭЦКАЙ АДУКАЦЫІ ДЛЯ БЕЛАРУСКІХ І ЗАМЕЖНЫХ ГРАМАДЗЯН

**Дэкан — Вячаслаў
Міхайлавіч МАЛАФЕЕЎ**

На факультэце 49 выкладчыкаў, у тым ліку 7 дацэнтаў, 23 старшыя выкладчыкі. Для выкладання асобных дысцыплін ці раздзелаў факультэт актыўна прыцягвае каля 80 вопытных выкладчыкаў як базавых кафедраў БДУ, так і ліцэяў і гімназій Мінска.

Структура факультэта: падрыхтоўчае аддзяленне для беларускіх грамадзян, падрыхтоўчае аддзяленне для замежных грамадзян, вучэбны цэнтр вочна-завочнай адукацыі і прафарыянтцыйнай работы.

На факультэце ёсць добрая матэрыяльная база: агульная плошча аўдыторнага фонду складае каля 700 м², два мультымедычныя камп'ютарныя класы і лінгафонны кабінет дазваляюць актыўна выкарыстоўваць у навучанні інфармацыйныя тэхналогіі. У распрадажні слухачоў бібліятэка з вялікім фондам літаратуры для абітурыентаў. У адным корпусе з навучальным размешчана сталовай.

Падрыхтоўчае аддзяленне для беларускіх грамадзян — вядучы навучальны цэнтр дауніверсітэцкай падрыхтоўкі Рэспублікі Беларусь. Навучанне на аддзяленні платнае. Форма навування — дзённая, тэрмін навування — 9 месяцаў. Абітурыенты пад-

рыхтоўчага аддзялення праходзяць уступнае тэспіраванне па профільным прадмеце, адпаведным выбранай спецыяльнасці. У якасці ўступнага тэспіравання будучы таксама залічваюцца і вынікі цэнтралізаванага тэспіравання.

Для паступлення на аддзяленне трэба падаць заяву на імя рэктара універсітэта, дакумент аб сярэдняй адукацыі (арыгінал), сертыфікаты цэнтралізаванага тэспіравання, 2 фотаздымкі 3x4, медыцынскую даведку формы № 086-У, дакументы, якія пацвярджаюць факт навування ці працы, — для асоб, якія паступаюць не ў год завяршэння сярэдняй адукацыі (дыплом, выліска з працоўнай кніжкі, даведка са службы занятасці насельніцтва і інш.).

Прыём дакументаў: з 8 жніўня па 9 верасня. Уступнае тэспіраванне праводзіцца 11 і 12 верасня, залічэнне ў лік слухачоў — да 25 верасня. Пачатак заняткаў — 26 верасня.

Тэлефоны для даведак 222-46-12, 209-52-87.

Вучэбны цэнтр вочна-завочнай адукацыі і прафарыянтцыйнай работы — пераемнік аб'яднаных вачэрніх, дзённых і завочных падрыхтоўчых курсаў, створаных у 1978 г.

На працягу навучальнага года для абітурыентаў дзейнічаюць розныя па-

формах і тэрмінах навування падрыхтоўчыя курсы:

вчэрнія 8-, 7-, 4-месячныя (набор у верасні, кастрычніку, снежні, студзені). Заняткі праводзяцца на факультэце 2—3 разы на тыдзень;

завочныя 6-, 9-месячныя (набор у верасні, кастрычніку, лістападзе, снежні). Слухачы атрымліваюць навукальна-метадычную літаратуру, кантрольныя заданні; тыя, хто паспяхова выканаў усе кантрольныя работы, выклікаюцца на бясплатныя дзённыя курсы перад уступнымі экзаменамі;

вочна-завочныя 7-месячныя (набор у верасні — кастрычніку); дзёжныя — 6—20 дзён (набор у пачатку чэрвеня). Заняткі праводзяцца ў канцы чэрвеня — першай палове ліпеня ў форме кансультацый па найбольш складаных пытаннях праграмы ўступных экзаменаў.

Заняткі праводзяцца як у групах поўнай камплектнасці (20—22 слухачы), так і ў групах малой камплектнасці (4—6 слухачоў), дзе форма правядзення заняткаў прымае індывідуальны характар.

Цэнтр ужо 4 гады праводзіць падрыхтоўчыя курсы для дзевяцікласнікаў, што дапамагае юнакам і дзяўчатам падрыхтавацца да паступлення ў Юрыдычны каледж БДУ і іншыя ся-

роднія спецыяльныя ўстановы.

З 2004 г. разам з Рэспубліканскім інстытутам кантролю ведаў цэнтр праводзіць рэпетыцыйнае тэспіраванне. Пасля камп'ютарнай апрацоўкі вынікаў тэспіравання з абітурыентамі праводзіцца кансультацыя з поўным наборам тэставых заданняў. Разам з Рэспубліканскім цэнтрам прафарыянтцыі моладзі праводзіцца тэспіраванне слухачоў падрыхтоўчага аддзялення для беларускіх грамадзян па іх прафесійных здольнасцях. Пасля тэспіравання слухачы атрымліваюць парадзі псіхалага.

Вучэбна-метадычная база факультэта мае заданні цэнтралізаванага тэс-

г. Мінск, вул. Кастрычніцкая, 4
Тэл. 209-52-82, 227-57-65
Тэл./факс: 227-13-48
e-mail: fdo@bsu.by

піравання 2004—2005 гг. Слухачы факультэта маюць магчымасць працаваць з матэрыяламі ў электронным выглядзе.

Тэлефоны для даведак 227-75-37, 209-52-85, 209-52-83, 209-52-98.

Падрыхтоўчае аддзяленне для замежных грамадзян мае кафедры навування рускай мове як замежнай адпаведна гуманітарнага і прыродазнаўчага профіля.

Форма навування — дзённая, навучанне платнае. Па выніках станоўчага задання экзаменаў замежных грамадзяне атрымліваюць пасведчанне, якое дае ім права быць залічанымі без уступных экзаменаў для навування па выбранай спецыяльнасці як у БДУ, так і ў іншых ВНУ Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі.

Для паступлення на аддзяленне трэба падаць запрашэнне на навучанне, заяву на імя рэктара, пашпарт з візай, дакумент аб адукацыі, медыцынскую страхоўку і 6 фотаздымкаў.

Тэлефон для даведак 209-52-94, 209-52-88, 227-64-26.

ДЗЯРЖАЎНЫ ІНСТЫТУТ КІРАВАННЯ І САЦЫЯЛЬНЫХ ТЭХНАЛОГІЙ БДУ

Дырэктар — прафесар, доктар гістарычных навук Пётр Іванавіч БРЫГАДЗІН

Гісторыя Дзяржаўнага інстытута кіравання і сацыяльных тэхналогій БДУ бярэ пачатак з дня стварэння ў структуры Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта спецыяльнага факультэта кіравання і сацыяльных тэхналогій. У жніўні 2003 г. факультэт быў ператвораны ў інстытут.

Ля вытокаў стварэння факультэта сталі кандыдаты эканамічных навук З.І. Валовіч-Грыгор'ева, прафесары Л.П. Чарныш, М.І. Ільінскі, Э.І. Збароўскі.

Навучальная і навукова-даследчая работа ў інстытуце праводзіцца пад кіраўніцтвам вядомых навукоўцаў С.А. Балапанкі, Г.І. Грамовіча, Э.І. Збароўскага, У.Л. Кляні, Э.А. Саркісвай, В.А. Сят-

коўскага, П.П. Украінец, Л.П. Чарныша, В.І. Шабайлава.

Цяпер у інстытуце навучаецца 2541 студэнт, выкладчыцкую дзейнасць ажыццяўляюць больш за 167 выкладчыкаў, сярод якіх 82 кандыдаты і 14 дактароў навук. 3 моманту ўтварэння інстытут падрыхтаваў 1394 спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй.

Навучанне ў інстытуце вядзецца па 4 спецыяльнасцях: правазнаўства, сацыяльная работа, менеджмент, дызайн. Формы навучання — дзённая, завочная, дыстанцыйная.

У інстытуце дзейнічаюць 8 кафедраў: дзяржаўнага права, эканамічнага права, эканомікі і кіравання бізнесам, гуманітарных дысцыплін, сацыяльнай

работы, рэабіліталогіі, мастацтваў, кіравання фінансамі і маёмасцю, — а таксама такія структурныя падраздзяленні, як выдавецкі цэнтр, цэнтр інфармацыйных тэхналогій, цэнтр перападрыхтоўкі і павышэння кваліфікацыі "Lingva+", цэнтр дызайну, бібліятэка.

Кожнаму студэнту даецца ўнікальная магчымасць пашырыць свой круггляд у галіне інфармацыйных тэхналогій. У інстытуце існуе свабодны доступ да глабальнай сеткі Internet.

Паважаны абітурыент! Сёння ты выбіраеш сваю вышэйшую навучальную ўстанову, сёння ты выбіраеш сваю будучыню!

г. Мінск,
вул. Батанічная, 15
Тэл. 235-17-22, факс 285-31-77
e-mail: mail@e-edu.by
www.e-edu.by

ЛІЦЭЙ БДУ

Дырэктар ліцэя — кандыдат хімічных навук Таццяна Аляксандраўна КАЛЕВІЧ

г. Мінск,
вул. Ульянаўская, 8
Тэл.: 209-56-11, 209-56-02
www.lyceum.bsu.by

Ліцэй БДУ адкрыўся 16 гадоў таму для пошуку, адбору і навучання таленавітых старшакласнікаў з усёй Беларусі.

Навучальна-выхаваўчы працэс у ліцэі ажыццяўляюць высокакваліфікаваныя работнікі адукацыі, навукі, культуры. Больш за палову педагогаў ліцэя БДУ — настаўнікі вышэйшай катэгорыі. У ліцэі выкладаюць 25 кандыдатаў навук.

Ліцэй БДУ мае 6 профіляў навучання: фізіка, матэматыка, хімія, біялогія, філалогія, гісторыя. У адпаведнасці з профілямі навучання ўступныя іспыты праводзяцца ў форме алімпіяд па двух прадметах, адпаведных профільным уступным экзаменам у БДУ. Без уступных іспытаў у ліцэй БДУ залічваюцца пераможцы заключнага этапу Рэспубліканскай алімпіяды.

Ліцэй БДУ — адна з самых прэстыжных навучальных устаноў Беларусі: у 2005 г. сярэдні конкурс склаў 9,7 чалавека на месца.

У ліцэі працуюць платныя вячэрнія курсы для навучэнцаў 8—11 класаў. Асноўны катэгорыя курсаў — навучэнцы 9-х класаў, якія плануюць паступаць у ліцэй. Амаль палову навучэнцаў, якія паступаюць у ліцэй БДУ, складаюць слухачы вячэрніх курсаў.

Навучанне ў ліцэі БДУ разлічана на два гады, па заканчэнні навучэнцы атрымліваюць атэстат аб агульнай сярэдняй адукацыі. Цяпер у ліцэі 24 класы, па 12 удзюх паралелях — 10-й і 11-й. У кожнай паралелі ёсць адзін хімічны, тры матэматычныя і па два фізічныя, біялагічныя, філалогічныя, гістарычныя класы.

У ліцэі 10 кафедраў: матэматыкі, фізікі, хіміі, біялогіі і геаграфіі, беларускай мовы і літаратуры, рускай мовы і літаратуры, замежных моў, грамадскіх навук, інфарматыкі і фізічнай культуры.

Навучанне арганізавана ў форме спараных урокаў, што дазваляе праводзіць заняткі ў форме лекцый, семінараў, практычных заняткаў. Навучальны год для вывучэння профільных прадметаў дзеліцца на чвэрці, для няпрофільных — на семестры і трыместры. У ліцэі БДУ пяцідзённая навучальны тыдзень. Субота прызначаецца для кансультацый, курсаў на выбар, спартыўных і пазакласных мерапрыемстваў.

Актыўна дзейнічае сістэма пазакласнай работы па прадметах: ліцэйскія ўдзельнічаюць у алімпіадах, інтэлектуальных турнірах, навуковых канферэнцыях. Усяго навучэнцы ліцэя БДУ заваявалі 701 дыплом Рэспубліканскай алімпіяды, з іх 85 — у 2005 г. На міжнародных алімпіадах ліцэйскія заваявалі 105 медалёў, з іх 10 залатых, 42 срэбраныя і 53 бронзавыя — гэта 45% ад усях узнагарод, заваяваных беларускімі школьнікамі. Больш за 150 ліцэйстаў сталі прызёрамі інтэлектуальных турніраў. Штогод на працягу апошніх 12 гадоў напярэдадні дня нараджэння ліцэя праводзіцца навуковая канферэнцыя навучэнцаў ліцэя "Першы крок у навуку".

За гады работы ліцэй БДУ закончылі 3313 навучэнцаў, з іх з залатым і срэбраным медалём — 515 чалавек. Амаль усе выпускнікі ў год заканчэння ліцэя працягваюць навучанне ў ВУЗ Беларусі і за мяжой, прыкладна 75% з іх — у БДУ. 352 ліцэйскія сталі стыпендыятамі Спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па падтрымцы таленавітай моладзі.

У апошнія гады кантроль ведаў выпускнікоў адбываецца ў форме цэнтралізаванага тэсціравання. Вынікі ліцэйстаў прыкладна на 3 балы перавышаюць сярэдні бал па краіне і адпавядаюць гадавым адзнакам нашых навучэнцаў.

Дасягненні ліцэя БДУ атрымалі высокую ацэнку ад урада нашай краіны: у 2004 г. ліцэю была прысуджана прэмія ўрада Рэспублікі Беларусь за дасягненні ў галіне якасці.

Ліцэй БДУ — унікальная з'ява ў сусветнай адукацыйнай прасторы, мадэль школы XXI стагоддзя.

ЮРЫДЫЧНЫ КАЛЕДЖ БДУ

г. Мінск,
вул. Камсамольская, 21
Тэл./факс 289-12-82

Дырэктар — дацэнт, кандыдат юрыдычных навук Ігар Раманавіч ВЯРЭНЧЫКАЎ

У каледжы працуюць 3 прафесары, 23 кандыдаты навук (у тым ліку 15 дацэнтаў), 69 выкладчыкаў. Колькасць навучэнцаў складае 572 чалавекі.

Каледж мае 4 кафедры: дзяржаўна-прававых і крымінальна-прававых дысцыплін, агульна-прававых і грамадзянска-прававых дысцыплін, сацыяльна-гуманітарных дысцыплін, прыродазнаўчых дысцыплін.

Навучэнцы паступаюць на два аддзяленні — на аснове агульнай базавай адукацыі і на аснове агульнай сярэдняй адукацыі.

Юрыдычны каледж БДУ быў створаны ў адпаведнасці з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 632 ад 31 снежня 1998 г. Першы набор адбыўся ў 2000 г., першы выпуск — у 2003 г. Цяпер з 259 выпускнікоў 106 працягваюць навучанне на дзённым ад-

дзяленні ў вышэйшых навучальных установах. Загадам міністра адукацыі № 446 ад 13 лістапада 2003 г. Юрыдычны каледж вызначаны ў якасці базавай сярэдняй спецыяльнай навучальнай установы па праблемах прававой адукацыі.

Падрыхтоўка спецыялістаў адбываецца па спецыяльнасці 2-24 01 02 "Правазнаўства" па спецыялізацыях:

- дзяржаўна-прававая дзейнасць;
- судовая-прававая дзейнасць;
- гаспадарча-прававая дзейнасць і кадравая работа.

Выпускнікам прысвойваецца кваліфікацыя "юрыст".

Паводле Статута, выпускнікам каледжа даецца права працягваць навучанне па адпаведнай спецыяльнасці са скарачаным тэрмінам навучання на юрыдычным факультэце БДУ і ўстанове адукацыі "Дзяржаўны інстытут кіравання і сацыяльных тэхналогій БДУ" на ўмовах, вызначаных Бела-

рускім дзяржаўным універсітэтам, і ў іншых вышэйшых навучальных установах на ўмовах, вызначаных двухбаковымі пагадненнямі.

Навучанне ў Юрыдычным каледжы дае права працягваць навучанне ў апарце Савета Міністраў, Нацыянальнага Сходу, апарце Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, апаратах судаў, органах юстыцыі і пракуратуры, выканаўчых камітэтах, міністэрствах, ведамствах і іншых органах дзяржаўнай улады і кіравання.

СТУДЭНЦКІ ГАРАДОК БДУ

г. Мінск,
вул. Кастрычніцкая, 4
Тэл.: 209-52-91

Дырэктар студгарадка — кандыдат хімічных навук Міхаіл Барысавіч ЧАРАПЕННІКАЎ

На сённяшні дзень у студэнцкім гарадку БДУ пражывае больш за 6500 чалавек у 10 інтэрнатах. Два інтэрнаты (№ 1 і 10) кватэрнага тыпу, 4 — блочнага (№ 2, 3, 7, 8) і 4 — калідорнага

тыпу (№ 4, 5, 6, 9). Ва ўсіх інтэрнатах функцыянуюць пакоі сацыяльнага, спартыўнага і культурна-асветніцкага прызначэння, клубы па інтарэсах і спартыўныя секцыі. Студэнты, якія жывуць у інтэрнатах, маюць шырокі магчымасці па арганізацыі цікавага і пазнавальнага адпачынку, актыўнага і здаровага ладу жыцця.

Месца ў інтэрнаце БДУ выдзяляецца студэнтам на падставе паддзянай заявы і паводле рашэння камісіі па засяленні факультэта. Права на пазачарговае засяленне ў інтэрнат маюць:

- сіроты і дзеці, якія засталіся без апекі бацькоў, а таксама прыроўненыя да іх;
- студэнты-інваліды 1-й і 2-й груп, дзеці-інваліды;
- студэнты, якія маюць права на ільготы ў адпаведнасці з артыкуламі Закона Рэспублікі Беларусь "Аб сацыяльнай абароне грамадзян, якія пацярпелі ад катаст-

рофы на Чарнобыльскай АЭС" (арт. 18, 19, 23, 24, 25);

студэнты, сем'і якіх пацярпелі ў выніку стыхійных бедстваў, сацыяльных, тэхнагенных і інш. катастроф;

студэнты, якія паступілі ў БДУ на ўмовах мэтавай кантрактнай падрыхтоўкі.

Права на засяленне ў інтэрнат у першую чаргу маюць: студэнты-інваліды 3-й групы; студэнты са шматдзетных сем'яў (3 і больш непаўналетніх дзяцей альбо дзяцей, якія навучаюцца ў ВУЗ, ССНУ на дзённым фарме навучання); студэнты з сем'яў інвалідаў вайны 1-й і 2-й груп і прыроўненыя да іх (бацька ці маці студэнта з'яўляецца інвалідам вайны ў Афганістане і інш.).

Іншагароднім абітурыентам на час здачы ўступных выпрабаванняў даецца інтэрнат.